

అమృతమృత మౌఢవరామ శర్మ

మహాభక్తముని - సంస్కృత శాస్త్రజ్ఞుడు,

తెనాలి

ప్రచురించినది :

శ్రీ నరసింహ కృష్ణకావరమొక్కరి దేవీస్థానము కమిటీ

తెనాలి

15

ಭಾರತಿ ಪ್ರೆಸ್, ಮೆನಾಲಿ.

1941

మా రః శ్రీ విమర్శ

శ్రీ దేవీచరణసహస్రపత్రశ్రీ

శ్రీవరిపస్యాలక్ష్మి

గ్రంథయిత

జమ్మలమడక మాధవరామ శర్మ

శ్రీ పీఠభారతి

విశ్వమూలము దేవీవిలాసముతో భరించుచున్నది.
దేవీస్వరూపము నానాస్వభావములతో భాసించుచున్నది.
ప్రపంచమంతయు నేదేని విధమున పరాశక్తి నారాధించు
చున్నది. శ్రీదేవీస్వామిని భారతభూవాసులు హృదయ
మున ధరించినారు. బహిరావిష్కార ముసరించుకొనినారు.
విశ్వమునం దాగోపించికొని యారాధించినారు. ఇతర దేవీ
యులు భారతీయులవలె శక్తి ప్రభావవిశేషముల సవగాహము
చేసికొనలేదు. భారతదేశమునందు వస్తుసముదాయమంతయు
దేవీస్వరూపముగా భావింపబడుచున్నది. దేవ్యాదుతనము
లనేకములు వెలయుచున్నవి. భారతదేశమున నానావిధముగ
పూజాసంప్రదాయములు భరించుచున్నవి.

ఆంధ్రదేశమునందలి భక్తులనేకులు దేవీస్వామి సనేక
విధముల నుపాసించుచున్నారు. పారందరును ధన్యులు.
ఇతరులకును ధన్యత్వము నాపాదించుటకు దేవ్యుపాసన అంశ
గ్గిన విశిష్టచిహ్నము లనేకములున్నవి. అట్టి దేవీమందిరములు
నారాధించి భక్తిభావముల సలిశేయుట చేసికొనినవార
లనేకులున్నారు.

దేవ్యమూలముల వంశమందు శ్రీ పరమేశ్వరి
కన్యకగా సాక్షాత్తు రిందినది. కన్యకాస్వరూపమున భరించు
శ్రీదేవిని దేవ్యులారాధించుచున్నారు. ఆరాధింపఁగల
చున్నారు. చెడిన సుగంధద్రవ్యములతో శ్రీ కన్యకాపర
మేశ్వరిపూజలు చేయఁగునాట విరాజిల్లుచున్నవి. దీని భా
సమృద్ధివలన సామన్యజనులకును దేవీశ్రద్ధ యలిశేయు

చినదనుట సత్యదూరముకాదు. ఇందు వైశ్యులుత్సుకు లగుట హేతువు. వారిపై లోకము కృతజ్ఞభావమును సూచింప వలయును. అట్టి వైశ్యశ్రేష్ఠులకు నాధన్యవాదములు.

ఆంధ్రదేశములో శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ మహోత్సవము లత్తివైభవముగా జరుగుచున్నవి. మా యీ తెనాలిపట్టణమున జరుగు మహోత్సవములందు విశిష్టతయున్నది. ఈవిశేషమును జూచి సంతసించువార లనేకులున్నారు. ఇచటి యత్సవములు ఆదర్శరూపమున నున్నవి. కొందరు వీని ననుసరించు చున్నారు.

తెనాలి కన్యకాపరమేశ్వరీ మహోత్సవములు సర్వ సామాన్యముగా దేవీశ్రద్ధను సంపాదించుచున్నవి. పరమేశ్వరి ఆలయమునకు సంబంధించిన సత్రము సన్నిహితముగా నుండుట, అందు దేవీప్రభావ ప్రసారములను విశదముచేయు వివిధోపన్యాసములు కావింపబడుట, వేలకువేలుజను లపారముదము వహించుచున్నారు. ప్రస్తుతము దేవీభక్తులుగల వైశ్యప్రముఖులు దేవీమందిరమును సత్రమును పురార్వాధిక మనోహరముగాజేసి కన్యకామహోత్సవములు నిర్వహించుచున్నారు. ఈవిషయమున అచటి కడిటివర్గమును అందరి కార్యదర్శులును నిర్వాహకులును ప్రశంసింప దగియున్నారు. శ్రీదేవీమహాత్మ్యమును వెల్లడించు విశిష్టపూజలు వైశ్యభక్తులచే జేయింపబడుచున్నవి.

శ్రీదేవీదీక్షానమస్యా భావనానుత్తరాధికారిత్వమును సంపాదింపజేసిన శ్రీశ్రీశ్రీ ౧౦౦౮ జగద్గురు శ్రీ కల్యాణానంద భారతీమాంతాచార్య మహాస్వామి పాదుల మహా

దేశనాకటాక్ష ప్రసృతి ఆత్మశ్రీ విమర్శప్రకాశభావమున హేతువు. వినేయుల వినయభావమున స్వాతంత్ర్యరణీయపాదాలు మహాదేశికోత్తముల మనుబీజములు బీజము. తదంతర్ని మేషము సమున్నితముకాగా నేనుత్సకత్వము వహించితిని.

ఇచటి ప్రశ్నధర్మనియుక్తుల ప్రోత్సహము సనుసరించి పరమేశ్వరీ సన్నిభావమున సవరాత్రములందు నేను శ్రీదేవీ వివిధస్వావిశేషముల నుపన్యాసనూపమున బ్రవృత్తిని. అవి గ్రంథరూపముగా నుండవలయుట మా య నీకసామయిక మిత్తులకోరిక. ఆయుపన్యాసముల సారాంశము 'శ్రీ' సూపము వహించినది. దేవీభక్తుల కందుబాటులో నుండఁబట్టక దేవీ ప్రానపు కమిటీవారు దీని ముద్రణవిభాభారమున సాహాయ్య పడి నావిమర్శకు ప్రకాశమిచ్చిసచేత స్వమును విశదముచేసి నాగు. కమిటీవారి యిట్టి సత్సంగిత్వము ఆదర్శప్రాయముగా విశిష్ట భావమును ప్రకటము చేయుచున్నది. శ్రీకస్యకామర మేశ్వరీదేవి యితోధరి సంగత్యమృద్ధులను సంగపాదింప బోయు గావుత మని సాంజటిస్త సంప్రార్థనముచేయుచును.

శ్రీభారతీపరస్పర సామరస్యము లోకకల్యాణాభిక్షే. మా 'శ్రీ' కి మా యీ తనాలి 'భారతీ' బాసంకము మోసరి కాలమున దక్షిణి సూపసంపదనిచ్చినది. 'భారతీ' శ్రీప్రకాశమున మాయుగావుతమని యభిశంసనమును గలుపుకొనిన సమరసమగు విషయవచోగతి పనుగమించిన నానామ "వాదము."

వృష. భీష్మపతి
కృష్ణ మధ్య పరవారము
12-9-1941

శ్రీ చూడపరామ రత్న.

మా యీ శ్రీ ప్రకాశసమున్నేషమునకు

- ౧ అస్మన్మహాదేశికులు జగద్గురు శ్రీకల్యాణానంద భారతీ
మాంతాచార్య మహాస్వామి ఘోష్యపాదుల కటాక్ష
ప్రసృతి
- ౨ శ్రీదేవీనిత్యానుగ్రహము
- ౩ అస్మదీయమగు ఆత్మశ్రీసంస్కారము
- ౪ మా పితృపాదుల వాత్సల్యభరము
- ౫ శ్రీదీక్షాదక్షుల సంవాదభరవర భాషితములు
- ౬ ధార్మికపత్రికల కల్యాణానందేశములు
- ౭ తాంత్రికగ్రంథార్థములు
- ౮ అస్మద్గురుచరణసముపదిష్టతంత్రప్రవీణత్వాన్నిదూలు
- ౯ శ్రీ వాసవీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవీనిలయ ధర్మపాల
నాధికారనియుక్తులు శానాలి ప్రశస్యసహృదయులు
అను నవకము మూలాధారము

ఆదరముతో శ్రీ గ్రంథప్రకాశకులు శ్రీ విషయ
మునగల సకలాధికారములను మాయాయ తము చేసినారు.
మఱి శ్రీ ముద్రణమభిలషించువారు నన్నడుగవలయును.

శ్రీ మాధవరామ శర్మ
వైస్ ప్రెసిడెంట్,
సంస్కృతకళాశాల, తెనాలి.

తెలియుటకు ఏకోన్ముఖములగును. పరదేవీస్వరూప రహా
స్యము తెలిసినప్పుడే పరమానందము ప్రాప్తిగచుట ప్రమా
ణిగులలో ప్రసిద్ధమై యున్నది. ప్రహరణమున గోచరింపకు
నట్టి పదార్థమంతయు బ్రహ్మరూపమే. సాధకుల చిత్త
వలంబమునకై పరమాత్మ అనేక విభూతులను కల్పించి
యున్నాడు. సర్వవిభూతులందును పరబ్రహ్మ సమరూపము
ననే భాసించును. దర్పణము మణి జలము మొదలగు
ఉపాధుల శుద్ధితారతమ్యానుసారముగా బ్రహ్మస్ఫురణములలో
కూడ తారతమ్యము భాసించును. ఉపాధిభేదమున ప్రతి
బింబము భిన్నమైయుండుట సహజధర్మము. ఈ తరతరము
భావము ఉపాధిగతమే కాని బ్రహ్మగతము కాదు. ఆ బ్రహ్మ
స్ఫురణ తారతమ్యము ననుసరించి విభూతులలో తారతమ్య
ముత్పన్నమగుచున్నది. ఇయ్యది పరమార్థశ్రోత్ర సిద్ధాంత
ము. ఆ యా ఉపాధులతో కూడుకొనిన బ్రహ్మోత్పత్తి
స్వము లోకమునకు ఉపాస్యము. ఏకేశగుణములు ఉపా
ధిగా పొందిన శివకేశవాదులు ఉపాస్యతులు. గుణ
త్రయముయొక్క సామ్యావస్థను ఉపాధిగా చేసికొని శ్రీభగ
వతి మహామాయాస్వరూపిణి సర్వోత్తమ విభూతియై రాజ్యం
చున్నది. ఆ భగవత్ విభూతిని ఉపాసించుటయే ముఖ్యము.
ఈ విషయమై ఆగమశాస్త్రములలో విస్తృతములగు విచిత్ర
షమలున్నవి. ఈ విధముగా అఖిలభారతవర్షమున దేవి ఉపా
సనా సంప్రదాయము అత్యంతము ప్రాచీనమై యున్నది.
ప్రబలమై ప్రకాశించుచున్నది. అంతేకాదు శైవ వైష్ణవాది

(శ్రీ)

సంప్రదాయములలోకూడ శక్తిపాసన అభిండానముతో
అనుస్మృతము యున్నది. సూక్ష్మశక్తితో పరిశీలించినప్పుడు
ఈవిషయము విస్పష్టము గలదా. ప్రస్తుత విషయమును
సాంగోపాంగముగా ప్రతిపాదించుటలో పురాణ తంత్రాది
గ్రంథములు అనేకములు ప్రసిద్ధములై యున్నవి.

పరమేశ్వరుని ఆనందమయశక్తి మోక్షము స్వరూప
బోధకములైన మంత్రములు వేదమున అనేకములు గలవు.
ఈ అభిండానగర్భితస్వరూపు స్ఫురితముచేయు శక్తికి 'అదితి'
అని రహస్యనామముగ పిలువబడినది. ఆ అదితియే సర్వదేవతలకు
కన్యదేవతయై యున్నది. ఆ అదితి గంధర్వ మనుష్య పితృదేవతాసుగు
లకు సంపూర్ణభూతమాలకును శ్రీ మతగా వర్ణింపబడుచున్నది.
ఆ శ్రీశక్తి విశేషము వృక్షాది పాక్షిణి జాతుని సరస్వతి
మొదలగు నానందములచే స్పృశ్యము చేయబడినది. ఆ అదితి
స్వరూపమును విహరించు ప్రకృతిని పేర్చుచు పుస్త్రులను ఆదిత్యు
లని పేరు. ఆ అదితికి దితి పిర్రోధుని. ఆ అదితి పుస్త్రులు
దేవత్యులు. అదితి దితి విరుద్ధ. దేవత్య విరుద్ధులు ఆదిత్యులు.
అసురవిరుద్ధులు సురులు. ఇట్లునేక రూపములు ద్వారా
శక్తి పాతమున లభ్యులగు వాగుచున్న యు శక్తి పాతము
లను వివేచింప వలెనగుచు వాగుచున్న యు పరాక్రమ
ములు సమీక్షింపబడుచు వర్ణింపబడినది. సర్వవిషయము సర్వ
శక్తులను అదితియగు మాతృభావము కలర్పబడినది.
పారాంశముగా గ్రహింపవచ్చును. ఉపదేశిని సాధించుచు
చమత్కృతికల సూక్ష్మములలో శక్తికి సాధించుచు గమనం

భావము చక్కగా చిత్రింపబడినది. ఇట్టి ముగ్ధోదమున
 శ్రీ శక్తివాదమును స్థాపించునట్టి సూక్ష్మము లనేకములు
 కలవు. యజుర్వేదమునకు సంగబంధిగదిన అగ్నిగోమాస్య
 కాండములో యజ్ఞవేదికపై ఇట్టికములను పరమసుట్టి మంత్ర
 ములలో శ్రీ విభూతి చెప్పబడుచున్నది. ఈ జగత్తును
 ఉత్పాదించునట్టి సర్వస్థానీయమగునట్టి విదిత్ర చిత్తశక్తిని
 సుమతిపదముచే చెప్పబడిన విశ్వజ్ఞును నేనే అన్యేశ క
 ఏకవిధమే. అయినను బహుమూలమునది.” “ఈ అగ్రములో
 అచటి సంవిధాన రమణీయత భాసించుచున్నది. మనస్సు
 డంతటను అజ్ఞానాంధకారమే ఆవరించినది. అప్పు డింత
 రాత్రముల భేదములేదు. అప్పుడు జగత్తు రేఖము అభి
 వ్యక్తము కాలేదు. అనర్థచార్థమును లేదు. తేజలము
 బ్రహ్మయే శాంతిశివమూపమున స్థిరమయ్యుండెను. అప్పుడు
 జగముసంతను ఉత్పాదించునట్టి పవిత్రముప్రసాదనీయమగు అక్షర
 తేజము ఉన్ముఖమైనది. దానిచుండి సంతానప్రసాదముగా
 స్ఫురణ ప్రకటమైనది. ఈవిధమున త్వేతశ్వేతగల అగ్రాలో
 చెప్పబడుచున్నది. ఛాందోగ్యములోకుండి పరమేశ్వరయగు
 లీనమగుట శ్వేత కేతూద్ధాలక సావాదములో చెప్పబడినది.
 వేదములు సంహితలలో దేవతామయి యగు శక్తియుక్క
 స్పష్టమగు ఉపాస్యశ్యము ప్రకటితమైనది. బ్రహ్మణములలో
 ఆరణ్యకములలో బ్రహ్మతన్యముయుక్క శుద్ధశక్తి గాయత్రీ
 సావిత్రి సరస్వతి మొదలగు నామములతో వ్యవహరింప
 బడినది. బ్రహ్మస్వరూపమును గాయత్రీ మంత్రగాన ద్వారా

మున రక్షణచేయు శక్తికి గాయత్రి అనిపేరు. ఆ అభ్యుదయ
లేజస్సను భగ్యసంఘాతో వ్యవహరించుటయే కలం. గాయత్రి
దేవియే భరణ రమణ గమనము లోనరించునప్పుడు భగ్యమయ
తేజోమయ బుధిర్మయ మొదలగు నానుములే వ్యవహ
రింపబడినది. విశ్వమంతయు ఆదేవియగుడియే ఉత్పన్నమైనది.
అందువలన గాయత్రి సావిత్రి యగుచున్నది. ఆ దేవియగు
బ్రహ్మచందమ ప్రామాపిణ్యమున ప్రసరించియునే సరస్వతీ
నామము సమచితమైనది. ఆ బ్రహ్మచంద ప్రామాపిణ్యము
యే ఆచందమయ అగుటను బ్రహ్మస్వభావ భగ్యములను
ప్రకటన చేయునది అగుటను సచ్చిదానందమయ అనబడు
చున్నది. గాయత్రి జేగు కల బ్రహ్మచక్తి త్రిలోకమున వెలు
నడిమొకను శూలోకప్రసంగము సత్త్విగుణి యున్నది. అదే
వేదశ్రయ సారమున వేదరహస్యముగలది.

[illegible]

ములు. బీజబిందు నాదాంశములను సూచించునది పరాశక్తి. ఈసంపూర్ణ ఆకృతికి అభిష్టానదేవత యగు దేవి త్రిపుర యన బడుచున్నది. దీని సర్వాంశ వివరణము ప్రస్థానమును శ్రీ విద్యలో సుస్పష్టము. ఈ త్రిపురభావములలో అభిష్టానముగా నున్న పరాదేవియే ఆరణ్యక గ్రంథములలో సుభాగసుందరి అంబిక మొదలగు నామములచే వ్యవహరింప బడుచున్నది. ధర్మార్థ కామములను ఐశ్వర్యధర్మయశః శ్రీస్థానస్థరాగ్యము లను దివ్యగుణములను ప్రధానము చేయునదియగుట సుభాగ యనబడును. ఉపాసనావర్ణన మొనరించునట్టి సౌభాగ్య కాండ అధర్వవేద భాగముగా చెప్పబడుచున్నది. అచట నున్న మంత్రములలోని మూలార్థము యజ్ఞవిద్యావిషయము ముగా నున్నప్పటికి వాని ఆధ్యాత్మికార్థము దేవి ఉపాసనా విషయికముగనే యున్నది. ఆమంత్రములతో సంబంధముగల పరశురామ కల్పసూత్రము ఆ అనుష్ఠానపద్ధతిని సూచించును. ఇట్టి వనేకములు ఉపలబ్ధము లగుచున్నవి. జగదుత్పాదనము చేయు బ్రహ్మశక్తికి త్రిపుర యని పేరు. పరవస్తుబోధను కల్లు చేయునది అగుటవలన ఈనామము సార్థకము. శ్రీ విద్య అని రెండవ పేరు. బ్రహ్మచైతన్య స్వభావధర్మమున శ్రీ శక్తిని బోధించునట్టి ఉపనిషత్తు లనేకములు కలవు. త్రిపుర త్రిపురాతాపిని దేవి బహ్వృచభావన సరస్వతీ హృదయ సీతాసౌభాగ్యలక్ష్మీ కాంతితార అద్వైతభావ అరుణకాల శ్రీవిద్యాలంకారము లనెడు ఉపనిషత్తులు శ్రీ స్వరూప ప్రతిపాదకములు. కాలికాల శ్రీవిద్యాతారకములు

తంత్రశాస్త్రము లుదయించినవిహ్వల నున్నప్పుడు మున్నగు
విమర్శకులు తలచుచున్నారు. ఇదియెక్కోపనిషత్తుల నావి మున్న
ములు బ్రహ్మణములందు నిష్పదములచే అవి వేదభాగము
లనుటలో సందేహము లేదు. త్రపురతాపిసి ఉపనిషత్తులలో
శ్రీవిద్యా పంచదశాక్షరీ మహామంగళము ఉదాహరింపబడినది.
దేవీపూజలోని స్థూల సుష్ణవర్ణములు లుగించి వివేచింపబడుచు
నవి. గాయత్రీమంగళమునకు శక్తివాదమునచే అన్వేషణముగా
దుట ప్రతిపాదించబడినది. ఇట్లు ప్రశంసించుట ఉపనిషత్తు
లలో సాధారణముగా గావించుచున్న ప్రతిపాదితము. శ్రీవిద్యా
పంచదశీ మహామంగళము నినుపరిపాదించుట శక్తి సంగ్రహ
దాయములోని కొదిపడి విద్యలయొక్క- స్వేదమును
వివేచించుట పరబ్రహ్మను లభింపజేయుట యొక అభ్యుదయము
వేవిదయమునకు పరిస్వేదమునకు వచ్చునది. శ్రీవిద్యను
అధ్యాత్మపాపహరమును చేసిఉపనిషత్తులను చేయునది. ఇట్లు
ప్రసవి. శ్రీ పంచదశాక్షరీ మంగళములో గోగారము లుగించు
వర్ణముననే గాని కొదివిద్యయనియు పాతరము ముద్రాపాదించు
ముగునపుడు పడివిద్యయనియు వేరు. శక్తిస్వరూప విద్య
ములను తెలుసుకొనుటకు ఉపనిషత్తులను సంగ్రహించి
భాష్యములను వ్యాఖ్యానములను పరిశీలించుట ముఖ్య
సరము. వేదమునకు సంగ్రహించి పరిశీలించుటలో వ్యాఖ్య
ణము ముఖ్యముగా చేయబడుచున్నది. వ్యాఖ్యలలో శ్రీవిద్య
వాక్యములలో శక్తి స్వరూపమున స్వీకరింపబడుచున్నది. పాతర
విధముగ స్వీకరించుటలో ముఖ్యవిద్యోక్తములుగాను. పాతర

మాధవ

తంత్రగ్రంథములందు ప్రధానముగా శ్రీనికేటి కేశవము
గోచరమగుచున్నది. పరమేశ్వరస్వరూపము తంత్రగ్రంథము
లందు ప్రధానముగా పోలియతగియున్నదని బ్రహ్మసూ
త్రము చెప్పుచున్నది. శ్రీశైవ్యలంకారము ఆగమగ్రంథ
ములందుకీ ఆవిర్భావము దీనియందుగాను. భాగవతగోష్ఠియందు
పత్రులలో పంచాంగపుర విద్యావర్ణన మున్నది. ఆగమ గ్రంథము
బిరుదులు దేవతా, భూదేవత, సర్వదేవతాగోష్ఠియందు ముద్రించుచున్నది.
ఆసూర్యగ్రంథము సూర్యదేవతయందు తన కీర్తనలు లంకాగ్రంథము
బ్రహ్మసూత్రములందు ముద్రించుచున్నది. సూర్యుని పేరు ముద్రించుచున్నది.
విద్యాసూత్రములందు సూర్యదేవతయందు, ఆగమగ్రంథములందు
ఆడవిషయములందు సూర్యుని గ్రంథములుగాను ముద్రించుచున్నది.
చెప్పుచున్నది. ఆ ముద్రాముద్రయందు శ్రీనికేటి కేశవము గాని
రాగా బ్రహ్మవిద్య ప్రకటించు చున్నది. ఆడవిషయములందు
లంకా పరిసరము ప్రవేశించుచున్నది. అందువలన దేవతలను, భూదేవతలను
రెండింటిలో పరివర్తించుచున్నది. అందువలన సూర్యుని గ్రంథములందు
మున బ్రహ్మవిద్య ప్రకటించుచున్నది. అందువలననే పరమేశ్వర
కోష్ఠవిషయములందు ఆగమగ్రంథములందు చెప్పుబడినది. భాగవతము
క్షేమల స్వరూపమును పోలియనేయున్నది. ఆగమ ముద్రాముద్ర
చున్నది. పండితులను పరమేశ్వర పరిసరము పురస్కరించుచున్నది. పండితు
కాండవ్యురగా భాగవతము స్వరూపమును ఉత్తర భాగవతమును
జ్ఞానకాండ ద్వారా కేవల ముద్రాస్వరూపము చెప్పుచున్నది.
చున్నది. కాని పండితులు ఆగమము భాగవతము ముద్రాముద్ర
వకార్థము సంపాదించి వ్యవహార సుఖములను పరమార్థమును

శ్రీ

మును సంపాదించును. సామాన్యముగా ఆగమగ్రంథములు ఆ యా దేవతలయొక్క ప్రధానవాదములను నిరూపించుచున్నవి. శైవ వైష్ణవ గాణపత ప్రసాదాద్ధములు తమ తమ ఆగమ గ్రంథములతో నిరూపణముపొంది యున్నవి. అయినప్పటికి వాని యన్నిటియందును శ్రీ శక్తి నాదము రూపాంతరమున ప్రవేశముపొంది కన్పడుచున్నది. శ్రీశక్తి మెచట ప్రధానముగా నిరూపింపబడినదో వానికి తంత్ర మని పేరు. తంత్రగ్రంథములందు శక్తికి విశేషములు కూడ విస్తృతము చేయబడును.

ఆ యా దేవతకు సంబంధించిన స్వరూపము గుణము శర్మము మొదలగువానియొక్క పరిచిత్తముగలుగును. ఆ యా దేవతల మంత్రోద్ధారమును స్పష్టము చేయుచుండును. ఆ మంత్రము సారముగా యంత్రము దేవతాధ్యాసము దేవతోపాసనకు సంబంధించిన పటలము పద్ధతి కవచము నామసహస్రము స్తోత్రము నియతరూపముతో నుండును. ఇట్టి తంత్రము లనే కము లున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని ఇప్పటికాలమున కొంతయే ఉపలబ్ధమగుచున్నది. తంత్రములలోని అభ్యసములు సంప్రదాయములు మంత్రవ్యములు. స్పష్టి ఆరంభము నుండి గురు శిష్య పరంపరలోనని గుహ్యప్రవేశముగా నున్నవి. వీనికి ఆత్యంతికవినాశము కలుగదు. యుగధర్మానుసారమున తంత్రముల ఆదేశ మాది గురువులవలన సిద్ధగురువులవలన మానవులకు శ్రీ గురువులద్వారా ప్రకటనమగుచుండును. తన తల్లియొక్క జారత్వము తనకు తెలిసియున్నను పుత్రుడు

గుప్తముగా నుంచునుగాని స్పష్టమొనరింపడు. అట్టి తంత్రీ కులును తగిన అధికారి లేకపోయినచో తంత్రదేశమును ఉపదేశింపరు. సత్సంప్రదాయమున ఉపదేశముపొందిన శిష్యుడు తన సాధనసిద్ధిక్రమమున సిద్ధపదమును పొందాను. అంతమున పూర్ణాభిషిక్తుడగును. సత్యయుగమునందా దేవతలైన హేమవతి ద్వారమున బ్రహ్మవిద్య ఉపదేశింపబడినది. శ్రీతాయుగమునందా వశిష్టవిశ్వమిత్ర జనకపరశురామాది మహర్షులు ద్వారా బ్రహ్మవిద్యోపదేశము పొందినది. ద్వారపరయుగమున శ్రీకృష్ణుడు ఆగమవిద్య నుపదేశించినాడు. ఇప్పుటి ఈ కలియుగమందు శ్రీపుంజ అనేక ప్రతమాలు ఒనరింపవలసినవిగా పరిచయమవుచున్నది.

శక్తివిషయకమగు ఆగమశాస్త్రము మూడు భాగాలుగా విభాగింపబడి కన్పడుచున్నది. సత్సంగస్తవర "గుణము లాధారముగా" ఆగమములని తంత్రములని ఉపాగములని చెప్పబడుచున్నవి. ఆయా విభాగములందనక గ్రంథములు కలవు. చతుష్షణ్ణితంత్రములందా అనేక వ్యావహారికమున విద్యలు పారమార్థికవిద్యలును కన్పడుచున్నవి. ఈ తంత్రముల పితారణలో ప్రదికము ప్రస్థవగు శ్రవము దక్షిణము వామము సిద్ధాంతము కలము అనడు ఆచార భేదములు కన్పడుచున్నవి. వీనన్నిటిలోని తంత్రీకసిద్ధాంతము శాస్త్రదీప్తిముగా నున్నది. తంత్రీకవిశేషములు సామయికములని కలములని మిత్రములనియు విభాగింప బడుచున్నవి. సామయికములు వశిష్ట సనక శుక సనందన సనత్కుమార సరహితలుగా

ఉన్నట్లు తలచుచున్నారు. ఈ విధిగట్టిని ఆచారముగా
చేసికొని భగవత్పాద శంకరాచార్యుడు శ్రీవిద్యాసముఖ్యుడ
మొనరించినట్లు తెలియుచున్నది. అవస్థాది సూక్తిముఖ్యములను
లబ్ధములగుట లేదు. వైదికాచారము ముడిపడినది. ఆచారము
చివరిది. శక్తిపూజలో వైదికము ముఖ్యమునని తెలియ
ములు అముఖ్యములని కొందరి సిద్ధాంతము. ఆచారము
పంచమకారములలో సంబంధించి యున్నది. మహావిద్య
లేకనే చేయవలసిన ఆచారము లుండినవి. అది అర్చనాదు
హేతువులు. అవి నిందావృత్తములు. ఇదియే భగవత్పూజము
నకు సంబంధించిన సంబంధములు వివరములు అనేకములున్నవి.
పైన చెప్పబడిన గ్రంథములకు భగవద్విద్యములు స్వరూపము లగు
వ్యాఖ్యానము లనేకములు కలవు. అనేక పురాణములకు
శక్తివాద విశేషములు సులభములై యున్నవి. సద్భక్తిముఖ్యము
పొందిన అనేక మహాసీయులు మనోహరములగు వ్రతములు
లను ప్రకటించియున్నారు. వానియందును శ్రీ విద్యము
తెలియలేగి యున్నది. మార్కరందేయ పురాణమున అన్ని
కూర్కాది పురాణములలో శక్తివాదము విపులముగా విస్తరిం
చున్నది. శ్రీ దేవీభాగవతము విస్పష్టముగా శక్తికి లాంఛనమును
గోచరము చేయుచున్నది. ఇవియేకాక ప్రాచీనగ్రంథములు
నన్నిటిని పరిశీలించి రచింపబడిన గ్రంథము లనేకము లున్నవి.
ఉత్తరామ్నాయ విషయికమగు కాశ్మీర ప్రవాహిన్వన గ్రంథ
ములలో శక్తివాదము స్పష్టముగా కన్పడుచున్నది. చిత్తరామస్వామి
తంత్రాలోకము పరాత్రింశిక ప్రత్యభిజ్ఞానుక్రమము మాలిన్య

విజయము కామకల్పానిలాసము స్ఫురదకారిక యుపనిసనవి
 క్తి తత్వబోధక గ్రంథములు. పీనియగుడు సామంత్యముగా
 ప్రత్యభిజ్ఞవాదము సుజుకొని యున్నది. అవాదము సంవి
 స్థిరార్థాంతమును అనిగా క్తి వాసమాను అధారము చేసికొని
 ప్రసరించినదని చెప్పుట నీవకాశమున్నది. అభిసవ గుప్తాదులు
 ప్రత్యభిజ్ఞవాదమును దేశిక గా ప్రతిపాదించినారు. శ్రీతత్వ
 చింతామణి గ్రంథమున గల మాతము గలది క్తి ప్రతిపాదించు
 స్పష్టముగా నున్నది. అగ్రంథములోని దిక్ ప్రసరించు
 పద్ధతి, నిరసనముగా ప్రసరించు బడినది. ఇది స్థిరస్థిరముగా
 వారు చిహ్నించుముగా బోధించు గ్రంథములు సంస్కృత
 మార్గమును అపారముగా నున్నవి. ఇవి గ్రంథములు
 సంక్షేపముగా పాఠక గ్రంథముగా పాఠకులకు భాగ్యము
 అనువాదముగల్గుబడి యున్నవి.

అది ప్రసంగములను నెఱవేయు భారతదేశమున (8)
 క్తి ప్రసంగములను నెఱవేయు యున్నది. అన్యవర్తిములు
 వానియగుడు క్తిప్రసంగములను నెఱవేయును. భారతదేశమున
 ప్రసంగములు అన్యవర్తిములుగా నెఱవేయును ప్రసంగములను
 తమముల యున్నవి. అయినచేత సామంత్యములను పిదపి
 వారాంతముల ప్రసంగములను నెఱవేయును. మునుపటియును
 ప్రసంగములను బోధించునట్లు అనాదికాలమునందేయు సామ
 త్యములను నెఱవేయు సామంత్యములను నెఱవేయును. పద్ధతియున్నవి.
 సామంత్యములను నెఱవేయువలె అన్యవర్తిములు అన్య
 తగ్రంథములు అన్యవర్తిములను సామంత్యములను మున్యకాలముగను
 అవలంబించినవి. అయినచేత భారతదేశమున శాస్త్రసంప్ర

దాయము మాత్రము ఇంకను రమణీయమగు యోగమునో నిలచి యున్నది. తంత్రగ్రంథములందు శాస్త్రతంత్రములై ప్రసిద్ధములై యున్నవి. అన్ని దేవాలయములందును సవిశేషముగా నున్నవి. మహాశక్తిగ్రంథములకు పరమోపాస్యస్వమును ప్రపంచమునకు భారతదేశమే చాటి వచ్చినది. నేటికిని ఈ ఒక్కదేశమునందే శక్తి విద్యారహస్యము సజీవము యున్నది. నిఖిలప్రపంచమునకు ఉపాసనాగ్రంథము ప్రసాదింపఁ గలది భారతదేశమొక్కటియే అనుట సత్యవచనము.

భారతీయపురాతన్యములకు సంబంధించిన విషయముల వలె శక్తి ఉపాసనా విధానముకూడ రహస్యముగా కప్పబడి యున్నది. శక్తిని దేవీరూపమున ఉపాసించుట హిందూ గ్రంథములందు తరువాతికాలమున ప్రారంభమైనదిని కొందఱు అనుకొనుట అప్రమాణికము. మోహనజీదానోహరప్ప మొదలగు స్థలములలో భూగర్భమున పరిశోధించి చూడగా అతిప్రాచీనకాలమునుండి భారతవర్షమున ప్రచారమగుచున్న మహాదేవీ ఉపాసనాపద్ధతి తెలియవచ్చును. భారతీయులు శక్తి వాదముతో సమానముగా ఈష్యామునకు మిశ్రితముగా నున్నది. బ్రహ్మతత్వ మెట్టి సూక్ష్మమో అట్టి శక్తితత్వముకూడ సూక్ష్మమో యున్నది. దుర్విజ్ఞానము యున్నది. ఈతత్వమును తెలియచేయుటకే అనేక విషయములు ప్రసరింపబడి యున్నవి.

మహాశక్తియొక్క స్వరూపమును తెలిసికొనుటకు మూడుపదార్థములను తెలియవలయును. శక్త శక్తి శక్యములు

ఈ మూడును తెలియతగియున్నవి. సమర్థము అగుదానికి
 శక్తియు అని పేరు. సామర్థ్యమునగు శక్తియని పేరు. సమర్థము
 తన సామర్థ్యమును పనియొనగించునో అది శక్త్య మగుచున్నది.
 అగ్నిదహనకర్త శక్త్యము. శక్తియు అగ్ని. అందలి దాహకత్వము
 శక్తి. తృణము మొదలగు నట్టివానియొక్క దహనకర్త శక్త్యము.
 కాగా శక్తిమనగాకారముని శక్తియోగ్యతయని శక్త్యము. కార్య
 మని తెలియవచ్చును. పృథివ్యాది పుంపగుణములందును
 స్థావరజంగమముది సర్వపదార్థములందును శక్తి గోచరము
 లగును ఎట్టిది కార్యమగునను యోగ్యత అవశ్యకము.
 ఏవస్తువు నీ నను శక్తిరహితము యుండదు. అన్నము అదిగిని
 పోగొట్టు శక్తికలదు యున్నది. జలము బిడ్డిననుగిచ్చు శక్తి
 కలదు యున్నది. ఇట్టి వస్తువున్నవి అన్నము నీరు మొదలు
 స్పటిలు సర్వములు పని చేయవలయును. నీరు మొదలు
 గజమువరకు సరబాదిపర్యంతము పడినవి శక్తితో నుండునని
 యున్నది. అగ్ని మండలము శక్తి కలదు యున్నది. తృణము
 నందు మండపట్టి శక్తి యున్నది. ఈవిధముగా దిక్కు పక్ష
 కార్యమగు కారణము భిన్నభిన్న శక్త్యము నుండునున్నది.
 ఘటమొక్క టియో కార్యము. దానియందును దురల నక్షదండ
 సూక్ష్మ సలిల శక్తులు ఒకే కార్యమగు నగున బడుచున్నవి.
 అట్లే ఈ మహాప్రపంచమున ఏవస్తువును చూచినను శక్తి
 విరహితము కన్పడదు. సర్వవస్తువులగు నుండపట్టి శక్తియేమి?
 ఏవస్తువునను శక్తిరహితము నల ఊరదాటలేదా? ఈప్రశ్న
 లకు సమాధానము చెప్పుటకు అన్నిటను వ్యాపకమన

శక్తి ఒకటికలదని గ్రహింపవలయును. ఆమహాశక్తియే సర్వ
 పదార్థములందును కూడుకొనియున్నది. అదియే మూల
 ప్రకృతియని బ్రహ్మయని పరమాత్మయని మూలయని అనేక
 విధముల చెప్పబడుచున్నది ఇట్లు చెప్పబడునదియే మహాశక్తి.
 శక్తియనునామము ప్రతిమానపునగును అనుభవమునగునొప్పుది.
 శక్తి శక్తిము రెండును పరస్పరము భిన్నములని కొందరం
 దురు. అభిన్నమని కొందరివాదము. భిన్నభిన్నములని
 వేరొకరివాదము. ఈవిషయమున అట్లు చెప్పవలసినది
 ఏకమతములేదు. శక్తియనునది పదార్థాలతోగలదు కాదని
 తార్కికులు చెప్పుదురు. శక్తిస్వరూపము సాధారణముగా
 తాకిక ప్రత్యక్షవిషయము కాదు. కొన్నికొన్ని విశిష్టకార్య
 ముల ద్వారా ఆ స్వరూప ముహింపవలసియున్నది. ఈ
 మహావిపుల విశ్వమున కంతటికిని పరబ్రహ్మ కాదనియు. అతడు
 శక్తుడు. ఈ ప్రపంచనిర్మాణమునకు సమర్థుడును మోక్షాత్
 పరమాత్మయందొప్పుది. అదియే శక్తి. అట్టిశక్తిన్నపరమాత్మ
 అతిరిక్తుడుకాదు. ఒకేపదార్థము దృష్ట్యాభేదము ననుసరించి భిన్న
 భిన్నముగా కన్పడవచ్చును. పరమేశ్వరునిను పరమే
 శ్వరశక్తికిని ధర్మధర్మ భావమున్నది. పరమేశ్వరుడు ధర్మి.
 శక్తి ఆతని ధర్మము. ధర్మధర్మలకు భేదములేదు.
 అఖండమగు పరబ్రహ్మతత్వము ప్రపంచవిలాసమునకు ఉన్న
 ఖమై యున్నప్పుడు పరమేశ్వరశక్తిగా వ్యవహరింపబడును.
 మోక్షఫలము నిచ్చునదై నివృత్తికి ఉన్నదియుగా నున్న
 ప్పడు పరబ్రహ్మగా చెప్పబడుచున్నది. పరమాత్మసచ్చిదా

నందమయుడు. పరమాత్మశక్తియు సచ్చిదానందస్వరూపిణి. పరమేశ్వరునుండి శక్తివిర్భావము పొందగా శ్రీలోకములు చతర్దశభువనములు నుత్పన్నము లగుచున్నవి. ఆ శక్తి లింగ భావముపొందగా జగత్తు అభావరూపమగుచున్నది. వేద శాస్త్రదూలందు శక్తిపద ముపయోగింప బడినదని నిరూపింప బడినది. దేవి పరాశక్తి. ఈశ్వరి మూలప్రకృతి అనియు చెప్ప బడుచున్నది. విజ్ఞానానందఘనమైన బ్రహ్మతత్వము ఆత్మ్య తము సూక్ష్మము గుహ్యము అగుటవలన ఆరూపము నానాప్రకారముల చెప్పబడుచున్నది. శ్రద్ధాపూర్వక ముగా విజ్ఞానానందస్వరూపమైన మహాదేవిని ఉపాసించ వలయును. సమస్తజగద్రూపమై భాసించునది శక్తియే. అన్ని టియందును వ్యాపకమైయుండుటవలననే అది మహాశక్తియని పరాశక్తియని చెప్పబడుచున్నది. ప్రపంచనిమంతయు శ్రీగుణ త్తకమై యున్నది. అట్టియపుడు శ్రీగుణాత్మకమైన తత్వమునే ఉపాసించవలయును. పరాశక్తి శ్రీగుణములతో కూడుకొని యున్నది. బ్రహ్మనిర్గుణము. అది ఉపాస్యముకాదు. అది అంగరకు విజ్ఞేయము. శక్తి ఒక్క టియే ఉపాస్యము. శివ కేశవాదుల నెవరెవరి సర్పించినను మహాశక్తినే ఆరాధించినట్లు అగును. గుణమయముగా నుండునట్టి ఏ యే దేవతారాధనమైనను శక్తి యొక్క ఆరాధనమే యగుచున్నది. మహాశక్తియందు శబ్ద విధానము ననుసరించి స్త్రీత్వము భాసించునప్పటికి అచట ఏనియమమునులేదు. పరాశక్తి స్త్రీ యనికాని పురుషుడనికాని ఉపాసించబడును.

ఉపాసనచేగాని మానవుడు తరింపడు. మానవుని ఉపాసనవలన శక్తియొక్కటి సిద్ధమగుచున్నది. శక్తి అనేది వివిధముల నుండవచ్చును. ఈవిషయముస్పష్టమే. ఆయా శక్తులను సరిపాదించుటకు ఆయా దేవతల నారాధించుట అవసరమగుచున్నది. ఏశక్తియేని మహాశక్తియే అగుచున్నదని నిరూపితార్థము. “పరాస్యశక్తిః వివిధైవ శక్తియశే” అను వచనము సారమున పరమేశ్వర సంబంధమైన ఆత్మశక్తి అనంతము అగుచున్నది. అవభాసించుచున్నది. ఉపాసకుల సౌలభ్యమునకు ఆ మహాశక్తియొక్కటియే అనేక నామములతో చెప్పబడుచున్నది. ఆత్మశక్తి మహావిద్య పరాశక్తి శ్రీపురసుందరి లలిత భట్టాచార్య మహాకాళి మహాలక్ష్మి మహాసరస్వతి మొదలగు నామములతో శక్తిని శేషమే నిరూపింప బడుచున్నది. శక్తి నుపాసించువారలకు శక్తి త్వము సిద్ధించును. నామరూపరహితమైన తత్వమును సాధకుడు పాసింపజాలడు. ఉపాసనఅనునది అంతరంగ కార్యము. అంతరంగము గుణమయము కావున గుణాత్మకమైన తత్వమే ఉపాస్యమగుచున్నది. పరమాత్మ తత్వము నిర్గుణము నిర్నిర్మకమని గ్రంథములు చెప్పుచున్నవి. అట్టిది ఉపాస్యము కాబోలదు. గుణరహితమునుండి గుణసహితముత్పన్నమగుటతో అగుటన ఘటనా సమర్థమగు పరాశక్తియే హేతువు. ఆ పరస్పరాత్మశక్తి వలన గుణమయమగు సృష్టికలుగగనే నామరూపము లావిర్భవించినవి. ఆత్మతత్వమునుండి వెలువడిన నామము మహామంత్రము. అది మొదటిసృష్టి. ఆత్మసృష్టి శక్తిరూపము పొందుచున్నది. కాబట్టి శ్రీశక్తి మంత్రమయి దేవతయని గ్రహింప

పచ్చను. నామమునకు రూపములేదు. రూపరహితమునుండి
స్వరూపము వెలువడును. ఇందును ఆత్మశక్తియే హేతువు.
శబ్దము సృష్టిప్రణాలికను కూడుకొని నానావిధమగు భవన్యాత్మ
కత్వము పొందును. ఈభవని తత్వమంతయు పరమేశ్వరీ విలా
సమే. సృష్టిప్రణాలికలో కూడుకొనిన శబ్దము రేఖారూపము
పొందినది. ఆవిశ్వరూపములగు నాదమున బిందువు సముత్ప
న్నమై ఉచ్ఛ్వాసత్వముపొంది నానావిధసృష్టికి హేతువగుచు
న్నది. శబ్దముయొక్క గమనిక తరంగరూపముగా నుండునని
ప్రమాణికులు చెప్పుచున్నారు. కదంబకోరకన్యాయమున సము
ద్రతరంగన్యాయమున భవని ప్రవాహమును తాల్చికు లూహిం
చుచున్నారు. మొగ్గలవలె గేకులవలె కోణాకారములతో అనేక
విధమున ఉచ్ఛ్వాసబిందువు మాడుట సుప్రసిద్ధము. ఇవున
శబ్దమునకు సృష్టిలోని ప్రణాలికలో బిందువు వృత్తము దళ
ములు కోణములు ఏర్పడును. ఇవన్నియు గీలుల సముదా
యములో సిద్ధము లగుచున్నవి. ఇట్లుద్భవముపొందిన శ్రీ
తత్వము యంత్రరూపమును పొందుచున్నది. ఇవున పర
మేశ్వరీశక్తి సర్వ తంత్రాత్మికము సర్వ యంత్రాత్మికము అగు
చున్నది. నానావిధ గీలుల యొక్క తగిన ఆకారవిన్యాసము
సుస్పష్టమగు రూపములు పొందును. ఆరూపమునందు దేవత
అనుగతమైయున్నది. ఆరూపము ఏకరూపముననే ఉండునని
అనుకొన సక్క రలేదు. అనంతరూపములచట నావిర్భవించును.
• ఆమహాదేవి అనంతరూపాత్మికమై శోభించుచున్నది. సర్వ
విద్యాత్మిక సర్వ తంత్రాత్మిక అయిన పరాదేవియొక్క విచిత్ర

(శ్రీ)

విలాసము అత్యంతము హృదయంగమము. శ్రీ కృతి శ్రీ విద్య అత్యంతము గంభీరము. అద్భుతమోగ్యత నిరస పరిచుట శక్యముకాదు. శ్రీ విద్యాంతర్గతములైన అనేకవిషయములున్నవి. వాని నిరూపణములేక శ్రీ విద్యనే నిరస పరిచుట అశక్యప్రాయము.

శ్రీవిద్యయే లలిత రాజరాజేశ్వరి మహాకృతి పురసుండరి బాల పంచదశి షోడశి మొదలగు నామములతో విభజ్యమయియున్నది. వీనియన్నిటికిని మూలతత్వ మొకటియే. ఈ చప్పు బడినవన్నియు అవస్థాభేదమునకు పరిచాయకములు. అనంత సంఖ్యాకములగు మంత్రములు కలవు. వానియందగు కొన్నిటికి మహావిద్యలని పేరు. మహావిద్యలు పదియని ప్రసిద్ధి. దశ మహావిద్యలలో షోడశీవిద్యయే శ్రీవిద్యగా చెప్పబడుచున్నది. సాధారణముగా ఉపాసకులందరును తమ ఉపాస్య దేవతయే సర్వప్రధానమని సర్వ శ్రేష్ఠురాలని పరబ్రహ్మస్థితయని ఆభిమానింతురు. ఈ భావనతో చూచినచో కాళీ తాళి షోడశి మొదలగునవన్నియు సమానవిద్యలే. కానైన విశేష నిరూపణమునకు అవశ్యకత లేదు. తమ తమ ఉపాస్యదేవతను సర్వప్రధానముగా తలచుట ఆయా దేవతాభిముఖకు సముచితమే. తదన సారముగా కాళీభక్తునకు మహావిద్యలలో కాళీవిద్య సర్వశ్రేష్ఠముగా భాసించుట అనుచితము కన్పించును. కాని శ్రీ విద్యా ప్రాధాన్యవిషయమున విషయపిపేదియు వేరుగా నున్నది. శ్రీవిద్యయొక్క మహత్వము వాస్తవికము. అది కేవల భక్తికల్పితము కాదు. దశమహావిద్యలలో కాళీ

విద్య తారావిద్య షోడశీవిద్య సర్వప్రభానములు. ఈమూడిటి నుండి తొమ్మిదివిద్య లుత్పన్నములైనవి. ఈతొమ్మిదియు వీనికి పూరకమైన విద్యయుకలసి దశమహావిద్య లగుచున్నవి. మూల భూతమగునది ఏకవిద్యయే. సర్వమూలభూతమైన విద్యయే శ్రీ విద్య యనబడుచున్నది. ఇదియే బ్రహ్మవిద్య. ఇదే బ్రహ్మమయీ విద్య. కాళీతారాదివిద్యలును షోడశీవిద్యయగు శ్రీవిద్యతో సంబంధించియున్నవి. కావున మొత్తముమీద దశమహావిద్య లందు శ్రీవిద్య సర్వప్రభానమని అంగీకరింపవచ్చును.

శ్రీవిద్యాశబ్దమున శ్రీప్రపురసుందరీ మహామంత్రము. ఆ మంత్రమునకే ధ్యేయమైయుండు దేవత ఈరెండును శేలియ బడుచున్నవి. సామాన్యముగా శ్రీశబ్దమునకు లక్ష్మీ అని అర్థము. శ్రీవిద్యాప్రభావమును వర్ణించునట్టి గ్రంథము ననుసరించిచూడగా మహాశ్రీపురసుందరియే శ్రీశబ్దమునకు ముఖ్యార్థమని శేలియుచున్నది. శ్రీలక్ష్మీ మహాశ్రీపురసుందరిని చిరకాల మారాధించినది. అనేక వరదానముల పొందినది. తాను కేవలము శ్రీశబ్దముచే ఖ్యాతిని పొందవలయుననియు లక్ష్మీ కోరుకొనినది. అప్పటినుండి శ్రీశబ్దమునకు మహా లక్ష్మీ సిద్ధమైన అర్థముగా గ్రహింపబడుచున్నది. కాగా మహాలక్ష్మీ అను అర్థము శ్రీపదమునకు గోణము. శ్రీ అనగా మహాశ్రీపురసుందరి దేవత. ఆమెను ప్రతిపాదించు విద్య ఆయమ మంత్రము శ్రీవిద్య అనబడుచున్నది. వాచ్య వాచకములకు భేదములేదు. కావున ఆమంత్రమున కధ్యేయమైన దేవతయు శ్రీవిద్యగా చెప్పబడుచున్నది. సామాన్య

శ్రీ

ముగా శ్రీశబ్దము శ్రేష్ఠత్వమును బోధించును. శ్రీశబ్దమును చిహ్నము
నపుడు మొదట శ్రీశబ్దమును ప్రయోగించుట ప్రసిద్ధము
యన్నది. శ్రేష్ఠత్వములోని శారతమ్యానుసారముగా మూడవ
స్థానాదారు పర్యాయములు వరకు శ్రీశబ్దమును ప్రయోగించి
వచ్చునని శాస్త్రములు ప్రమాణములుగా నున్నవి. ఇట్లు
కిని ఆయా సంప్రదాయ ప్రవర్తక చాక్ర్యములు లభించువరకు
శ్రీప్రయోగ మొనరించుచున్నాడు. కావున శ్రీశబ్దము
శ్రేష్ఠతను పూజ్యతను సూచించునది యని గ్రహించవచ్చును.
పరబ్రహ్మ సర్వశ్రేష్ఠుడు. బ్రహ్మగణాంశమగుటచే శ్రీశబ్దము
సూచించును. ఎవరెవరియందును శింశముగొప్పనను ప్రహ్లా
దకళ అవభాసించునో వారు శ్రీశబ్దపూర్వకముగా పరిపూర్ణ
నామములచే వ్యవహరింపబడుచున్నాడు. శ్రీవిష్ణు శ్రీహరి
శ్రీదుర్గ శ్రీకృష్ణ శ్రీగురు మొదలగు పదములలో శ్రీశబ్దము
శము గోచరమగు చున్నది. సర్వకారణభూతము అట్లు శ్రీ
శక్తి త్రిపురేశ్వరి సాక్షాత్ పరబ్రహ్మస్వరూపిణి లగుట
వలన కేవల శ్రీశబ్దముచే కూడ చెప్పబడుచున్నది. పాశ శ్రీ
అమృతా సతాం మొదలగు శృతియు పరబ్రహ్మస్వరూపిణి
యగు శ్రీవిద్యను సుతిచేయుచున్నది. విభిన్న దేవతలగు
ఆరాధించినచో పశుపుత్ర ధనధాన్యస్వర్గాది ఫలములు
సంప్రాప్తములగును. ఇట్లు ఆయా దేవతల విశేషములను
చెప్పనట్టి శాస్త్రములు బోధించుచున్నవి. శ్రీవిద్యోపాస
కులకు లౌకిక ఫలమును సంప్రాప్తమగును. దానితోపాటు
ఆత్మజ్ఞాన ఫలమును కల్గును. అధర్వణ వేదపు ఉపనిషత్సూత్రములో

మాధవ

(శ్రీ)

“పాంశాకుశ ధనుర్బాహుననాగ వేద సహోకగతరసి” అను
వచనములో శ్రీవిద్యోపాసకునకు శోకో పునఃపునః పు
నుగు ఫలమును లభించునని చెప్పబడియున్నది. ఆత్మజ్ఞా
నికి సంప్రప్రమగునట్టి శోకో పునఃపునః శ్రీ ఉపాసకునకు
కూడ నిశ్చయముగా లభించునని పరమార్థము. కావున
శతైశ్వర్యమునుబట్టి శ్రీ విద్యయే బ్రహ్మవిద్యయని నిర్వివాద
ముగా సిద్ధాంతము చేయవచ్చును.

కొందరిట్లునుకొనవచ్చును. శోకో పునః పునఃపునః పునః
అనునట్టిదే అభిప్రాయమునట్లుగా “ఆత్మజ్ఞానాత్మోపాసకత్వే”
అనుపదనానుసారముగా శ్రవణమననాదులు నా పరిగది
నివృత్తిమార్గమున ప్రసరించుటయే ఉచితము. శ్రీవిద్యో
పాసనాత్మకత్వేన కర్మకారణయోగిన ఏలైనా భగవంతునియను?
అని. ఇందీసమాధానమును గ్రహించవలసియున్నది. ఆత్మజ్ఞాన
ప్రప్తికి శ్రవణమననాదులు చెప్పబడిన సత్యమే. అందునట్లు
టికి అవి అత్యంతము కష్టసాధ్యములయ్యును. అవి ప్రభుర
వైరాగ్యమార్గములు. కోటిమందిలో ఏరువేల మందిగాని
తదభికారి కాజాలడు. తన పురస్కార్యవశేషమున తన నిభాగ్య
వశేషమున స్వీయసన్నిధానమందిం దుంగ్యసంక్రమణమున
శ్రీ విద్యోపాసన లభించునట్లున సామాన్యమానవమగు “జా
తన ఉపాసనా పరిపాకమున శ్రీమాత శ్రీమహారాజా కన్న
భిన్నముకానట్టి గురుకృపవలన శాస్త్రమందే అత్యుత్తమి కావ
చ్చును. శ్రవణమననమార్గమునందు ఒకప్పుడైన పతనశంక
యున్నది. శ్రీవిద్యోపాసనామార్గమున శ్రీగురురూపమున

తన శక్తివిలాసముద్వారా బ్రహ్మ విష్ణు శుక్ర మోక్షులుగాగల మహా
 పేరులను పొందుచున్నారు. వామనాదితీర్థముల నొన్ని శ్రేష్ఠములను
 సృష్టిస్థితిలయ నిగ్రహమును గ్రహ హాపదములను పరమేశ్వరశ్రేష్ఠములను
 సంపాదించు చుండును. బ్రహ్మములు తమతమ వామనాదితీర్థ
 లతో రహితులై అసమర్థులైనప్పుడు వారు ప్రాణములను విడు
 బడుచున్నారు. వారియందును బ్రహ్మ విష్ణు శుక్ర మోక్షులు
 ఈశ్వరుడును ఈశ్వరును పాదములు. వీరిచే సాధితమైన
 ఫలకముగా నుండును. మహాకామేశ్వర రాజమొలను మహాకామ
 శ్వరి ప్రకాశించుచుండును. కామేశ్వరీదేవతను నాన్యభుజములు.
 ఆ నాన్యభుజములందును పాశము అంకుశము ఇంద్రాణియును
 పంచపుష్పబాణము లుండును. ఇట్లును సూర్యమును
 ధ్యానింపవలయును. ఇట్లును శ్రేష్ఠమహాపమున వర్ణించబడి
 నప్పటికి వాస్తవస్వరూపము ఈవిధముగా తలచువలయును.
 36 తత్వములందు రాగము అనగా స్త్రీతిలను తత్త్వము పాశము.
 ఆరాగమును శ్రీ మాత పాశరూపమున ధరించినది. క్రోధము
 అంకుశము. సంకల్పవికల్పత్మకమగు క్రియానుపమాన
 మనస్సు ఇక్షుధనువు. శబ్దస్పర్శరూపరసగంధములు పుష్ప
 బాణములు. పాశము ఇచ్ఛాశక్తియని, అంకుశము జ్ఞానశక్తి
 యని, బాణధనుస్సులు క్రియాశక్తి స్వరూపములని వర్ణించ
 బడుచున్నవి. పూర్వముచెప్పిన విధమున మహాకామేశ్వరుని
 అంకమునందు పాశాంకుశాదులను ధరించిన పరమేశ్వరీదేవ
 నాసీనయైన మహాత్రిపురసుందరిని పూజించుట బహిర్యోగ
 మనబడుచున్నది. అదియు అనేకపద్ధతులలో అనేక ప్రకార

ములతో విహితముయ్యది. అంతర్యాగము రహస్యపూజ
యనబడుచున్నది. రహస్యపూజ విశేషము గుహనన్నియు
ముస సంప్రదాయ విశేషముగా శాలియనగియున్నది. అట్లు
సంప్రదాయ విశేషముగా శలుసుకొనిన ఆ అంతర్యాగమున
ప్రతిదినమునను ఏకాంతమున నుండి చిచ్ఛక్తిని ఆరాధించు
సాధకుడు సాక్షాత్ శివుడగును. భక్తుని ఉపాసనానికర్తవ్యము
కొరకు ఆత్మశక్తి యగు శ్రీవిద్య ఘోరముని సూక్ష్మముని వర
మని మూడువిధముల ప్రకటమగుచున్నది. పర బ్రహ్మమునకు
స్థూలముగు రూపము మంత్రస్థితిపొందిన ఉత్తమసాధకులకు
ప్రత్యక్షమగును. అట్టి అంతర్యాగము కరచరణాద్యవయవము
లతో భుజుకొన్నట్లు నిరంతరము సౌగదర్శము కల్పవ గోచర
మగును. అోకో తరాస్థుడగుమగు శోభా రాగిగా ఉన్న ఆ
రూపమును సాధకుడు తన నేత్రములతో చూడగలడు. తన
హస్తములతో చరణముల స్పృశింపగలడు. పుణ్యవస్తులైన
సాధకులకు మంత్రస్మృతిమగు రుద్రవంశము గోచరించును.
అట్టి మహానీయులకు కర్ణోద్రియమున వాగ్విప్రయమున
మంత్రప్రత్యక్షము కల్గును. మంత్రములు అగు దేవత మంత్ర
వర్ణములతో అవభాసించును. దేవతగమిక - శరీరావయవ
ములను మంత్రవర్ణములతో భావించి మంత్రత్మక స్వరూపము
కల్గియున్నట్లు గోచరము చేసికొని సాధకుడు ధన్యుడగును.
మంత్రధ్వని శ్రవణమున కర్ణోద్రియమును మంత్రోచ్ఛారణ
మున వాగ్విప్రయమును ధన్యమగును. సర్వమంత్రములకును
• మూలభూతమున మాతృకా సరస్వతీరూపము మంత్రాత్మిక

రూపమని చెప్పబడుచున్నది. మూడవది వాసనాత్మకమగు
 రూపము. మహాపుణ్యత్తులైన సాధకులు మనోరూప
 మగు ఇంద్రియముతో ఆ రూపమును గ్రహింతురు. ఆత్మశక్తి
 యగు జగన్నాతకు ప్రతస్యము స్వస్యరూపము. ఆత్మప్రతస్యము
 మనస్సుచే అనుభవింపబడును. ఉత్తమమధ్యమంధమంధపు
 లగు అధికారుల తారతమ్యములనుబట్టి ఉత్తమమధ్యమంధమ
 రూపములైన ఈ రూపములు ఉపాసనలో చెప్పబడుచున్నవి.
 వీనికిని అతి రిక్తముగా పరమేశ్వరీ రూపము కలదు. అది
 వాఙ్మనస్సుల కతీతము. కీవలము ముగ్గులగువారి ల్లింగరూప
 మగు అహంతా రూపమున దాని ననుభవింతురు.

అత్మ శక్తి సూక్ష్మిణి అగు దేవత శ్రీ విద్యా. ఆమెగ్రామమును
ఉపదేశించిన సిద్ధగురువు శ్రీ విద్యామంగళము ఈ ముండిటి
యందును అభేదబుద్ధిని భావించుట ముఖ్యముగా ఉపాసనా
పద్ధతి. అభేదభావన సంపూర్ణమైనప్పుడు పరమసద్గుణమును
అది శ్రీ నాథాదుల గురుసంప్రదాయ క్రమభావము శ్రీ విద్యా
గురువులందు సంక్రమించిఉండును. అట్టివారియగుటకు శ్రీ విద్యా
భేదము సిద్ధప్రాయమై యున్నది. అట్టిగురువుతోటి అభేద
మును భావించినప్పుడు శిష్యుడుకూడ శ్రీ విద్యతోటి అభేద
మును పొందగలడు. శ్రీ విద్యతోటి అత్యంతమభేదము
సిద్ధించుటకొరకు గురుకృప అత్యంత మావశ్యకము కావున
గురువుతోటి అభేదమును భావించుట నితాంత మావశ్యకము
యున్నది. ఘటకలశకుంభపదములు సమానార్థకములు.
అట్లే గురుమంత్ర దేవతాపదములన్నియు ఏకార్థవాచకములని

చెప్పబడుచున్నది. శ్రీవిద్యలో పంక్త్యంతు సంప్రదాయములున్నవి. శ్రీవిద్యోపాసకులు పంక్త్యంతుగురు ప్రసిద్ధులు. మనువు చంక్రడు కుబేరుడు లోపామూర్త మన్నధుడు అగ్ని సూర్యుడు ఇంద్రుడు స్కందాడు శివుడు, క్రోధ భట్టారకుడు. ఈతడే దుర్వాసముని. వీనియందు ప్రత్యేకముగా వేరువేరు సంప్రదాయములు కలవు. లోపామూర్త మన్నధ సంప్రదాయములు ఇప్పుడు ప్రచలితములై యున్నవి. వానియందుకు ఓడ మన్నధ సంప్రదాయము అనగా ఈ కామరాజవిద్య సర్వతోముఖము యున్నది. ఈ మదేవుడు నిర్వాజమగు ఆరాధనచేసి శ్రీమాతను ప్రసన్నును చేసికొనినాడు. ఇతర దుర్లభములగు వరములను ఆమె ఆతని కిచ్చినది. అందరి ఉపాసకులలో కామరాజవిద్యకు భజనత్వమును కూడా ఆమె ప్రసాదించినది. అప్పటినుండియు కామరాజవిద్య విశేషప్రచారము పొందినది. కామరాజవిద్య కాదివిద్య అనబడుచున్నది. లోపామూర్త విద్య హాదివిద్య అనబడును. రెండును పంచదశవర్ణాత్మకములే. తత్సంప్రదాయములందు కామేశ్వరాంగ నిలయయగు కామేశ్వరీపూజామంత్రములలో కాదిహాది విద్యాముక్తమైన మంత్రయోజన ప్రసిద్ధమై యున్నది. మిగిలిన మనుచంద్రాది పదివిద్యలు ఆమె ప్నియపాఠమునందే యున్నవి. ప్రసిద్ధమైన ఉపాసనాపద్ధతిలో వానికి విశేషోపయోగము లేదు.

శ్రీకామరాజవిద్యయే శ్రీవిద్య. ఈవిద్యకే త్రిపురావిద్య అనిపేరు. త్రిమూర్తులకన్నను పురాతన మగుటచే త్రిపుర అనబడుచున్నది. గుణత్రయాతీతమై త్రిగుణములను నియ

మించునదియై ఊడునట్టి శ్రీశక్తి శ్రీపురయనబడును. శ్రీపురాశబ్దమునకు అనేక విధములగు అర్థములు ప్రసిద్ధములై యున్నవి. ఇడా పింగళా సుషుమ్నా నాడులు శ్రీపుర యనబడును. మహాబుద్ధి చిత్తములను పురములలో నివాసముచేయు దేవి శ్రీపుర యనబడును. శ్రీసూక్తులకు జనని అగుటచే శ్రీపుర యని చెప్పబడును. వేదత్రయములకు దేవత అగుటవలనను శ్రీ శ్రీపురయనబడును. మహాబ్రహ్మయమగును శ్రీలోకములను తనయందా లీనముచేసికొనినది అగుటచే శ్రీపురయనియు వ్యవహరింపబడును. శ్రీపురాదేవి శక్తిత్రయాత్మిక. ఆమెకు ఇచ్ఛాశక్తి శిరోభాగము, జ్ఞానశక్తి మధ్యభాగము, క్రియాశక్తి అగ్రభాగము ఇట్లు సంకేతపద్ధతిలో ఆస్వరూపము గ్రహింపబడుచున్నది. శ్రీకూట నివాసని యగుటయు శ్రీపురాదేవి యనబడును. అవస్థాత్రయము శ్రీపురయనబడుచున్నది. అవస్థాత్రయమందు భాసించునట్టి ఆ మహాదేవి శ్రీపురాశబ్దవాచ్య. మాతృమేయమానసములు కుండేయుండటనుకూడ శ్రీశక్తి శ్రీపురయనబడును. శ్రీపురాదేవియు ఆత్మశక్తి అగ్నిజ్వాలప్రజ్వలించి అంగారసమష్టియందే ఆనిర్భవించి శాంతమగునట్లు సమస్థ మాతృమండలశక్తి సగముట్టి రూపిణి మహాచైతన్యాత్మికయగు శ్రీస్వరూపము ఎచటనుండి ఆవిర్భూతమగునో ఎచటెచట అంతర్భూతమగునో ఏతరమునగాని ఏయుక్తివలనగాని కన్పడదు. ఆత్మశ్రీస్వరూపమగు శ్రీవిద్య తన లీలచే ఎప్పుడు శరీరమును ధరించునో అప్పుడే వేద శాస్త్రములు ఆ నిరూపణము చేయును. ఆమహాశక్తి చిచ్ఛక్తి

పేరుతో చెప్పబడినది. ఆదేవి నీలావిగ్రహముయొక్క మాహాత్మ్యము అనంతము. ఇతర దేవతాధ్యానముకన్న శ్రీవిద్యాధ్యానమందు విశేషమున్నది. సర్వదేవతల ధ్యానమునందు వరాభయముద్రలుండవు. ఆయాదేవతలు తమతమ భక్తులకు వరాభయము లిచ్చుటలో భావము స్పష్టముచేయుదురు. తన అభీష్టములను సంపాదించి తన భయములను పోగొట్టునట్టి దేవతనే సాధారణముగా భక్తులు ఆరాధించును. శ్రీవిద్యాయన్ననో బ్రహ్మమయిందేవత. సర్వజగత్కల్యాణమునకు ఆదేవి ఆదిర్భవించినది. అట్టి మహాదేవికి వరాభయప్రదానముపడు నాటకమును ప్రదర్శించుటలో ఆవశ్యకత ఏమియున్నది? శంకరభగవత్పాదుని స్త్రీత్వమున ఈ అర్థముకలదు. “మోతా! నీకన్న ఇతరులు తమహస్తములందు వరాభయదానముద్రలను ధరింతురు. తల్లీ నీహంకారతేజే వరాభయదానముద్రాభీనయము చేయవు. నీని నీభక్తులకు వరాభయములు లభించుచున్నవి. మోతా! భక్తసముదాయమునకు భయమునుండి రక్షించుటవాంఛనమధిక్యున ఫలమునిచ్చుటకు సర్వలోకశరణ్యురాలవైన నీచరణములే శరణముల యున్నవి”. ఇతర దేవతలు తమ చేతులతోనిచ్చు ఫలములను బ్రహ్మమయీదేవతయగు మహాదేవి తన శ్రీచరణములచే ప్రసాదించుచున్నది. శ్రీవిద్యకు సంబంధించిన నీలావిగ్రహములు అనంతములుగా నున్నవి. ఇంద్రాదిదేవతలయొక్క గర్వపరిహారమునైతే శ్రీమాత కుమారి యాపమున ప్రకటితమైనది. సర్వకారణమైన పరబ్రహ్మ విష్ణువు శివుడు. పీఠలయొక్క సృష్టిస్థితి

సంహారాత్మకమైన కార్యమునందు సహాయముచేయుటకై పర
మేశ్వరి సరస్వతి లక్ష్మి పార్వతిరూపమున ఆవిర్భవించి శ్రీమూర్తి
రూలను వివాహమాడినది. అందుచే పరమేశ్వరి శ్రీరూప లింగబ
డును. ఒకప్పుడు మర్త్యలోకమునందు మౌనపులు యుక్త యూ
గాదులొనరింపలేదు. ఇంద్రాదిదేవతలు చింతన మొనర్పసాగిరి.
బ్రహ్మ ఆదేశానుసారముగా దేవతలు శ్రీమహాలక్ష్మిని ఆగా
ధించిరి. శ్రీమహాలక్ష్మి తనపుత్రుడగు కామదేవుని దేవలోకార్వ
మున సహాయమునకై పంపినది. కామదేవునకు భూలోకపతి
వీరవ్రతునకు ఘోరయుద్ధము జరిగినది. కామదేవు డందరిని
జయించినాడు. వీరవ్రతుడు ఈతపదను పోగొట్టుకొనుటకు
శంకరు నారాధించెను. శంకరానుగ్రహమున శ్రీమూర్తిలోక
మగు బాణము వీరవ్రతునకు లభించినది. అప్పుడు యుద్ధములో
ఆబాణమున కామదేవుడు హతుడైనాడు. లక్ష్మి శ్రీపురాదేవి
అనుగ్రహమున అమృతద్వారమున ఆతని బ్రతికించినది. శంకర
ప్రభావమున తనకు పరాజయము కల్గినదని కామదేవుడు
శంకరునిపై ద్వేషము వహించెను. దేవిని ఆగాధించి శంకరుని
హరించుటకు కామదేవుడు ప్రతిజ్ఞపట్టినాడు. శ్రీపురాదేవిచే
పంపబడిన శ్రీగౌరీదేవి అచట సాక్షాత్కరించినది. శంకరుని
గొప్పతనమును చెప్పి ఆతనితోటి స్పర్థ ఉచితముకాదని గౌరి
దేవి చెప్పినది. కాముడు తనపట్టుదలను విడువలేదు. గౌరి
కోపించి నీవు శంకరునివలన దగ్ధమగుదువు అని శపించెను.
మహాలక్ష్మి అదివిని పతినిందవలన నీవును దగ్ధమగుదువు అని
గౌరిని శపించెను. పిమ్మట లక్ష్మి గౌరి ఇద్దరును యుద్ధమొన

ద్వీరి. ఒకరొకరి ప్రహారములవలన మూర్ఛితులైరి. సరస్వతి మధ్యస్థత వహించినది. యుద్ధము శాంతమయ్యెను. శివుని జయించుటకు కాముడు మహాలక్ష్మీవలన సౌభాగ్యాప్యోతర శతనామస్తోత్రము నుపదేశము పొందెను. అతడు మందర గుహలో ఆరాధించినాడు. దేవి ప్రసన్నయై స్వప్నమున కామదేవునకు దాచబడిన పంచదశీవిద్య నుపదేశించినది. మూడు దివ్యవర్షములు ఏకాగ్రతతో కామదేవుడు శ్రీదేవిని ఆరాధించినాడు. భగవతి ప్రసన్నయై సాక్షాత్కరించినది. తన ధనుశ్శరములనుండి ధనుశ్శరములను ఉత్పన్నముచేసి కామదేవుని కిచ్చినది. కామా! నీవిప్పటినుండియు అజేయుడ వయ్యెదవు అని ఆమె అనుగ్రహించినది.

దక్షయజ్ఞమున పలినిందనువిని గోరి భస్మమైనది. పిమ్మట హిమవంతునకు కూతురైనది. శివతపోభంగమును చేయుటకు మస్కధుడురాగా గోరినన్నిధానమున శివుని నేత్రాగ్ని మస్కధుని దహించినది. ఇట్లనేకవిధముల లీలా విగ్రహములు పరమేశ్వరికిని రూపింపబడినవి. వానిలో కొన్ని విశేషములు మున్ముందు చెప్పబడును.

నానావిధమైన భావనాపరంపర చిరప్రయాణమైనప్పుడు గాని మననము చేయుసామర్థ్యము కల్గదు. చక్కగా మననశీలుడైన మోక్షవుడు తత్వాంశమును గ్రహింపగలడు. అత్మ శ్రీ భావసంపదను అవగాహము చేసికొనుటకు ఈ క్రిందివిధ మునకూడ భావించుట సముచితము. లోకస్వభావమంతయు ద్వివిధముగ నున్నది. ప్రవృత్తి స్వభావము నివృత్తి

స్వభావము. ప్రవృత్తియు నివృత్తియు రెండను ప్రమాదమును సూత్రానుబద్ధము చేసినవి. నివృత్తియే సర్వవిధముల సర్వజీవులకు ఆకాంగక్షణీయము. చాని పనుసరించియే ప్రతిమానవుని ప్రవృత్తియు ప్రచలిత మగుచున్నది. ప్రవృత్తిమార్గముగను చక్కగా ప్రసరించినచాని చరితార్థకల్గదు. ప్రవృత్తి సామాన్యముగా రెండు విధములుగా నుండును. ఒకటి దైవము. రెండవది ఆసురము. ఆసురప్రవృత్తియందు కూడ ద్వివిధత్వమున్నది. ఆ సుకృత ప్రవృత్తి ఒకటి. నా సుకృత ప్రవృత్తి వేరొకటి. సామాన్యముగా ప్రవృత్తియంతయు కామనాపూర్వకముగా నుండును. ఇట్లు సాధనతాజ్ఞానము లేకపోయినచో మానవుడు దేనియగునును ప్రవృత్తి పడు. కామన నానావిధమున నుండును. కామనాభేదమున ప్రవృత్తి భేదము కల్గును. మానవుని ప్రవృత్తియందు అనేక విధములగు నుపాయము లపేక్షితములు. ఉపాయభేదమువలన వ్యాపారభేదము సిద్ధమగుచున్నది. కామనాసిద్ధి యున్నప్పుడే దేవతానుగ్రహము కలుగును. అట్టి అనుగ్రహ సంగపాదనకు మానవుడు ప్రయత్నింపక తప్పుదు. ఆ ప్రయత్నమే ఉపాయమని సాధనమని తంత్రమని చెప్పబడుచున్నది. తంత్రగ్రంథము లన్నియు బ్రహ్మకాండ శేషభూతములు. తంత్రములు బహురూపములై యున్నవి. అనేక తంత్రములందు చెప్పబడిన విధానము లొక మానవునకు అనుష్ఠానశక్యములు కావు. ఏదియేని నియతానుష్ఠాన మావశ్యకము. అట్లనుష్ఠానమందు నియతత్వమును సంపాదించుటకు గురుసమ్మత

మగు అర్థమునే కర్తవ్యముగా తలచవలయును. మానవు
నకు సహజముగా సుఖాకాంక్ష ఉండును. ముఖ నివృత్తియు
మానవున కభిలషితము. అది స్వాభావికప్రవృత్తి. సుఖము
కల మానవుడు సుఖమును ప్రసాదింపగలడు. నిత్యసుఖ
సాధనార్థము పరమేశ్వరుని అనుగ్రహమును సంపాదించుటకు
మానవుడు తంత్రోక్త సాధనను స్వీకరింపవలయును. సహజ
ముగా మానవప్రాణికి జన్మసిద్ధమైన స్వభావ పరిశుద్ధత
ఉండును. ఆస్వాభావిక పరిశుద్ధియే దేవతానుగ్రహమునకు
అర్హతను సంపాదించును. అట్టి ముద్దత క్రమక్రమముగా
అభివృద్ధిపొందుట సహజము. దాని నభివృద్ధి పొందించు
కొనుటకు మానవు డనేకవిధముల ప్రయత్న మొనరింప వలసి
యున్నది. అట్టి ప్రయత్నములచేత పరిశుద్ధమైన జన్మసంశుద్ధి
దేవతాస్వరూపమును అంతరంగములో అవభాసింపచేయును.
ఇది ఆస్తికమగు భావము. దేవుడు కలడని వేదాదులు ప్రమా
ణములని తన కవి మార్గప్రదర్శకములని నిశ్చయించినప్పుడే
కలుగవలసిన ఫలము కలుగును. శ్రద్ధావిశ్వాసములుకల దేవుడే
ఉత్తమగతిని పొందుట కర్హుడు. ఆతడే లోకసంగ్రహ మొనర్ప
గల ధీశాలి. తాను తరించి ఇతరులను తరింపచేయు గలడు.

పరమేశ్వరుని స్వభావము స్వరూపస్థితి ఎట్టిదో నిశ్చ
యింప జాలము. రాగగోచరమునట్టి ఆతత్వము ప్రవృత్తి
ననుసరించి తేలికచవలయును. ప్రకృతియే పరమేశ్వరుడు
కాడు. అయినను పరమేశ్వరుని తెలియచేయుటకు ప్రకృతియే
సమర్థము. కావున మానవుడు కేవలము ప్రకృతిపరాయణుడు

కాక ప్రకృతిలక్ష్మ్యభూతుడైనట్టి పరమేశ్వరుని అన్వేషించవలసి
యున్నది. అట్టి యాతని అన్వేషణలో ప్రకృతిని అనుసరిం
చుట తప్పదు. ప్రకృతియే పరమేశ్వరి. పరమేశ్వరుని
అంశమే ప్రపంచగతిని పొందినదని కొందరి సిద్ధాంతము.
శాక్తవాదులును ఈనిర్ణయమునకు దూరస్థులు. పరమ
శ్వరునకన్న పరమేశ్వరికి భేదములేదు. ఒకేవిధముగా తత్వము
సర్వరూపగతి విచిత్రతనుబట్టి వేరువేరుగా చెప్పబడుచున్నది.
భేదాభేద సిద్ధాంతము శాక్తదగ్ధమునను దూహింపవచ్చును.
ఆత్మాంశము జగద్మూలమున వివర్తించినదని గ్రహింపవచ్చును.
సర్వసామాన్యముగా గోచరమగునట్టి చేతనాంశమంతయు ఆ త్
యని జడాంశమంతయు ప్రకృతియని గ్రహింపవలయును.
నామరూపములు ప్రకృతియందేయున్నవి. ప్రకృతియందే
నామరూపములకు నామత్వ మూపత్వములను సంపాదించునది
నిత్యచేతనమగు పరమాత్మతత్వమే. కేవల జడమునకు స్పృ
దించు శక్తిలేదు. కేవల చేతనమునకు జగద్మూలత్వము
నొందు స్వభావములేదు. ఈ రెండింటి కలయికలో బ్రహ్మకూ
డము లన్నియు సంభవించినవి. నిఖిలవిశ్వములోని ఏవేద్య
నందైనను జడచేతనముల వరస్పర సమాన్వయము కప్పడు
చున్నది. సమీకృతమగు శక్తియే శ్రీకృష్ణగా చెప్పుబడును.
ఉభయాత్మకమైన అఖండతత్వము సర్వోపాస్యస్వరూపి
మహాదేవి అనబడును. ప్రకృతి వదమునకు ప్రకృష్టమగు కృతి
అని అర్థము. సృష్టియందు ప్రకృష్టమగునది ప్రకృతి యగుచు
న్నదని పరమార్థము. ప్రకృతిమ్రగుణాత్మకమై యున్నది. అందు

సత్వరజస్తమోగుణములు కలవు. ప్రకృతిపదములలోని అక్షర
 త్రయము క్రమముగా గుణత్రయముచేప్పనని కొందరి నిర్దేశిం
 చుచున్నారు. సృష్ట్యాదియందును ఉండటనుబట్టి ప్రకృతి
 యనియు వ్యపదేశింపవచ్చునని పెద్దలు పలుకుచున్నారు.
 ప్రకృతి స్త్రీస్వరూపిణిగా అష్ట పుంగూపముగా నిర్దేశించుట
 అందరకు విశేషము యున్నది. ఉపాస్య దేవస్వరూపము స్త్రీ
 పుంసాత్మకమగు లాగుడనెట్టి. “పుంగూపం వాస్మ దేవీ దేవి స్త్రీ
 రూపం నా విచిత్రతే నీతి” అథవా నిమి లం ధ్యాయేత్ సచ్చి
 దానంద లక్షణం” స్త్రీతత్త్వభావమును పుంగూపమున భ్యానిం
 పవచ్చును. స్త్రీరూపమున భ్యానింపవచ్చును. రెండిటి
 నేతీతముగ నైన భ్యానింపవచ్చును. ఆ దేవీస్వరూపముమాత్రము
 సచ్చిదానంద లక్షణము. “సత్వమంబపురుషో నచాంగనాచి
 త్స్వరూపిణి! సమంజతాపితే. నావిభర్తృరపితే త్రలింగ
 తాత్త్వంవినా నతదసి స్ఫు రీక్షదం” దేవీ! నీవుపురుషుడవుకావు.
 అంగసపురుషు. మండత్వమును నీకులేదు. పరశివునకును
 స్త్రీపుంసపుంసకత్వము లేదు. నీవు వినా అతనికి
 స్వరూపప్రకాశమే లేదు. నీవు చిత్స్వరూపమవు. ఈవిధ
 మున పరమేశ్వరీయరూపము నిర్ణీతమగుచున్నది. కాబట్టి పర
 మేశ్వరీని ఉపాసించువాడు స్త్రీల నుపాసించెడివారని లోక
 మనుకొనుట నిరపాటు. లోకమున పురుషులనబడువారి
 యందు కేవల పురుషత్వములేదు. స్త్రీలనబడువారియందు
 కేవల స్త్రీత్వములేదు. స్త్రీలయందలి చైతన్యాంశము
 పురుషత్వమును సూచించును. పురుషులలోని జడాంశము

(శ్రీ)

స్త్రీత్వమును సూచించును. జడమునకీ నామమును పుష్పము
లున్నవి కావున శరీర విలాసమంతయు ప్రకృతి సూచకముని స్త్రీ
స్వభావముని గ్రహింపవలయును. వీని కన్నిటికిని ఆస్థానము
స్వరూపసంపాదన మొనర్చుచున్నది. కాబట్టి ఆస్థానము విశుద్ధ
చేతనమే సద్రూపమగు ఆస్థానము. ఉభయ సమరసత్వకర్తన
ఉపాస్యదేవి త్రిపురసుందరి అని చెప్పబడుచున్నది. పరిశుభ్రము
త్రిపురుడు. ఆతని శరీరము మూడువిధములైనది. ఉత్తర
భాగము బ్రహ్మ. మధ్యభాగము విష్ణువు. ఆధారభాగము
శివుడు. ఇట్టి ఆపరశివుడు త్రిపురుడు. ఆతని నుండిరి త్రిపుర
సుందరి. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరత్వమున మూడు పురము
లకు అధిష్ఠానదేవియై విరాజిల్లుచున్నది. కావున మహాదేవి
త్రిపురసుందరి యనబడును. మేరుశిఖరాగ్ర భాగమున
త్రికూటమున విరాజిల్లునదియై ప్రకాశించునను బట్టియు
త్రిపురసుందరి యగుచున్నది. మానవుని శరీరమంతటయును
దేవీవిలాస మనుగతమై యున్నది. పాదాదినాభ్యంతరము బుర్రటి
కంఠాంతము రెండవది. కంఠాది సహస్ర్రాంతము మూడవది.
ఈమూడును పురములు. వీనియందు సంపదించు దేవి యగు
టచే త్రిపురసుందరీదేవి అనబడును. అంతయుకాక బ్రహ్మ
త్వము సుషుప్త్యవస్థలలో భాసించునది యగుటను బట్టి
నామము సముచితము. మాత్రమేనామానాత్మకమగు
తత్వము ఆపరమేశ్వరియందాండుటచేతను త్రిపురసుందరీ
నామము సార్థకమగుచున్నది. సదాత్మకమైన విష్ణునము ధ్వని
రూపమగుట అదియే వేదమగుట దాని వికాసప్రమము నను

సరించి మంత్రయంత్ర దేవతాసిద్ధి కల్గుట నిరూపితస్రాయము. తస్మాత్ప్రకారకై తంత్రములను తదుక్తసాధనములను స్వీకరింపవలయును. కేవల తాంత్రిక విధానము సముచితముకాదు. కేవల ప్రైదికమునందు ఉపాసనా విశేషములు తగినట్లుగా నిరూపితములే లేవు. కావున తాంత్రికములకు ప్రైదికత్వమును సంపాదించి స్వీకరించుట ఉచితమగు విధానము. ప్రైదిక తాంత్రికకర్మలకే లోకసంగ్రహావత్వ మున్నది. అనుసరించు వారిని తరింపజేయు సామర్థ్యమున్నది. ఒకప్పుడు దేవాసుర సంగ్రామమున బ్రహ్మప్రభవమువలన దేవతలు విజయము పొందిరి. అది తను ప్రభావమేనని వాగు అహంకరించిరి. ఆ అహంకారము నణచుటకు ఒకభూత మచటకు వచ్చెను. అగ్ని వాయుస్థూల కనుగొనుటకు ప్రయత్నించి విఫలులైరి. ఇంత్రుడు ప్రయత్నించెను గాని భూతము కన్పడలేదు. అతడు లజ్జితుడై విమర్శిస్తే నారాధించినాడు. ప్రమువతి సాక్షాత్కరించినది. ఆమె చెప్పినవిమ్మట ఇంద్రునకు ఆత్మబోధ కల్గినది. ఈ విధానమున నట్టి ఆత్మబోధకై అంతఃశక్తులను వికసింప చేసి కొని ప్రపంచముదరి నారాధింప వలయునని గ్రహింప వలయును. శ్రీకృష్ణుని పాసించుటకు విశేషము లపేక్షితములు. ఆయావిశేషములను సంప్రదాయములందు గ్రహింపవలయును. సంప్రదాయపరిశుద్ధ బోధపోయినచో ఉపాసనకు రాణింపు కలుగదు. లోక సంగ్రహము సిద్ధింపదు. ఆదికాలమునుండి అనుచాన సిద్ధముగా సంప్రదాయము ప్రవర్తించుచున్నది. దానిననుసరించుట సాధకున కవశ్యక ర్తవ్యము. సంప్ర

దాయాగతమైన విద్యయే ఉపకరించునది యుగును. అవి
 చ్చిన్నమగు గురుశిష్యపరంపర సంప్రదాయం మానబడును.
 అసాంప్రదాయకముగా విద్య లలవడవు. ఒకచో ఎట్టివిధాన
 మునైన విద్య సంప్రదాయమును అది ప్రభావ సంతతి కలది
 కానేరదు. భారతగ్రంథమునందు అసాంప్రదాయకముగా
 సిద్ధమైన వేదవిద్య ఫలప్రదము కాజాలకపోయినదని సూచి
 చుటకు అనేకగాథలు వర్ణింపబడినవి. సప్తమ శన్నిధానము
 నందు యోగ్యశిష్యత్వము కల మానవుడు విద్యనుగ్రహింప
 వలయును. అందును శ్రీవిద్యావిషయము సంప్రదాయపరము
 అత్యంత మవసరము. శ్రీవిద్యాగోష్ఠిలో శక్తిపాతముకంటె
 ప్రధానముగా చెప్పబడుచున్నది. అది గురువునుండి అవిచ్ఛిన్న
 పరంపరానుగతమై శక్తిప్రసారమున్నట్లు మాంత్రికులు చెప్పు
 చున్నారు. మధ్యలో సంప్రదాయము విచ్ఛిన్నమై పోయినచో
 శక్తిపాతము అట్లుపెట్టబడును. అందువలన ఆయా విద్యా
 ప్రయోజనములు కలుగనేరవు. పాపుననీ విద్యోపాసనచేయు
 వాడు యత్నమున మంత్రమును దాచిఉంచవలయుననియు
 ధీమంతుడై గురుపాదుని స్పష్టముగా చెప్పుకొనవలయుననియు
 సంప్రదాయవిదులు పలుకుచున్నారు. యోగ్యమగు సత్సంప్ర
 దాయము నేటికాలమున భారతదేశమందు పలుప్రయత్నమున్న
 దనుట లజ్జాకరము. అసాంప్రదాయకములగు ఉద్యోగ లలిత
 యించుటవలననే లోకమున భిన్నమర్యాద లేర్పడినవి. వాని
 నన్నిటిని సంప్రదాయ పరిపూతమొనర్చినచో చక్కగా లోక
 సంగ్రహము కలుగగలదు. సంప్రదాయరహస్యము విస్పష్ట

ముగ్ధులెల్లయుటగు గురువరేణ్యుని అన్వేషింపవలయును.
తన ప్రాకృత పుణ్యపరిపాకమున యోగ్యగురుసేవ లభించును.
సామాన్యమౌనపుడు కేవల బుద్ధివృద్ధి గురువును అన్వే
షింపక బాలకపోవచ్చును. అయినప్పటికి ఆతనికి సంప్ర
దాయముం దభిమానమున్నచో ఉత్తమగురుపాదుని అను
గ్రహము స్వత్సమునం దుపలబ్ధమగును. ధనముచేగాని అభి
మానముచేగాని గురువును నిశ్చయింపరాదు.

శ్రీవిద్యాభోధకమూలన సంప్రదాయ గ్రంథములలో
గురుస్వరూపము అనేది విధముల నిర్దేశింపబడుచున్నది. గురువు,
ఆచార్యుడు, ఆరాధ్యుడు, దేశికుడు, స్వామి, మహేశ్వరుడు,
శ్రీనాథుడు, దేవుడు, భట్టారకుడు, ప్రభువు, యోగి,
సరసము, తపస్వి, అవధూత, వీరుడు, కలీకుడు, సాధకుడు,
భక్తుడు యుదలుగు నాహుములతో గురుదేవుని శాస్త్రములు
నిర్దేశించుచున్నవి. అంధకారము నిరోధించువాడు గురువని
ఆశ్చర్యార్థము. గురుపదములోని రెండక్షరముల మొదటియక్ష
రమునకు అంధకారమనియు, రెండవక్షరమునకు నిరోధకు
డనియు సర్థము. అవిద్యామాయామగు అజ్ఞానము అనాదికాలము
నుండి మానవుని ఆవరించియున్నది. అట్టి అవిద్యాంధకారము
నిరోధిస్తానాడే గురువగుచున్నాడు. పాపములను దహింపచేసి
సిద్ధులను సగపాదింపచేసి జ్ఞానమును ప్రకాశింపచేసి స్వరూప
స్థితిని సగపాదించు మహాసీముడే గురువగును. గుహ్యరూప
మగు అర్థమును బోధించుటనుబట్టియు, దుప్రదిగూపుడౌటను,
గురువగుచున్నాడని ప్రమాణికులు నిర్వచింతురు. గుర్వా

దులను స్మరణచేయునపుడు శ్రీ పూర్వకముగా స్మరింపవలయునని సంప్రదాయ నిర్దేశము. శ్రీ గురుభిను పేరితో వస్తుడునుచ్చరింపరాదు. తన నామమును తనగురునామమును పోడి నామమును అన్న పేరిను భార్యపేరును భర్తనామమును తన జ్యేష్ఠకుమారుని నామమును తానునుచ్చరింపరాదని ధార్మిక సందేశము. అట్లే తన ఇష్టప్రవచనమును పాడే పాఠము నే స్పష్టము చేయరాదు. ఈ ప్రవచనబడిన వ్యక్తులు తనకు సర్వవిధముల ప్రేమాస్పదులు. సర్వనామములు సర్వవ్యవహారములు తనతో సంబంధించిన విధమును ఆవ్యక్తికి సగరింపగలవని తన డింహ. కావున ఒకే నామమును వ్యవస్థాపించుకొని సర్వనామములచే చెప్పలేని భావసామాన్యముగా తన ఇష్ట భావమే గోచరింపవలయుట ఇగదా ముఖ్యనిర్దేశము. అందును శ్రీవిద్యోపదేశ్ట అయినట్టి గురుపాదాని విషయము ఈ నియమము అత్యంతము పాలనీయము. గురుదారాపుత్రులును నిందింపరాదు. వారియందు సర్వవిధముల ఏద్యేషమున్నను సహింపవలయుననుట ఇచట పరమార్థముకొదా. తక్కిన విషయముల నన్నిటికంటెను ఏ విధానము నవలంబించి తాను శ్రీగురువును సేవించెనో ఆవిధానమునందే ముఖ్యభావము నుంచుకొనవలయును. ఏమాత్రమును అగదా ముఖ్యనాశ్యమును కలుగ చేసికొనరాదు. అని పరమ తత్పర్యము. తన గురువును నిందించువారిని తాను సహింపరాదు. శ్రీగురుభిక్షు ప్రధానమని చెప్పటకై అనేకవిధములగు అర్థవాదలు ప్రశంసావచనములు చెప్పబడినవి. గురునిందకుని చగవినచో పర

శివైక్యము కల్గునని గ్రంథములందున్నది. అచటి ఆనాక్యము నకు గురునిందను తాను వినరాదు అనియే తాత్పర్యము. బుద్ధిమంతుడగు మానవుడు గురువును ప్రకాశముగా చెప్పుకొనవలయును. ప్రకాశము చేసికొనకపోయినచో తనగుదోషము వాటిల్లును. గురుసంప్రదాయాను గతము కానట్టి విద్యకు రాశింపులేదు. గురువు సాక్షుదీప్యమందు. తన గురువగు జేమంత్రము నుపదేశించుచున్నాడో ఆమంత్ర మునగుడు ఆ గురువు సిద్ధిని పొందినవాడై యుండును. మంత్రసిద్ధిని పొందిన మానవుడు మంత్రదేవతా గురువుడు. కావున గురువును పరిశివుడని భావింపవలయు. గురువుని మర్శ్యునిగా తలచరాదు. గురునన్నిభావముననున్నప్పుడు ఇత రులను పూజింపరాదు. గురుసూపమున శివాక్యమిని శిష్యుడు గ్రహింపవలయును. గురుదేవతాత్మలకు ఐక్యభావన చేయుట శ్రీవిద్యాసంప్రదాయమం దుత్తమభావము. తనకు సర్వవిధముల ఆరాధ్యమగునట్టి పరమదేవమును గురుసూప మున భావింపవలయును. ఉత్తమమున భావనాపద్ధతిలో పరి పక్వమగు అంతరంగముకల యాతడే విద్యాగ్రహణ సమర్థు డగుచున్నాడు.

దీక్షనిచ్చుటకు సమర్థుడగు మానవుడే గురుపీఠమున నుండవలయు. శిష్యునకు దీక్ష మంత్రాధికారము నిచ్చు చున్నది. దీక్షలు నానావిధములుగా చెప్పబడుచున్నవి. శాస్త్రశాంభవది దీక్షలనిచ్చుటలో శక్తిపాతమొసరించుటలో సమర్థుడగునాతడే శ్రీవిద్యాదేశికుడగును. జగదాది పంచ

కమును తెలియునాతడే గురువు. సర్వావస్థలందును ఏకరూపానుగతమై భాసించునట్టి ఆత్మనగు వేదసమును తెలియు నాతడే ఉత్తమదేశికుడు. లక్ష్యము సంధానమును లక్ష్యము సంధానమును నాదానుసంధానమును చేయగలుగువాడే శ్రీగురువు. పరాపశ్యంతీ మధ్యమాప్రభుగిరి పనులు పరిష్కరింపజేయుమును స్పష్టముగా నెరుగజాలినవాడే శ్రీవిద్యావంశుడు కాగలడు. యోగశాస్త్రప్రసిద్ధములైన మూలబంధి ఉచ్ఛ్వస బంధ జాలంధర బంధములను స్పష్టముగా ఎరుగజాలినవాతడే మంత్రమహేశ్వరు డగుచున్నాడు. మంత్రముల ప్రయోగోపసంహారవిధులను స్పష్టముగా ఎరిగియున్న సే గురుపదమున వ్యపదేశింపసన్నుడు. యంత్రమంత్రశాస్త్రసాధనలందు పరిపూర్ణ ప్రజ్ఞావిలాసితుడై వానిపరమార్థమునంతయు తెలిసికొన జాలినవాడై స్వార్థాహంకారములులేక ప్రవర్తించు ముంస వుడు శ్రీగురుపీఠమునందు శోభితుడగును.

శిష్యునకును అనేక లక్షణములు నిర్దేశింపబడినవి. పరమార్థసాధనయందు పట్టుదలగల్గి స్వార్థములేక ప్రయత్నించు సాత్వికగుణసంపన్నుడు శిష్యుడు కాదగును. ముస్సంగుడుగా మానవుడు తనయందు శిష్యత్వమును పరిత్యజించుకొని తన లక్షణమున జాగరూకుడై ప్రవర్తించి గురుపసదన మొనరింప వలయును. ఉత్తమగురు సన్నిధానమందు యథావిధిగా మంత్రదీక్షను స్వీకరింపవలయును. మంత్రము నారాధించు వాడు మంత్రీ అగుచున్నాడు. మంత్రమును అనేకవిధముల చూనవులు సాధింపవచ్చును. కాని ఉత్తమగురు సన్నిధిని మాధవ

శక్తిపాతముగ్రహముగా గ్రహించుటయే ఉత్తమవిధి. పుస్తకమున మంత్రమునుచూచి గ్రహించి జపించుట ఉచితము కాదు. ఎవనికో ఉపదేశించు మంత్రమును చాటుననుండి గ్రహించి జపించరాదు. శ్రీకృష్ణుడగునునకు గీత నుపదేశించెను. ధ్వజాగ్రముననున్న హనుమంతుడు గురునాజ్ఞలేకనే ఉపదేశమును స్వీకరించినాడని పిశాచమగునట్లుగా శపింపబడినట్లు కథలు చెప్పుచున్నవి. స్వప్నమునందు మంత్రముపలభ్యమనను గురునన్నిభావమునుండెయే స్వీకరింప వలయును ఇంత్రవోదితమగుచున్నది. అప్పుడే సంప్రదాయపరిశుద్ధుడైనట్లు గ్రహింపవలయును. సంప్రదాయపరిపూతములు కాకట్టి మంత్రములను జపించినను అట్టియాతడు మరల ఇతరుల కుపదేశించుటకు గురుసీతమున విభ్రాంతు డగుటకు అర్హులకలవాడు కాడు. తనయందలి విద్యలకు గురువు లేకపోయినచో హానియున్నది. గురువులేని యాతడు గురుమండల సుపిఠమైన శ్రీదేవి నారాధించుటకు యోగ్యుడు కాడు. శ్రీచక్రమునందు గురుస్థానము ప్రత్యేకముగా నిర్దేశింపబడియున్నది. గురుసంప్రదాయ విహీనుడు శ్రీచక్రాధాన మొనర్చుటకు అర్హుడు కాడు. ప్రతి మంత్ర జపమునందన్న ప్రతి మంత్రాధానమందను గురుపూజ ప్రధాన విహితము యున్నది. గురురహితుడు ఆవిధానము ననుష్ఠించుటకు అర్హుడు కాబలడుగదా, అదియుకాక మంత్రదీక్షలో శక్తిపాతము ముఖ్యముగా ఎన్నబడుచున్నది. గురువు లేకపోయినచో శక్తిపాత విధానము జరుగదు. ఉత్తమసాధకుడగు

సంప్రదాయమునందు తెలియతగియున్నది. మంత్రామాయ
ములతో కూడుకొనియున్న ఈదీక్షారహస్యములు సవి శేష
ముగా తెలిసినప్పుడు సాధకునకు ధన్యత్వము కల్గును. ఇట్టి
దీక్షలను తానుగ్రహించుటకు గురుపాద సేవన మహేశ్వ
రము. దీక్షారహితుడైన సాధకునకు ధన్యత్వము లేదు.
ఒక గురుసన్నిధానమున మంత్రమును స్వీకరించి దీక్షనుగ్ర
హించుటోపున ఆగురువు గతించినచో గురుపుత్రుని సన్నిధాన
ముననైన దీక్షను స్వీకరింపవలయును. గురుపుత్రునకు దీక్ష
నిచ్చు అర్హతలేకపోయినచో గురుసన్నిహితులగువారి సన్ని
ధానముననైన దీక్షనుగ్రహింపవచ్చును. లేదేని ఆసంప్ర
దాయముననే అవశ్యము దీక్షనుస్వీకరింపవలెను. దీక్షాగ్రహ
ణమునకై ఎన్నియేని ప్రదేశముల సన్వేషింపవలయునని
ప్రయత్నింపవలయునని, సంప్రదాయగ్రంథములు పఠ్య
చున్నవి, ఎట్లైన దీక్షగైకొనుట శ్రీవిద్యోపాసకునకు ముఖ్య
కర్తవ్యము. దీక్షాహీనుడు ఎట్టివాడైనను యోగ్యుడు
కాడు. దీక్షితుడైన చండాలుడైనను యోగ్యుడుగా తలచబడు
చున్నాడు. చండాలునకును దీక్షయున్నదనుట నీవలెము
అర్థవాదముకాదు. చండాలునకును వానియర్హతానుసార
ముగా దీక్షయున్నది. అనేకయువతులు దీక్షితలే శ్రీవిద్యో
పాసనచేసినట్లు శ్రీదేవి అనుగ్రహముపొందినట్లు ప్రసిద్ధముగా
నున్నది.

దీక్షాసమయమున సాధకునిశరీరమందు కుండలీసీత కి
జాగరణముకల్గును. ఈవిశేషమే శక్తివేధ అనబడుచున్నది.

ఆతని దేహమందున్న వటక-మలములు వికాసము పొందును. సుషుమ్నానాడియందు శక్తిసంక్రాంతి కల్గును. ఈవిశేషమే శక్తి వేధ అనబడుచున్నది. శక్తి వేధను సంపాదించి శిష్యుని గురువు తనభూమికయందు ప్రతిష్ఠితుని చేయుచున్నాడు. “మమ ప్రణేహే హృదయందదామి, మమచిత్త మనుచి తగతేఅస్తు మమనాచం ఏకమనాజుషస్వ బృహస్పతిస్తాన్వియునక్తు” గర్భస్థ మగు శిశువునకును దీక్షావిధి యున్నది. ప్రస్థానాడు లీలా వతీ గర్భమున దీక్షితుడైనాడు. సుభద్రాగర్భమున అభిమన్యువు పద్మస్యాహ విభీదమున మంత్ర దీక్షాదీక్షితుడైనాడు. సాధకాత్మకు ఈదేహమంతయు గృహము. పాంచభౌతిక మగు ఈదేహము తల్లిదండ్రులచే సంపాదింపబడుచున్నది. “నవద్వారే పురీ దేహీ హంసోలోలాయతే బహిః” నవద్వార మయ్యున ఈ దేహమునందు దేహీఅనబడు ఆత్మ సంచరించు చున్నాడు. శ్రీశక్తి నారాధించుటకు పాంచభౌతికమైన దేహప్రభావము సమర్థముగాదు. ఉత్తమమగు విద్యామయ శరీర మపేక్షితము. అట్టిదేహమును సంపాదించుటకు గురు పాదాశ్రయణము అవశ్య కర్తవ్యము. చక్కని గృహమును సంసిద్ధము చేయుటకు సమర్థుడైన ఒక ఇంజనీయరు కావలసి యున్నది. ఆకర్మాధ్యక్షుని పర్యవేక్షణమున సాధము సుందర మగును. అట్లే శరీర సాధసుందరత్వమునకు శ్రీగురువను కర్మాధ్యక్షు డవసరము.

మానవునకు వంశము ద్వివిధముగా నున్నది. ఒకటి కుటుంబమునకు సంబంధించినది. వేరొకటి విద్యావంశము.

విద్యావంశమే మానవునకు ప్రభుత్వము. ఆవంశమునందే
 మానవునకు మానవత్వము కల్గియున్నది. మానవత్వము
 సిద్ధమగుచున్నది. మామూలుగానుండు గురువుకన్న మంత్ర
 గురువు విలక్షణము. పురుషార్థసాధనమర్థమగు స్వస్థి
 మును మంత్రగురువు సంపాదించుచున్నాడు. “వహూభిరుడే
 గురువు కావలయును” అనునట్టి నియమములేదని. దేవహూతి
 కపిలసంవాదము చూడగా తనకిన్ని అల్పపాపమున్నదిగాను
 విద్యాగురువు కావచ్చును అని తెలియుచున్నది. కపిలము
 తన తల్లియగు దేవహూతికి తత్వసంగ్రహము నుపదేశించి
 నాడు. సంసారతరణమునకు గురుపదద్వంద్వము సమాప్త
 యణీయము. భారతదేశమున ప్రచీనకాలమునకు గురుపరమ
 మర్యాదలలో గురుకులముల గౌరవము ప్రసిద్ధి కలిగి నది.

ప్రాతఃకాలమున నిద్రనుగడి మేల్కొని నది “సహస్ర
 దళమందు గురుపదపద్మదళమును భావించవలయును. ఆత్మ
 యోగప్రణాళిక ననుసరించి తనగుంపలిసీత క్రింది పరమశివు
 డగు గురువునందు సంయుక్తము చేయవలయును. పరమ
 పూజ నాచరింపవలయును. గురుమంత్రమును జపింపవల
 యును అని సంప్రదాయ విశేషములు చెప్పుచున్నవి.
 గురుసన్నిధానమున యథావిధిగా మంత్రదీక్షను పొంది సాధ
 కుడు ఉత్తమార్హతను సంపాదించ గలడు. ఉత్తమదీక్షను
 పొందిన మానవునకు కాలక్రమమున దేవదీక్ష సంప్రదించుగు
 నని తంత్రసారాదులలో చెప్పబడినది. శ్రీ దేవస్వరూప
 ప్రతిపాదనముచేయు మహామంత్రము గురువరుగ్రహమువలన

పొందినవివస్థలు సాధకుడు యథావిధిగా జపమొనరింప
వలయును. జపముచేయు సాధకునకు ప్రభావవిశేష మున్న
దని భారతమున బాపకోపాఖ్యానము చెప్పుచున్నది.

జపమొనరించువానికి శుద్ధి మత్యవసరము. పరి
శుభ్రముగు జపస్థానమున యథావిధిగా ఉపవిష్టుడై జపింప
వలయును. ఆ యాస్థానమున సముచితములైన చిత్రముల
నుండవలయును. ఆసనవిధానమునకు కూడ ప్రత్యేకనియమము
లున్నవి. సామాన్యముగా చేలాజనకుల తరహాపమగు
ఆసనవిధి లొందిరగును బోధింపబడుచున్నది. ఆస్తరణలేని
భూమిపై కూర్చుని జపింపరాదు. తిరుగుచు నడచుచు పడు
కొని జపించుట సముచితముకాదు. జపసాధనకు తగిన నియ
మాది విధానములను అవలంబింపవలయును. ఆస్తరణలేని
భూమిపై కూర్చుని జపించుట నిషిద్ధమగుచున్నది. జపకుని
భారమును భూదేవి మోయజాలదు. ఆస్తరణముగా నుంచు
నట్టి వస్త్రముతో కూడ విశేషములు నిర్దేశింపబడినవి. పట్టువస్త్రము
నాస్తరణముగాచేసి జపించినచో యౌగికశక్తులు వికాసము
పొందును. సామాన్య శక్తిగల సాధకులు వ్యాఘ్రాజినమున
కూర్చునజాలరు. ఇట్టి ఉత్తరోత్తరార్హతను సూచించు
విషయము లున్నవి. ఆస్తరణమున ఉపవేశించుటయందును
స్వస్తికాదివ్యసనములు విధింపబడుచున్నవి. యథావిధిగా
నిత్యానుష్ఠాన మొనరించిన పిమ్మట జపము చేయవలయును.
జాతీసంప్రదాయ విహితములగు అనుష్ఠానవిశేషములను విడచి
జపించు సాధకునకు అనుకులఫలసిద్ధిలేదు. తన విహితకర్మను

త్యజించి ఎంతగా జపమొనరించినను ఫలములేదు. యథా విధిగా తన నిత్యానుష్ఠానము సగపూర్ణమైన యనంతరము జపవిధానమునకు ప్రయత్నింపవలయును. ఏ యే ఫలమును దుష్టముగా కుర్చొనవలయునో నిర్దోషప్రతినిర్దోషములున్నవి. ఉత్తరదిక్కు ముక్తిప్రదక్షు. ప్రాచీదిశ పుష్టిప్రదక్షు. పశ్చిమదిశ భోగప్రదక్షు. దక్షిణదిక్కు ఆధిపతిగారికి విధానముల కుపయోగించునదియగును.

సంఖ్యాసరహితముగా జపమొనరింపరాదు. తెలుసు చేయబోవునట్టి జపమును మొదటనే సంకల్పమునందు సంఖ్యతో చెప్పుకొనవలయును. “నేనీపూట ఇంత జపము చేయుదును” అనెడు నిశ్చయముండవలయును. జపమధ్య సమయమునందు దిక్కులు చూడరాదు. ఇతరులతో మాటలాడరాదు. తన లక్ష్యమును మరల్పరాదు. తెలుసు చేయు జపమును సంఖ్యానించుటకై మాలను స్వీకరింపవలయును. స్ఫటికమాల, రుద్రాక్షమాల, తులసీమాల ఇవి ఉత్తమములు. ఆజపమాలనైనను సంప్రదాయ నియమానుసారముగా సంస్కరించి గ్రహింపవలయును. మాలాధారణమునందు సంఖ్యాససమయమందును అనుసరింపఁగల విశేషములు సంప్రదాయైక వేద్యములు. ఇట్లు మాలలొక్కొక్క తన కుడిచేతియందలి వ్రేలుల పర్వములతో సంఖ్యాసమ చేయుపద్ధతియు కలదు. అకారాది త్కారాంత వర్ణమాలాను ఆవృత్తిచేయుచు లెక్కపెట్టుటయు ఒక ఉత్తమసాధన. ఆవర్ణమాలానుసారముగా నిర్దేశింపబడిన విధుల సేకములున్నవి. వీని

యందు స్వస్తిప్రక్రియ, సంహారప్రక్రియ కలదు. సామాన్యముగా జపవిధులలో స్వస్తిసంగతప్రక్రియలను రెండిటిని చేడించుట సముచితము. అను భావించు ఆయావర్ణములను ఇష్టదేవికి సంబంధించిన ప్రత్యవచువచు లందారోపించుకొని చేరించుటయు ఒక ఉత్తమప్రణాళిక. స్త్రీ దేవీ హాపమును వర్ణమయముగా భావించుటలో శబ్దవిధానము పడగిరించురు. ఇతియే ఒక తన భావనలో భావించిన దేవీ హాప గతములైన అవయవముల నేని ధ్యానించుచు జపసంఖ్యానము చేయుటయు ఉత్తమవిధానము. దేవీ స్వహాపమును వర్ణమయముగ నే భావించి ఆయావర్ణనిన్యాసముతో సంఖ్యానించుటయు ఒక మహా తరవిధానము. ఇట్లు సంప్రదాయ సమయములలో శరణియొసగిన విశేషము లున్నవి.

సాధకుడు మంత్రత్రయమందును జప మొనరింప వలయును. అందును సామంత్రాస్సమయములు జప మొనరించుటలో సంఖ్య ఎంతగా ఉండవలయును? అను విషయమున నానామత భేదములున్నవి. ఒక్కొక్క మంత్రమునకు ఒక్కొక్క నియమమగు సంఖ్యతో సిద్ధియున్నట్లుగా గ్రంథములు చెప్పుచున్నవి ప్రతిదిన మొనరించు జపసంఖ్య ఎంతగా నుండవలయును? అను ప్రశ్నకు ఆయా సంప్రదాయములే సమాధానమును చెప్పుచున్నవి. అయినను ఈవిషయము నిచట గ్రహింపవలయును.

మంత్రజపమున సాధకునకు అంతరంగ సంస్కారము కల్గుచున్నది. ఆసంస్కారమునకు ముందుగా నాడిపరిశుద్ధి

(శ్రీ)

కలుగును. దీనివలన యూగితశక్తులు వికాసము పొందుచున్నవని అనుభవవిదూలు చెప్పుదురు. సాధకుని శిరస్థానమున సహస్రారచక్ర మున్నది. ఆ ద్వారము సహస్రరథములతో నుండు పద్మమువలె యున్నది. మంత్రబ్రహ్మమువలన కల్గిన సంస్కారము దేవతనుగల్గెను సహస్రరథ భూమునితో సంబంధము పొందుచున్నది. కావున సహస్రరథ పద్మముతోని దశసంఖ్యానుసారముగా సహస్రసంఖ్య కడగఁగల జపము చేయుట ఒక విధానమై యున్నది. కావుననే లోకారాది యైకారముల వర్ణమాలను పదిపర్యాయము లావృత్తముచేసి యోగిలు సహస్రారసంఖ్యకు సరిపుచ్చుకొను చున్నారు. శ్రీదేవీ నామావళిసహస్రసంఖ్యతో నుండుటయు సహస్రసంఖ్యకు ఇట్టి ప్రాధాన్యము గోచరమగుచున్నది. పూటపూటగూ సహస్ర జపమొనరింపవలయుట విహితమగుచున్నది. లోకలగాచేయుటకు సమర్థులు కానివారు శతసంఖ్యకజపమాను చేయవలయును. “శ్రీశతంశతమేవవా” అను వచనమిందు ప్రహరణము. అష్టోత్తరశతజపము చేయుట ఒక విధానమున్నది. శివకేశవాదులకు సంబంధించిన నామావళియు శతసంఖ్యతో ఒప్పురుచున్నది. సాధకుడు ప్రణీదితమును ౧౦౦౦ శ్లోక నిశ్వాసములను విడుచుచున్నాడు. రెండువందల సంఖ్యతో దాని విభాగింపగా ౧౦౦ సిద్ధమగుచున్నది. ఇదిగా పర్యాయమునకొక అష్టోత్తరశతము చొప్పున ఉదయము శతపర్యాయములును సాయంసమయమున శతపర్యాయములును జపమొనరించినచో శ్వాససంఖ్య సమానాకారమున జపమొనరించి

నట్లుగుచున్నది. ఈ లక్షణమును హృదయమున భావించి సాంప్రదాయికులు ప్రవేశిషమును నిర్దేశించి యుగముగ. ఇచట నీయర్థమునుపూడ భావింపవలయును. శ్రీ దేవీపాదద్యోతులు మేళనము పొందియున్నవి. అందు ఆగ్నేయకళలు ౧౦౮. మానసగు ప్రభువును అగ్నిదేవుడందు బాటాలోనున్నాడు. కావున దేవీభావనచేయువారలకు తత్పాదద్యోతుల సంఖ్యాసమానకారమున జపపద్ధి నము నిర్దేశించుట సూచించుచున్నది. దేవీపాదద్యోతులలో సూర్యకళలు ౧౨౮ కాక పోయినను ఈవి శేషమును భావింపవలయును. మాలినీవిజయోత్తర తంత్రమందు సూర్యాకృష్టి విద్య ఉపదేశింపబడినది. సూర్యమండలాంతర్వర్తిని అగు శ్రీ దేవీస్వరూపమును ధ్యానించుచు ఆ ఆకృష్టివిద్యను ఆరాధింపవలయునని సామయికుల లక్ష్యప్రకటనము. ఆవిద్యాసాధనప్రణాళిక ఆతంత్రగ్రంథమందు స్పష్టముగా నిర్దేశింపబడినది. మొత్తముమీద నట్టి సాధనగు ఉత్తమసాధకుడు ౧౨౮ దినములు ప్రయత్నింపవలసియున్నదని లెచటి నిర్దేశము. కావుననే సాంప్రదాయికులు కొందరు వర్ణమాలననుసరించి జపించుటలో ఆదిత్యంత ముచ్చరించి ఆ, క, చ, ట, త, ప, య, శ, లను ఉచ్చరించి, ఋ, ఋ, ఌ, ఌ, మిడచి ౧౮ స్వరముల పలికి శ, య, ప, త, ట, చ, క, ల, ఉచ్చారణ చేయుచు శాదిగా అంత ముచ్చరింతురు. ఇట్లు సంఖ్యాసవి శేషములున్నది. కొంద రంతటి సంఖ్యతోనైన జపము చేయజాలక ఏబదిపర్యాయములు కొందరును సక్షత్ర సంఖ్యతో ౨౭ పర్యాయములు కొందరును పదిపర్యాయ

(శ్రీ)

ములు కొందరును చేయుచున్నారు. ఇయ్యది ప్రశంస
నీయములు కావు. కాని జపసంఖ్యాన పద్ధతులలో తార
తమ్యము లేదు. ఆయా అధికారికి ఆయావిధాన ముత్త
మము. అధికారి విశేషమునుబట్టి విధానములందు విశేషము
నూహించుట అసముచితము కాదు. వర్ణమాలానుసారముగా
జపముచేయుట యుత్తమమని తలచవచ్చును. తదనుసారముగ
చేయు జపములలో అనేకవిశేషము లున్నవి. వానిలో కొన్ని
వివరింప బడినవి.

దేవీరూపమువందు వర్ణవిన్యాసమును భావించుటయే
కాక సాధకుడు తన దేహగతముగకూడ వర్ణములను భావించి
జపింపవచ్చును. తన దేహమున సుషుమ్నానాడియందు దను
గతమైయున్న చక్రములందు వర్ణభావనచేయుచు జపింప
వచ్చును. ఇట్లే వర్ణమాలానుసారముగా జపించు విధాన
మున కల విశేషములను సంప్రదాయ పరిపాటిలో తెలియ
వలయును.

న్యాసము

జపము చేయుటకు ముందుగా సంకల్ప గురుధ్యాన,
న్యాస, ధ్యేయ ప్రార్థనాది విశేషము లనేకము లున్నవి.
న్యాసవిధానములేక జపమునకు పూనుకొనరాదు. మంత్ర
క్షరములను భావనాపథమున భావింపచేసికొని తదక్షర

సంఖ్యానుగుణముగా ఆవృత్తులతో జపించుటయు ఒకవిధానము. ఇట్లు మంత్రక్షరములను భావనచేసిన తనదేహమున ఆయా అవయవములందు న్యాసముచేయుట న్యాసవిధి అనబడును. ఆయా న్యాసవిధానమువలన సాధకునిశరీరము మంత్రమయమగుచున్నది. మంత్రమయమగు తనువును వహించినప్పుడే ఆయా మంత్రమును జపించుటకు అర్హుడగుచున్నాడు. జపాంగముగా పూజాంగముగా పారాయణాంగముగా న్యాసముచేయువలయుట సప్రదాయధర్మము. న్యాసవిధానముకూడ దేవీభావనలో ప్రాధాన్యము పొందియున్నది. తాంత్రికవిధానములలో కూడుకొనిన న్యాసవిధులు ప్రత్యేకముగా తెలియతగినవైయున్నవి జపాంగముగా న్యాసముచేసికొనినపిమ్మట జపమధ్యమందు సాధకుడు లేచిపోరాడు. దానివలన మంత్రమయశరీరమునకు భంగపాటు కలుగునందురు. గర్భస్థావమువలె జపమధ్యమున లేచుట మహాపాపకార్యమని పెద్దలభావము. ఆ జపమధ్య సమయమున శ్రీ గురుస్మరన్నిధానమునకు వచ్చినచో తన ఆసనమునుండి లేచి అచటనే నిలువబడుట సంప్రదాయధర్మము. గురుస్మరకాక ఇతరులెవరువచ్చినను ఆసమయమున సమస్తం రింపరాదు. శ్రీ దేవీ భావన చేయువానికి ఇతరులెవ్వరును ప్రధానులుకారు.

జ ప ము

జపవిధానము లనేకము లున్నవి. వానిలో చక్కరిది కొన్ని ప్రకారములు భావకులకు మనోహరములుగా నుండవచ్చును. ఇచటి విశేషము విపులముగా మాతత్వసంగ్రహము నుండి తెలియవచ్చును. నిత్యజప మవశ్యకైర్తివ్యము. ఆపత్కాలమున కూడ దీనిని విడువరాదు. ఆశోచాదికము సంప్రప్తమైన సమయమునకూడ జపమును మాని వేయరాదు. ఉపదేశము పొందినపిమ్మట దినమునకు పదిపర్యాయములు తక్కువ కాకుండునట్లుగా అవశ్యము మంత్రమును జపింపలయును. “జాతాన్ ప్రాయశ్చిత్తి జపః” ప్రపంచ ధర్మమున ఉత్పన్నమైన మానవుల నందరను పరిపాలించునది కావున జపమను నామము సార్థకము. ‘యజ్ఞానాం జపయజ్ఞోస్మి’ అని కృష్ణభగవానుని వచనము. దీనివలన జపయజ్ఞమునకుకల ప్రాధాన్యము విస్పష్టమగుచున్నది. సర్వయజ్ఞములకన్న జపయజ్ఞము సులభమగునది కావచ్చును. జపయోగావలంబకునకు మహాప్రతిభలు సిద్ధించును. వేద మంత్రమును ఆశించుటయే తపమని పరిగణించుచున్నారు. శౌనకుని ఋగ్వీధానము ఈ విషయముల జేల్చుచున్నది. నియమానుసారముగా నిత్యజప మనుష్ఠించు సాధకునకు నిత్యదోషములు దూరీకృతము లగును. ప్రసన్నత సంప్రప్తమగును. ధర్మశ్రద్ధ కల్గును. ప్రత్యవాయ వినాశమే నిత్యమునకు ఫలము.

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు విశేషముగా చేయవలసినది నమిత్తకజపము. పూర్ణము నవమి అష్టమి ఇటువంటి పర్వ శిష్యులందును శుశ్రూషారమందును ఉత్సవసమయములందును క్రమాణకాలమందును నమిత్తకజప మొనర్పవలయును.

ఆగులగువారు అనాగులగువారు కామ కాములు కామ్యజపము చేయువారు. నిత్య నమిత్తకములకన్న కామ్య జపమునందు పవిత్రత, నియమపరిపాలనము, సావధానత, జాగ్రత్తత, ధైర్యము, మితాహారము, నియమరక్షణము, అత్యంతమావశ్యకములు. నియమసముదాయమున పృథ్వీ సముదాయో హనికల్గును. కామ్యజప ముచితముకాదు. యుక్త దేవత రాధనము అధికముగానుండును. దేవీసమారాధన చేయు మానవుడు దేవీప్రభావమును యుక్తములుగు తన కొరి కల పరిపూర్ణ వినియోగించుకొనరాదు.

అవిధిపూర్వకము, అనియమపూర్వకముగా, మంత్ర శుద్ధిలేక, స్మరితపుత్రలేక, శ్రద్ధలేక, దేవారాధనలేక, చేయు జపము నిషిద్ధజపము. ఇట్టిదానియందు హాని అధికముగా కలుగును. ప్రాయశ్చిత్తజపమని వేరొకటి కలదు. అది దురిత నాశనమునకై చేయబడును. మానవస్వభావమున దోష ములు సహజములు. దోషములకు తగినట్లుగా జపము చేయుట ఇగడుండును. అచల జపము మరియొకటి. సంకల్ప పూర్వకముగా మానసస్వాస్థ్యము కల్గిన ఈ జపము నిర్వర్తిం పబడును. దీనివలన గుప్తశక్తులు వికాసము పొందుచున్నవి. ఈ జపమొనరిమ్మట నిశ్చలత పాలింపబడును. దీనివలన

ఆధ్యాత్మిక వికాసము కల్గుట ప్రసిద్ధము. ఇది ఉత్తమమైన జపవిధానము. చలజపమని వేరొకటి కలదు. ఏసమయమున నైనను తానెట్లున్నను నామకీర్తనమువలె జపముచేయుట చలజపము. సత్యశుద్ధి పవిత్రతాదూలు దీనియందు నియమములు. ఈ చలజపమున సమయసార్థకత కల్గుచున్నది.

వాచికజపమని మరియొకటి కలదు. మంత్రక్షరముల నుచ్చరించుటలోని విశేషము దీనియందున్నది. మంత్రోచ్చారణ విధానములలో వాచికమైన జపము అధమమని కొందరందురు. విధియజ్ఞముకన్న దశగుణితమైన ఫలము దీనియందున్నదని మనువు చెప్పుచున్నాడు. ఈ జపమునందు యోగశక్తుల లాభము కల్గును. షడ్చక్రవర్ణబీజవినియోగ లాభము కల్గును. వర్ణబీజశక్తులకు జాగృతి కల్గును. వాక్కు పరిశుద్ధిపొందును. ఉపాంశుజపము తరువాతిది. ఇందులో మనోమూర్ఛనమున్నది. ఏకాగ్రత అంతద్గుభిత ఇందవసరము. నెమ్మదిగా తనకు మాత్రమే విన్నడునట్లుగా జపించుట దీని స్వరూపము. వాచికజపమువలన కల్గు లాభము దీనివలనకూడ కల్గును. తపస్తేజము సిద్ధించును. స్థూలమునుండి సూక్ష్మము నన్వేషించుట ఇచట భాసించును. మస్తకమునందును లలాటమునంగును ఉపాంశు జపానుభవము సాధకునకు గోచరము కాగలదు. భ్రమర జపము అత్యుత్తమమైన వేరొకవిధానము. దీనియందు ప్రాణ గతి మందగించును. గుంజారవానుభవము దీనియందు కలదు. ఆధారమునుండి ఆజ్ఞాంతమువరకు నాదమనుసంధానింప

బడను. నాగగీతములైన చక్రముల విభేదమున కిది ఉప
యోగించును. ఇది చక్కగా అభ్యాసమునందున్న వారికి
పూర్వజన్మస్మృతి కల్గును. త్తజనపరమాణువులు గోచరిం
చును. అనాహత సంగీతము విన్నడును. చేతనశక్తి స్ఫుట
భావము సిగిడును. దివ్యజగత్తు ప్రతిభాసించును. మానస
జపము వేరొకవిధానము. మంత్రార్థచింతనము దీనియందుం
డును. సగుణమునుండి నిర్గుణముననుసంధానించుట, నాద
బ్రహ్మ ననుసంధానముచేయుట, దీనియందనుభూతము లగును.
మొత్తముమీద మంత్రచింతనము నాదానుసంధానము ప్రకా
శానుభవము దీని విశేషముననే గ్రహింపవచ్చును. మహా
త్యాగియగు సాధకుడు అఖండ జపమును చేయును.
భ్యాసము చేయగా చేయగా శ్రాంతి గల్గునేని జపమొనరింప
వలయును. జపమొనరింపగా శ్రాంతి పుట్టినచో భ్యాసమొన
రింపవలయును. జపభ్యాసశ్రాంతి పుట్టినచో ఆత్మవిచారము
చేయవలయును. ఈ విధాన మీ జపమున కలదు. శరీర
యాత్రకు తగిన భోజనమును కూడ మాని, త్యాగులు ఈ
అఖండజప మొనరింతురు. అజపాజపమని వేరొకటియున్నది.
ఈ జపము సహజము. ఇది యే హంసజపము. “దేవియే
జపముచేయును. నేను దివ్యత్వము ననుభవించెదను” అని
ఈ జపసాధకుడు భావింప గలడు. రావిచెట్టునకుకాని
దేవాలయమునకు కాని గురుదేవునకు కాని ప్రదక్షిణము
చేయుచు జపించుట ప్రదక్షిణ జపము. సామాన్యముగా
జపముచేయునపుడు మంత్రక్షర నాదమును భావనచేయుట

అత్యావశ్యకము. ఆవిధముగానే లక్ష్యమును నిరతముగ భావనచేయుచు ఆజప మొనరింప వలయుట ఆవశ్యకము. వీనియందు మంత్రనాదమునుకొని మంత్రశ్రోతమునుకొని విడువరాదు. లక్ష్యనాదాత్మలను అనుసరింపజూసము చేయుచు జపించుట జపవిధానములలో అత్యుత్తమము. ఈ ప్రేచ్ఛెన జపపద్ధతులలో సాధకులు పూర్వాపరీభావమును భావింపవలయును. “జపాత్ సిద్ధిః జపాస్సిద్ధిః జపాస్సిద్ధిః ససంశయః” జపమువలన సిద్ధి కలుగనుట నిస్సంశయము.

మంత్రోపాసనా విధానమంతయు భక్తియోగముల ధారణతో కూడుకొని యున్నది. ఒక్కొక్క సాధకునకు ఒక్కొక్క మంత్ర మభీష్టమగును. అతని జాతక విధానము ననుసరించి గ్రహకూటముల పరిస్థితులనుబట్టి జపమంత్రమును స్వీకరింపవలయుట సాంప్రదాయము. ఒక్కొక్క సాధకునకు జన్మనక్షత్రాదుల ననుసరించి కొన్నికొన్ని మంత్రములు అనుకూలములగును. గ్రహకూటములయొక్క ఉచ్చ నీచ భావములను తెలిసికొని మంత్రస్వీకారమున ప్రయత్నింపవలయును. అట్టి నియమమును పరిపాలింపక మంత్రస్వీకార మొనర్చినచో ఆమంత్రము విపరీత ఫలప్రదమగును. యథావిధిగా సంప్రదాయము ననుసరించి మంత్రదీక్షను పొందవలయును. జన్మాంతరసంస్కారఫలముగా ఒక్కొక్కనికి ఒక్కొక్క మంత్రము నందు ఆదరవిశేషము కలుగును. ఆయామంత్ర దేవతలందు అభిమానవిశేష ముదయించును. అట్లే మంత్రదీక్షకూడ ఒక్కొక్కని స్వప్నమునం దుపలబ్ధము కావచ్చును. మంత్ర

మును పరిపూత మొనర్చుకొని తన చిత్తవృత్తి కనుకూలమగు
 సట్టి విధవిధానమును స్వీకరించి జపించు సాధకునకు అంతరా
 యములు కలుగవు. సక్రమముగా మంత్రదీక్షను స్వీకరించిన
 సాధకుడు తనజన్మమధ్యమం దెన్నడును మంత్రత్యాగ మొన
 రింపరాదు. ఆశోచము సగ్రహమొనను అల్పసంఖ్యగానైనను
 అనన్యముగా జపింపవలయుట విధి. నిత్యానుష్ఠానమందు
 సిరిత్తుడై ప్రవర్తించునట్టి మానవునకు ఎట్టిప్రమాదపాటును
 లేదు. కాని అంతరిక్షకో పరిశ్రమి పొందరాదు. ఒక్కొక్క
 మంత్రము సిద్ధిప్రదమగుటకొక కొంత జపసంఖ్య నియమింప
 బడియున్నది. దీక్షాసహితుడై నియమముక్తముగా ఆయా
 మంత్రముల జపసంఖ్యను సమగ్రముచేయుటకై పురశ్చరణ
 ఒనర్పవలయును. పురశ్చర్యావిధానము ముఖ్యముగా
 తల దబడుచున్నది. పురశ్చరణవిధానమును మంత్రసిద్ధిని
 పొంది నిత్యానుష్ఠానమందు అత్యంతాసక్తుడు కావలెను.
 అట్టిసాధకుడే జపకునిధులులను పొందగలడు జపము
 చేయునపుడు ఇతరులకుమాత్రము విన్నడునట్లుగా జపించుట
 సముచితముకాదు. కేవలము తనకుమాత్రమే శ్రేలియు
 నట్లు నెమ్మదిగా ఉచ్ఛారణ చేయుచు జపించుట మధ్యమ
 పక్షము. కఠిన్తాత్వాదుల సంగబంధ మేమాత్రమును లేక
 తన పృథివీమణికమందే మంత్రక్షరముల నన్నిటిని భావిం
 చుచు మనోనిగుఱము చేసికొనుట ఉత్తమమగు పక్షము.
 అట్టి ఉత్తమత్వమును సగపాదిగచినపిమ్మట క్రమక్రమముగా
 అనయందలి నాదమును అవగాహనము చేసికొనవలయును.

పరాపశ్యంతీ మధ్యమావై ఖరీ హాపమున ఉన్నట్టి వాక్సము
దాయము భావనలో గోచరింపవలయును. తనలో మంత్ర
క్షర బీజములు ఎచటనుండి వెలువడుచున్నవో యే యే విధ
మున ఆధ్వని శరీరమందు ప్రసారము పొందుచున్నదో ఎట్లు
స్ఫుటభావము పొందుచున్నదో ఈ అంశవిశేషముల నన్నిటిని
సాధకుడు తెలియవలసియున్నది. క్రమక్రమముగా ఇట్టి
నాదాభ్యాసమున అభ్యాసమును పొందినవాడైనచో తన
యందలి అంతర్నాదములను సాధకుడు గ్రహింపగలడు. అట్లు
తనచే గ్రహింపబడిన ఆనాదము ప్రణవనాదైక్యమును పొంది
శబ్దబ్రహ్మను అవగాహింపచేయును. శబ్దబ్రహ్మ నిష్కార
దైనవాడు పరబ్రహ్మను పొందునని ప్రామాణికులు చెప్పు
చున్నారు. తనలోనుండి వెలువడిన మంత్రనాదము మన
స్సంకల్పమందు అనుగతమై మహావిశ్వమునందు వాతావరణ
మును యోగ్యము చేయగలడు. అట్లు విశ్వగోళమునందలి
పరిస్థితి మంత్రపూతమైనచో మంత్రమయిందేవతయొక్క
సాక్షాత్కారమును సాధకుడు పొందగలడు. జపాభ్యాసము
నందు మానవు డాసక్తుడైయున్నప్పుడు ఆతనియందలి శక్తి
ప్రసారము పొందుచుండును. ఆజ్ఞాచక్రమువరకు శక్తి ప్రస
రించినపుడు సాధకునకు ఉన్ననీ భావము కలుగుచున్నది. ఆ
అవస్థలో తన మనోరూపమంతయు మంత్రనాదమునగదా
ఐక్యము పొందును. ఆసమయమున ఏదియు వివిక్తముగా
గోచరింపదు. ఆ యనంతరము నాదప్రసారము తనయంతట
నదియే బ్రహ్మపథమును పొందుటకు ప్రవర్తించును. శ్రద్ధా

(శ్రీ)

పూర్వకముగ జపించినను వేరొకవిధమున జపించినను మంత్ర
నాదమువలన కలుగవలసిన ఉత్తమప్రయోజనము కల్గును.
కాని శ్రద్ధాయుతమగునట్టి అర్థవిజ్ఞానపూర్వకమగు విధా
నమునగదా మహత్వమున్నదని విజ్ఞులు పలుకుచున్నారు. జప
శక్తియుగళయు ధ్యానమునకు సమర్థమగునది కావలయును.
కావుననే జపముకన్న ధ్యాన ముత్తమమని గీతావచనము
చెప్పుచున్నది.

అర్చావిధి

(శ్రీ)దేవీపూజాపద్ధతి సకల పూజాపద్ధతులందును విశి
ష్టమైనది. (శ్రీ)విద్యాసంప్రదాయమునందలి పూజావిధాన
మువలె రమణీయమగునట్టి పూజాపద్ధతి ఇతరములందు కన్ప
డదు. ప్రథమమున సచ్చిదానందాత్మకమగు బ్రాహ్మీశక్తి
నాదరూపము మంత్రస్వభావము పొందినది. ఆమంత్ర మయీ
దేవత సృష్టికృమమున యంత్రరూపిణి యగుచున్నది. కావున
సాధకుడు యంత్రమునందా పూజచేయుట సముచితము. పార
మేశ్వరశక్తి కొన్నికొన్ని స్వరూపవిశేషములందు సిద్ధస్వభా
వముతో నుండును. అట్టి స్వరూపవిశేషములను స్వీకరిం
చియు పూజలను ఆచరించుట సంప్రదాయముగా నున్నది.
నర్మదాది నదులగు దుత్పన్నమైన బాణలింగములందును, కేవల
రమణీయమగు భూప్రదేశమగుదాను, అగ్నియందును, ఉదక
మందును, సూర్యునందును, గోడపైనను, పట్టువస్త్రాదులం

దును, శ్రీమండలమందును, ఫలకమునను, శిరఃప్రదేశము
నను, హృదయమునందును, ఇట్టి స్థానవిశేషములందు, దేవీ
భావనచేసి పూజల నాచరించుట సంప్రదాయధర్మము. సామా-
న్యముగా యంత్రమునందు దేవీధ్యాసము విధింపబడు చున్నది.
“యంత్రణాత్ యంత్రమిత్యాహుః” కామక్రోధాది దోషముల
వలన సముత్పన్నములైన దోషముల నన్నిటిని యంత్రణామ
చేయునది యగుటవలన యంత్రమనుపేరు సాగ్ధికమగుచున్నది.
యంత్రదేవతానుసారమున యంత్రము భిన్నముగా నుండును.
ప్రతియంత్రమునందును సృష్టియొక్క ప్రణాళిక కన్పడును.
బిందుకోణవృత్తములు దళములు అన్నియు యంత్రములందు
కూడుకొనియుండును. సర్వాధారమైన పరమాత్మ మహా-
బిందువు. మహాబిందువునుండి సృష్టియంతయు వెలువడు
చున్నది. మహాబిందువునందు అంతర్లీనమైన విమర్శస్వభావ
మున దేవీతత్వమున్నది. ఆతత్వముయొక్క స్ఫూర్తివస్థయే
చక్రమునందు కోణాకృతులతో కన్పడును. పరస్పర సమ్మే-
ళనాత్మకమైన వృత్తము మిశ్రబిందువు. ఇట్లు ప్రతియంత్రము
నందును శివశక్తులయొక్క సమావేశమును అభ్యుపేక్షింప వల-
యును. విశ్వవిశ్వమునంతను పరమేశ్వరిగా భావించి ఆ మహా-
పరమేశ్వరిని శ్రీయంత్రముగా భావించి పూజించుట సర్వో-
త్తమభావము. విన్యాసపద్ధతిలో యంత్రమును అనేక విధ-
ముల విన్యసించురు. నియతములైన కొలతలనుబట్టి ఆయా
రేఖల నన్నిటిని విలేఖించి ప్రదర్శించునట్టి భూప్రస్తార మొక
విధానము. యంత్రమునకు సంబంధించిన పొడుగు వెడల్పుల

(శ్రీ)

వలె నియత్తున ఎత్తు కల్లునల్లుగానూడ యంత్రనిర్మాణము
చేయుట మేరుప్రస్తారమందురు. కైలాస ప్రస్తారమనునది
వేరుకట్టికలదు. శ్రీయంత్రముయొక్క విన్యాసపద్ధతి
ముందు స్పష్టముచేయబడును.

ఆయా నియత్తున ప్రదేశములందు యథావిధిగా
గురుప్రతిష్ఠితమున యంత్రమునుంచి పూజించుట ఉత్తమ
సంప్రదాయము. తాను పూజించునట్టి యంత్రము గురుప్రద
త్తము కావలయును. ఏది యేనివిధమున యంత్ర ముపలబ్ధ
మైనను దానిని గురుస్పర్శ చేత పవిత్రము చేయవలయును.
పూజాసంప్రదాయములందు అనేకాచారము లుండును.
వామాచారుడు పూజించిన యంత్రమును దక్షిణాచారుడు
స్వీకరింపరాదు అని మంత్రవిదులు ఖలు చున్నారు. ఇందలి
శేషరసాస్యములను గురుసంప్రదాయ క్రమమున తెలియ
వలయును. సాధకులకు సౌలభ్య సంపాదనమునకై పూజ
ఏర్పాటు చేయబడినది. పూజావిధానమువలన మనస్సునకు
నిశ్చలత ఏర్పడును. స్థిరనిష్ఠ కల్గును. లోకసంగ్రహము
కుడ సంపాదింపబడును. కేవలము ఆయా మూర్తియందే
పరమేశ్వరసత్త ఉన్నదని ఎవరును అనరు. తద్రూపయంత్ర
ములు ఆధారముగా విశ్వసదాత్మను గ్రహింపవలయునని
తాంత్రికుల నిర్ణయప్రణాళిక. పూజావిధానమందు ఏదియేని
స్థిరలక్ష్య ముండవలయును. పూజావిశేషము చక్షుః
ప్రత్యక్షమగు బాహిరహాపమును కాంక్షించునది యగును.
ఏదియేని రూపము నవలంబము చేసికొని యంత్రమయీ

భావన చేయుచు దేవీనిష్ఠను పొందుటయే పరమావధిగా చెప్పబడుచున్నది. ముఖ్యముగా పుంజయందు రెండు విధులున్నవి. ఒకటి బాహ్యపూజ. వేరొకటి ఆభ్యంతరపూజ. బాహ్యపూజయందే సామగ్రియొక్క అపేక్షయున్నది. ఆంతర పూజయందీ అపేక్షలేదు. పామరులగువారు బాహ్య పూజలందు అధికాదరమును ప్రదర్శింతురు. అంతకన్నను ఉత్తమాధికారులు మానసపూజయం దభిలాషపడుదురు. మరికొందరు నిరంతర భావనా నిమగ్నులై పుంజావిశేషమునే మరచిపోదురు. అంతకన్నను ఉత్తములగువారు అహంభావనతో పరితృప్తిని పొందుదురు. మొత్తముమీద ప్రజాసముదాయమునకు అభిమానవిశేష ముదయింప చేయుటకై బాహ్యపూజనుకూడ ఎంతటి ఉత్తమునైనను ఆచరణీయముగా తలచినారు. బాహ్యపూజ నాచరించునట్టి అత్యుత్తమాధికారి తన యర్హతా సమర్థతా విశేషముల ననుసరించవలయునే కాని పూజావిశేషమును లోటుపరచరాదు. అట్టిది లోకసంగ్రహము కాజాలదు. బాహ్యపూజ పరతంత్రులగు వారలకు కాలదేశాది నియమము లనేకములున్నవి. పరమేశ్వర పూజకు ఒకదేశమని ఒకకాలమని నియమమక్కరలేదు. శుచిగా నుండి ఏదేశమునైనను ఏకాలమునైనను పూజలను నిర్వహింపవచ్చును. కాని లోకప్రరోచనాసముత్పాదనమునకు కొన్ని సవిశేష నియమములు బోధింపబడినవి. శ్రీదేవీప్రదుర్భావాది విశేషములును అచట సంగతములు చేయబడినవి.

(శ్రీ)

శ్రీరస్తు వరాత్రములందును వసంతనవరాత్రములందును
 శ్రీరస్తు వరాత్రములందును సవిశేషముగా ఆచరింప
 బడును. ఈ రెండు సమయములకును యమదంస్త్రి కలని పేగు.
 ఇయ్యవి అనేకాంశములను సరిపాదించును. ఇట్టి అరిష్టము
 లను కలుగదుండ చేసికొనుటకై దేవీపుజుల నాచరింప వల
 యును. ఈ పూజావిధానముల నవరాత్రములం దాచరించుట
 సర్వప్రదాయకేంద్రమునున్నది. ఇట్టి మాసమాసమందును
 అష్టమి, చతుర్థి, అమా పుణ్యమయందును, శుక్రవారము
 లందును, దేవీపుజులకు ప్రాధాన్యము తలచుచున్నారు.
 త్రిపురి సుగదేవీ చిదగ్నికుండమునుండి రాత్రి సమయమున
 ప్రాచార్యావము పొందినది. కావున సాయంసమయములందు
 పుజును సవిశేషముగా నిర్వహించుచున్నారు. ఇంకను చంద్ర
 సుగోళోపరాగసమయములందు విశిష్టకాలములందును
 పుజుల నాచరింతురు. పరమేశ్వరీపుజకు రాత్రి తొమ్మిది
 గంటలనుండి తల్లవార వాల్మీగంటలవరకు ఉత్తమమగు
 కాలమని పూజాధురంధరులు పలుకుచున్నారు. వరివస్యా
 రిహస్యాగ్రమును భోవింపగల్గిన మాహాసీయులు ఏసమయ
 మందు పూజకు సముచితమే అని చెప్పుదురు.

పుజులందు సామాన్యముగా భేదమును పరిగణించుట
 అవసరముకాదు. అగ్రతాప శేషములను అనుసరించిన పద్ధ
 తులు భిన్నములుగా నుండవచ్చును. ఆదృష్టితో వేరువేరుగా
 నిర్వహించుటయు అసముచితముకాదు. దేవీపూజలో సంఖ్య
 అపేక్షితముకాదు. అయినను సాధకసౌలభ్యమునకు అదియు

అపేక్షితమగుచున్నది. ఎన్నివిధముల పూజ నాచరించినప్పటికి
అన్నివిధానములునుకలసి ఒకటియే మహావిధానమగుచున్నది.
అదియేమహాపూజ. సౌలభ్యసంపాదనమునకు అవాంతరిభేదము
లనుకూడ పరిగణనచేయుట ఆవశ్యకమని తలచినారు. భేద
ప్రభేదములతో కూడుకొనినపూజను ఆచరించుటకు ఏఒక్కఁడు
సమర్థుడగును. అట్టియాతడే పూజలను చేయుట సముచిత
ము. ఆరాధనయం దసమర్థుడగునేని అర్చనసాధనముల
నైనను సంపాదించి పూజచేయువాని కిచ్చుట సముచితమని
చెప్పుచున్నారు. అర్చనసాధనముల నిచ్చుటకును సమర్థులు
కాకపోయినచో అర్చాదర్శనమైనను ఒనరింపవలయునని
సాంప్రదాయకుల నిర్దేశము. ఇతరదేవతలకు చేయబడునట్టి
ఆరాధన పూజయనబడుచున్నది. శ్రీదేవీ విషయమున
ఇదియే ప్రధానముగా అర్చనయని, వరివస్యయని, చెప్పు
బడును. ఇట్టి ఈదేవీపూజావిశేషమందలి, ప్రవిభేదములు
ఐదువిధములని, పదునారువిధములని, అరువదినాల్గువిధము
లని, చెప్పుచున్నారు. తాంత్రికములైన ఆయా విశేషము
లందు కూడుకొనిన అద్భుత విశేషములను నిరూపించుటకు
ఈ చిన్నిఅవకాశము అపర్యాప్తము. ఏ పూజావిశేషమందే
నను పంచభూతములకు సంబంధించిన పూజాద్రవ్యములు
కన్పడును. వీనినన్నిటిని భావించగా ఈ భావము సుబో
ధము కాగలదు.

శ్రీశక్తిస్వభావమునుండి పంచభూతములు వెలువడినవి.
సాధకుడును పాంచభౌతికవిలాసముతో కూడుకొనియున్నాడు.

శ్రీ

ఆయాభూతముల సవిశేషసంబంధమువలన మానవునియందు
అహంకారాత్మకమగు ప్రవృత్తి జనించుచున్నది. ఈ సర్వా
హంకారములను శ్రీదేవీసన్నిధానమున ప్రవిలాపము చేసి
కొనవలయును. ఆప్రవిలాపన విధానమే ఈ పంచపూజ
లో కేర్పడుచున్నది. “నాయందలి భౌతికాంశములను,
తత్త్వములైన సర్వాహంకారప్రకృతులను, ఓదేవీ! నీయందు
ప్రవిలాపము చేయుచున్నాను” అని పూజారహస్యము. ఈ
అభిప్రాయము మూలముగా అంగోపాంగములు ఇతరపూజ
లలో కూర్పబడుచున్నవి. వానియందు కూడ ఇదియే అర్థ
మును భావింపవలయును. సామాన్యముగా సాధకుడు నిష్ఠా
యుక్తుడై ఆరాధన చేయునప్పుడు విశ్వమునంతను మరచిపోవల
యును. తనయందలి స్త్రీత్వమునుగాని పురుషత్వమును
గాని మానవత్వమునుగాని, స్థలతో నుంచుకొనరాదు.
అంతియేకాదు. శ్రీదేవీకన్న అనిగిక్తముగా తనకు సత్తకూడ
భావింపరాదు. కేవల చింతాత్రప్రతిభతో ఆదేవీయాగము
నంతను నిర్వహింపవలయును.

వామాచారము

పుంజాద్రవ్యములను స్వీకరించుటలో ఒక్కొక్కసాధ
కుడు ఒక్కొక్క అభిరుచిని కల్గియుండును. సామాన్యముగా
ఆచార భేదము ననుసరించి సామగ్రి భేదము కల్గుచున్నది. తంత్ర
గ్రంథములందును వైదికములు కొన్ని వామములు కొన్ని
కలవు. వాసిష్ఠసంహితాదులు వైదికములు. మత్స్యసూక్తా

దులు వామములు. వామతంత్రానుసారమున వామాచారము ప్రచారమునకువచ్చినది. వామాచారము శీఘ్రఫలప్రదమనియు కొందరు భావించు అవివేకులున్నారు. అర్థవాదాత్మకమైన వచనములను భిన్నార్థములనుగా గ్రహించుటనుబట్టి అనేకులకు విపరీతమతు లుదయించినవి. విరుద్ధబుద్ధిహాతులైన మానవులు స్వార్థాహంకారతత్వముల కూడుకొని లోకమునకు విపరీతప్రత్యయమును కలుగజేసినారు. వామాచారిపిఠాసమును సూచించునట్టి వచనములు తంత్రగ్రంథములందు లేకపోలేదు. కేవలము తత్తదాచారములందు అభినివేశముకల్గి ఇతర విశేషములను మరచిపోయిన పామరులనుకూడ పరమేశ్వరీపూజాతత్పరులను చేయుటకై ఆశాప్రత్యాశలను కలుగజేసి తంత్రగ్రంథములు లోకోపకారమునుసంపాదించుచున్నవి. అంతియేకాని వానియందే పరమాభిలాష కలవారై ఇతరముల నన్నిటిని ఉజ్జగింపవలయునని గ్రంథములు బోధించుటలేదు. అట్టి ఆ వచనములను యధాశ్రుతముగా గ్రహించి అపార్థము చేయుచు లోకమును వ్యాకులపెట్టుట ఉచితకృత్యముకాదు. లలితాసహస్రనామములందు, కాదంబరీప్రియా, కళిమార్గ తత్పరసేవితా, మాధ్వీపానాలసా, భగారాధ్యా, మధుమతీ, యోనినిలయా, సవ్యాపసవ్యమార్గస్థా, దక్షిణాదక్షిణార్థాధ్యా పంచమీ, బిందుదర్పణసంతుష్టా, యోనిముద్రా లినునట్టి నామము లున్నవి. వీని ఆపాతార్థమును చూచినచో వామాచారము దేవీపూజలో ప్రతికూలముకాదని తెలియును. కాని అట్టి మద్యమాంసాది వ్యవహారమే సముచితముకాదు. కావున

విజ్ఞానము కొందిరిగి ఆయాపదములగు అర్థాంతరమును కూడ
అనుసరింపించుచున్నారు. సామాన్యముగా మద్యము,
మాంసము, మలము, మూత్రము, ముఢునము అను ఈవిధమును
పూజించుటలని వామాచారములు తలంతురు. మలమూత్ర
ములు మరలయు ఏహ్యముగానున్నవని కొందరాస్థానమున
మత్స్యమాషముల సేర్పరచినారు. “వినాలిపిశితాభ్యాంతు
పూజనం నిష్కలం భవేత్” మద్యమాంసములు లేనిపూజనము
నిష్కలము. “మద్యగతు భగవోదేవః మద్యగక్తిః సమీరితా”
ఆత్మభరణి భైరవులు మద్యస్వరూపులు “సురాకైః శివామాం
సం తదోభ్యై భగవః స్వయం । తయోః ఐక్యసముత్పన్నః
ఆనందో మోక్షఉచ్యతే” మద్యము శక్తి. మాంసము శివుడు.
వాని సనుభవించువాడు భగవుడు. ఆ రండింటివలన కల్గునట్టి
ఆనందమే మోక్షము. అని ఈ అర్థమును ఉపబృహింప
చేయునట్టి అనేకవచనములున్నవి. పైన చెప్పబడిన ద్రవ్య
ములు మహారపంచకమని వారు వ్యవహరింతురు. ఐదవ
విధానము సభ్యతకలవా రంగీకరింపతగిన విషయముకాదు.
“బ్రహ్మస్యాహి పలతే పిష్టాః గంధీరుద్రశ్చ తద్రసే పరమా
త్మా తదానందే” మాంసమున బ్రహ్మకలడు. దానిగంధమున
విష్ణుప్రసాదము. తద్రసమున రుద్రుడున్నాడు. ఆ ఆనందమున
పరమాత్మకలడు. కావున మాంసమును సేవింపవలయును
అని చెప్పినట్టి కొన్ని వచనములు కలవు. ఇట్టి వచనములకు
యథార్థతార్థమును గ్రహించుట ప్రామాదికము. పామర
జనులను ఉపాసనాపరులను చేయుటకై వారికి ప్రరోచన

కల్గచేయుటకై అట్టిఉపాయములు సాధనములు స్వీకరింపబడినవి. ప్రథమమున అట్టి ప్రరోచనమును సంపాదనచేసి వాని కాధ్యాత్మికార్థమును బోధించి స్వరూప సంవేదనమున కగు ఉపాసనావిధిని వారలచే అనుసరింప చేయుటయే నామాచారముఖ్యాభిప్రాయము. అంతియేకాని వానినే అనుసరింపరాదు.

మానవునకు వైదిక విధానమే శ్రేయస్కరము. వైదిక తంత్రములందు బోధింపబడిన ఆచారములే స్వీకార్యములు. వామోక్తవిధానములు వివేక విజ్ఞానముకల సాధకునకు అంగీకార్యములుకావు. వంగదేశమునందు శక్తిపూజాసంప్రదాయము విపుల ప్రచారములో నున్నది. అచటివాగు సామాన్యముగా మత్స్యభోజులు. దేవీపూజలలో వారు మద్యమాంసముల నుపయోగింతురు. వారిసంప్రదాయమే దేశదేశముల వ్యాపించినది. కొందరు వైదికమ్మన్యులు తామును ఆ ఆచార విశేషములనే పాలించుచున్నారు. దినం దిన పూజలో లిందరకును మద్యమాంసములు దొరకక నివచ్చును. నిత్య పూజకై అవి అపేక్షితములని భావించువారు తామ్రపాత్రయందు క్షీరములనుంచి మద్యముగా భావింతురు. రాగిస్పర్శయున్నచో క్షీరములు మద్యప్రాయము లగునని ప్రామాణికుల విశ్వాసము. అట్లే కొబ్బరినీటికిని రాగిస్పర్శయున్నచో మద్యప్రాయత లోకప్రసిద్ధము. ఈవిశేషములను సంపాదించి పరమేశ్వరికి మద్యనివేదన మొనరించినట్లుగా తృప్తిపడుచున్నారు.

సారాయముయొక్క సారాంశమును సీసాలలో దాచియుంచు
కొని, గోజున కొక్క బిందువును నివేద్యాంశమందు కలిపి
మద్యభావన చేయుచున్నారు. జ్ఞానార్థవతంత్రమునందు
చెప్పబడిన ప్రకారమున ఆయాపదార్థములను సంపాదన
చేసి వానిని పాకమొనర్చి ఆవిశిష్టద్రవ్యమును చిన్న మాత్ర
లుగాచేసి ప్రతిదినమునందును విశేషాగ్ర్యమునందుంచి మద్య
రూపమున భావనచేయుదురు. ఆద్రవ్యము మద్యశక్తుల
యొక్క సమ్మేళనాంశమున సముత్పన్నమగుచున్నట్లు సుస్ప
ష్టము. నిత్యమును మత్యమాంశాశనులై ప్రవర్తించు పామర
జనులకు ప్రరోచనను కల్గచేయుటకై బయలుదేరిన ఈసంప్ర
దాయము ప్రాజ్ఞులలో ప్రసారము పొందుటవలననే లోకమున
శక్తిపూజావిశేషములు కొందరిదృష్టిలో అనైదికములగు పాపం
డాచారములుగా పరిగణింపబడుచున్నవి. అట్లు రహస్య
రూపమున మద్యమాంసభావనచేయుచు ప్రవర్తించువారు
లోకవంచకులని తేలియవలయును. ప్రాజ్ఞులు లోకమునందు
అనుచితము. అట్టివారుకూడ ఈ విశేషమునే అనుసరించుచు
రహస్యముగా మద్యమాంసములను సేవించుచు, “శక్తిపూజా
విశేష మత్యంతము రహస్యమని, ఇతరులేమాత్రమును తెలి
యుట కిష్టులు కారని, అత్యంతమదిగోపనీయాంశమని”
ప్రచారము చేయుచున్నారు. మాంత్రికపూజా విశేషమును
అత్యంతము బహిరంగము చేయవలసినదని మేమును అనము.
కాని అది అంతగా దాచనక్కరలేదని సత్యమును ధైర్యముగా
చెప్పుదుము.

శక్తిని పూజించుట కష్టమనియు, పూజావిశేషములందు శక్తిసాధకుని అణచివేయుననియు కొందరు జంకుదురు.. శక్తి పూజకులకు హాని కల్గునని కొందరు లోకమునకు భయమును కలుగజేయుచున్నారు. జగన్మాతయగు శ్రీదేవీపూజావిశేషము యేమాత్రమును హానికరముకాదు. ఆవిషయము ఎవరును ఏవిధమగు భయమును పడకుండదు. ఈ న్యగ్భయములన్నియు నిష్కారణముగా లోకమున వ్యాపించినవి. అనుచితాచారములను స్వీకరించి, శౌచాది విధానములులేక, సంప్రదాయపహీనులై, ఆభిచారికములను తలపెట్టుచు, ప్రవర్తించునట్టి అన్యాయగాములకు ఏవిధానములందును హానియున్నది. మకారపంచకమునందు విదవదియగు మౌఢున విధానము పూజావిశేషములందు సంక్రమింపజేసి వామాచారులు అనేకానాచారములను అతిచారములను చేయుచున్నారు. పూజాసమయమున ప్రాప్తమైన సామయికుల కందరకును మద్యపానమున ప్రాప్తోల్లాసమును కలుగజేయుదురు. అప్పుటి ఆయావేశముతో నొడిలు తేలియక వస్త్రరహితముగా అందరును నర్తనము చేయుదురు. యథేచ్ఛావిధానమున స్త్రీపురుషులు ఉపభోగము ననుభవింతురు. అచట సంప్రాప్తమైన యువతులు పరమేశ్వరీబుద్ధితో చూడతగినవాగు. అట్లు భావించుచును అచటి స్త్రీలను భైరవీరూపమున తలచి పురుషులు తమరిని భైరవీరూపముగా భావనచేయుచు ఆనందభరవ ఆనందభైరవీ సముల్లాసమున అనుభవింపచూతురు. భైరవీరూపిణియగు యువతికి సకలపరితృప్తులయందును ఉత్తమపరి

తృప్తిని కలుగజేయుటకై మిథునకర్మయగదా ప్రవర్తించుచున్నారు. ముక్తాదోవలనుగా పిలచి మిథునకర్మలప్రసక్తియగదా వాగలానుకుండ చేర్చుచున్నారు. ప్రాణిసామాన్యమందాను కృత్యసామాన్యమందాను పరమేశ్వరీభావన యుండుట ఎవరును కాదనడు. కాని లోకసంగ్రహమొనర్పజాలని విధానములను పుంజావిశేషములుగా భావించి లోకమునకు విరుద్ధబుద్ధిని కల్పించేయుట లాసముచితముని భావింపవలయును. వాసుచారమును భావముతో అనేక విరుద్ధాతిచారములను చేయుచున్నారు. అపియేవియు ప్రాజ్ఞుల విషయమై క్షంతవ్యములుకావు. కొన్నికొన్నియెడల స్త్రీ యోనిమండలమును పుంజుగించుటయు సంప్రదాయముగా నున్నదని కొందరందురు. “యోనిమండలరూపిణి భగారాధ్య” అను పదమున కీయర్థమునే చెప్పుచున్నారు. ‘నిండనర్పణ సంతుప్త’ అను పరమేశ్వరీ నామములగు స్త్రీపురుష సమావేశ సంపాదిత మిశ్రబిందు తర్పణసంతుప్త అనియు నర్థము చెప్పుదురు. ఈ అనౌచిత్యమును ఇచట విమర్శించుటయు సముచితము కాదు. పాఠకులే భావింపవలయును. వాసుమార్గమున ఇట్లే భావించుట ఉచితముగాదు. వామానుసరిణమున పిష్టులోకప్రాప్తి కల్గునని ప్రాక్షాణికవచనము లున్నవి. వామపదమునకు ప్రశస్యమని అర్థము. “వామోమార్గః పరమగనానః యోగినామప్యగమ్యః” వాసుమార్గము అతికిరణము. యోగులకును అది లాగమ్యము. ఇంద్రియలోలత్వము కల్గిన మూఢజనులకు ఇది గమ్యము కానేరదు. “లోలుపోసరకంప్రజేత” అని శివ

వచనము. జితేంద్రియులైన యోగులే వామమూర్తమున ప్రవర్తింపవలయును.

“పరద్రవ్యేషుయోఽంధశ్చ పరస్త్రిషు సపుంసకః |
పరాపవాదే యోమూకః సర్వదా విజితేంద్రియః తస్యైవ
బ్రహ్మణస్యాత్ర వామేస్యా దధికారితా” అని మేగుతంత్రము
చెప్పుచున్నది. బ్రహ్మరంధ్ర సహస్రదళమునుండి సుధా
ద్రవము స్రవించును. కులకుండలినీ ద్వారమున యోగి
జనులు ఆ సుధారసము నాస్వాదింపగలరు. ఇదియే మద్య
పానము. పుణ్యాపుణ్య పశువును జ్ఞానబుద్ధమున వధించి
తనచిత్తమును పరతత్వమందు లయింపచేయువాడు మాంసా
హారి.

యానాడి సూక్ష్మకూపా పరమపదగతా సేవనీయా
సుషుమ్నా సాకాంతాలింగ నార్హ్వా న మనుజరమణీ సుందరీ
వారయోషిత్ | కుర్యాత్ చంద్రారకయోగే యుగ పవనగణే,
మైధునంనైవ యశానం | యోగీంద్రో విశ్వకందే సుభుమయ
భవనే తాం పరిష్వజ్యనిత్యం.

పరమానందమును పొందింపచేయునట్టి సుషుమ్నా
నాడి బ్రహ్మదండమునందు కలదు. అదియే సేవనీయమగు
కాంత. మనుజరమణిగాని వేశ్యకాని అచట ఉద్భిష్టముకాదు.
సుషుమ్నను సహస్రారములోని బ్రహ్మతో కూడుకొన చేయు
టయే మైధునము. ఇతరముకాదు. ఈవిధమున తంత్ర గ్రం
థములందు ఆయాపదములకు ఆయా అర్థములను చెప్పు

చున్నారు. ఇట్లు ఈ వాచాచారము ఆధ్యాత్మికముగా సమన్వయపరచినప్పుడు ఉత్తమమార్గమునే బోధించునుగాని దాని నాచారమార్గములో లోకము వ్యామోహపాటును పొంది భ్రష్టుమగుచున్నది. సాత్విక రాజస తామస భేదమున, వామ మూర్త్యము శ్రీవిధము. కాలికము వామము చీనము సిద్ధాంతము శాంబరము అని వామము ఐదువిధములు. కాలాదులందును ఆవారత భేదములున్నవి. వాని భేదప్రభేదములందు ఆధ్యాత్మికముగా గుఱుడుకొనిన సమన్వయము మనోహరమై యుండును. ఇష్టపూజలో బోధిత పంచారములందు బలిదానముగుఱి ప్రధానోపచారముగా నున్నది. ఇదిలేక పూజకు సమగ్రత్వము లేదు. ఇష్టదైవమునకు ఆత్మార్పణము చేయుటయు బలిదానమని ప్రదానముగా చెప్పతగియున్నది. జీవాత్మను పరహిత్యభావమగుదు హోమముచేయుటయు తదర్థము. సాత్విక ప్రకృతికుడైన మానవులకు పశ్వాదుల బలివిధానముచితముకొడు. సాత్వికుడగు వాడు ఎన్నడును జీవహత్య చేయరాదు. ఇక్షుదండము, కూష్మాండము, వన్యఫలములు, స్త్రీరపిండములు, శాలిచూర్ణములు, ఆతని బలివిధానముగా ఉండతగినవి. కొన్నికొన్ని దేశసంప్రదాయములలో సుగుణవర్తియున కన్యకను, పతివ్రతను, బ్రహ్మనిష్ఠుడైన సన్యాసిని, పండితుడైన బ్రహ్మణుని, అటపాటల అందక పైయైన వేశ్యను, స్త్రీరకంఠుడగు బాలుని బలిగానిచ్చుట ప్రచారమందున్నది.

పూజాసంప్రదాయములలో ఉపయోగింప వలసిన ద్రవ్యభేదమునుబట్టి ఆచార భేదమును కొందఱూహింతురు.

క్షీరముల ఉపయోగింపవలయునని సామంశ్యవచనము. సాత్త్వికమగు నిష్ఠతో సత్త్వాంశమును అభివృద్ధిచేయునట్టి హింసాంశకరముల ఉద్వేగకరములుకాని విధానములనే అవలంబించుట సముచితమని తంత్రజ్ఞుల యభిప్రాయము. వామచారమును కౌశమార్గులును క్షీరముల ఉపయోగించినను మద్యముగా తలచి పూజను నిర్వర్తించుదురు. సురాద్రవ్యమును శుక్రాచార్యుడొకప్పుడు శపించినాడు. ఆశాప్రద్యారవిధానమునకు వామకౌశమార్గులు మంత్రమును జపించుదురు. శుక్రాచార్యుడొకప్పుడు మంత్రమొకటి నియమితమై యున్నది.

దక్షిణాచారము

ఉత్తమద్రవ్యములను చేపిస్తూ దుర్గములనుగూర్చి గ్రహించుట ప్రామాణిక సమ్మతము నైదికమును అంగీకరిస్తుంది. ఇదియే సమయాచారమని దక్షిణాచారమని చెప్పబడును. ఈ ఆచారవిశేషమే లోకమునకు ఆదర్శప్రాయము. ఇదియే మానవులకు అనుసరింపఁగల ఉత్తమవిధానము. భావ్యా పూజావిశేషమందు సామగ్రికలాపముయొక్క ఆవశ్యకత యున్నది. అభిషేక ద్రవ్యములందు నానావిధరసద్రవ్యములు సమానీతములగును. నివేద్యాంశములలో అనేక విధములగు విశేషము లున్నవి. పూజాసమయమునందు పరమేశ్వరీబుద్ధితో ఆసంప్రదాయమంత్రదీక్షను పొందిన ఉత్తమయువతిని కూర్చుండబెట్టి పరమేశ్వరీ బుద్ధితో యథాక్రమముగా పూజలొనర్చుట సంప్రదాయ ధర్మము. సామం

(శ్రీ)

న్యాయ విశేషముల పద్ధతులలోని సుందరత కడుంగడు
మనోహరము. పూజాసంప్రదాయము దక్షిణాచార పూజా
ఖండలలో అత్యున్నతముగా రాణించుచున్నది. పూజాఖం
డకు సంబంధించిన సవిశేషవిధానము అస్మగ్గురుపాదులు శ్రీ
కల్యాణానంద భారతీస్వామి పాదుల సన్నిధానమున సుప్ర
కాశియున్నది. యంత్రరాధన చేయునపుడు తంత్రోక్తము
లైన విధానముల నన్నిటిని సంప్రదాయక్రమమున అనుస
రింపవలయును. పూజచేయుటలో ప్రధానముగా ఈ భావ
మును గ్రహింపవలయును. పూజచేయునట్టి సాధకునియం
డును పరమేశ్వరశక్తి యున్నది. ఆ శక్తినే సంప్రదాయ ముద్రా
క్రమమున బహిర్గతము చేసికొని సాధకుడు పూజించు
చున్నాడు. తనయందలి చిచ్ఛక్తిని తానారాధన చేయు
చున్నాడు. బాహ్యపూజకు సామగ్రీ విశేషమును సంపా
దించి పూజను నిర్వర్తించునట్లుగా మంససనీధియందే సామగ్రీ
సంతయు భావింపచేసికొని పూజావిధానమును నిర్వర్తించుట
శుభావహమగు ధర్మము. ఇట్టి నియతమైన పూజావిధాన
ముతో పూజ సంపూర్ణమగుటలేదు. చక్కని పూజ నాచ
రించిన పిమ్మట శ్రీ దేవరూపమును హృదయప్రతిష్ఠితము
చేసికొని జపించి ధ్యానింపవలయును. పూజాప్రణాలిక
యంతయు ధ్యానానుకూలము కావలయునని సంప్రదాయ
విశేషవిధాలు స్పష్టము చేయుచున్నాగు. జపధ్యానవిధులచే
గీలామయరూపము కల్గినట్లుగా భావించిన పరమేశ్వరీ రూప
మును హృదయమునం దనుసంధానము చేయుచు సృత

గీతాది విధులను ప్రదర్శించి నామపారాయణ స్తోత్రాదుల
ఆచరించుట ముఖ్యవిధానమై యున్నది.

పారాయణ చేయుటలో నానావిధములగు పద్ధతు
లున్నవి. మానసికముగా కూడ పారాయణ చేయవచ్చునని
భాసకరరాయలు చెప్పుచున్నాడు. అసంతరము పుష్పాంగి
లిని సమర్పించి దేవీ పాదోదకమును గ్రహించుట సవిశేష
ధర్మము. ఇందలి అవాంతర విధానములు సంప్రదాయ
విశ్లేషములు. తాను ఆరాధనచేయునట్టి ఇష్టదేవమునందే
సకల దేవతల స్వరూప స్వభావములను భావించి పూర్వార్చన
గోత్రరాంగదేవతలనుగా నిర్ణయించుకొని ప్రధానదేవత
నారాధించుట ఇష్టవిధానము. ఇదియే దక్షిణారాధన పద్ధతి.
యని ప్రామాణికులచే చెప్పబడుచున్నది. ప్రత్యక్షసిద్ధముగా
బాణలింగాదలందు దేవీ చిదంశమును భావనచేయుచు ఆరా
ధించుట ఇచటి సంప్రదాయ ధర్మము. అంతేదే కాక ఆ
విశేషవిధానములబట్టి చంద్రమండలమునందు దేవీస్వరూప
భావనచేయుచు ఆరాధించుటయు ఆనుభవికల విజ్ఞానపథ
మందున్నది. ఇంకనుకల పూజాస్థాన విశేషములు సంప్ర
దాయ బోధలలో గురుముఖైకగమ్యములైయున్నవి.

శ్రీవిద్యోపాసనా పద్ధతికిని యోగాభ్యాస పద్ధతికిని
సవిశేషసంబంధము కలదు. చిరకాలము మహానియాసము
కల్గి సక్రమముగా యోగమవలంబించినపుడు కల్లునట్టి శక్తులు
శ్రీవిద్యారాధనవలన అనాయాసముగా కల్గును. శబ్దస్వభా

(శ్రీ)

వమును పొందిన మంత్రశ్రీశ్రీ శ్రీవిద్యాపూరితమైన ప్రకాశం
చుచున్నది. అక్షరాత్మకమగు ఆత్మత్వమును అవగాహన చేసి
కొనిన మహాసీములు పరమగమ్యమును పొందుదురు. ఆయా
ఉపనిషత్తులందు చెప్పబడిన ఉపాసనలు మహాఫలమును సం
పాదింప చేయజాలవు. శ్రీవిద్యోపాసన మట్టిదికాదు. ఇచట
ఉపాసనయు సామాన్యోపాసనల వంటిదికాదు. పరాపర రహ
స్యాత్మకమైన అఖండబ్రహ్మాత్వము ఈ ఉపాసన వలననే
తెలియును. కావున దీనిచే తెలియబడునది అల్పమని తలచ
రాదు. ఉపాసనాపదముచేత చెప్పతగిన మహాపాసన
ఇదియే. దిశమహావిద్యలలో యోడశీ నామకమగు మహావిద్యయే
శ్రీవిద్య. శ్రీదేవి సుందరి లలిత త్రిపురసుందరి మొదలగు
పదములచే చెప్పబడునది ఇదియే.

ఈ ఉపాసనాత్వములను చక్కగా తెలియుటకు దేవీ
స్వరూపభూతమైన చక్రరహస్యమును తెలియవలయును.
అధోముఖములైన ఇతి చక్రరూపములగు ఐదు త్రికోణము
లును ఉర్ధ్వముఖములైన శివచక్రమయములగు నాల్గుత్రికోణ
ములును గూడి ఏకస్థలమున సమ్మిళితములైనచో శ్రీ యం
త్రము. ఇది అతిపిస్తృతమైన మహాగహన విషయము. శ్రీ
చక్రమునందు నవచక్రము లున్నవి. మొదటిది బిందుస్థానము
అదియే మహాబిందువు. అది మూలకారణము. మహాకామే
శ్వర మహాకామేశ్వరీ సామరస్యాత్మకము. సర్వజగన్ముల
మూల. అదియే శివభావము. రెండవచక్రము త్రికోణము.
ఇది ఆద్యావిమర్శ ఇతి శబ్దార్థరూపసృష్టికి కారణాత్మకమైన

(శ్రీ)

పరాశక్తియని, అహంభావమని, తీవ్రత్వమని, చెప్పుబడుచున్నది. మూడవది అష్టారము. ఇంద్రునిమిది కోణములుండును. లింగశరీరమునకు కారణమైన ఇది కారణశరీరమనబడును. నాల్గవది అంతర్దశారము. ఇది ఇంద్రియవాసనాత్మకమగు లింగశరీరము. ఐదవది బహిర్దశారము. తన్నాత్మలను పంచభూతములును అగు ఇంద్రియ విషయములు దీనిచే నూచింపబడును. చతుర్దశారము ఆరవది. ఇది జాగ్రదవస్థలోని స్థూలశరీరము. ఏడవది అష్టదశము. అష్టారవాసనయే ఇందు సంక్రమించును. ఎన్నిదవది షోడశదశము. తొమ్మిదవది భూపురము. బిందు, త్రికోణ, వసుకోణ, అష్టార, చతుర్దశార, అష్టదశ, షోడశదశ భూపురముల సమిష్టిరూపమున ఇది విరాజిల్లుచున్నది.

ఈనవచక్రములకు ప్రత్యేకముగా నామసంకేతమున్నది. అధిష్ఠానదేవతలున్నారు. మొదటిచక్రమునకు సర్వానందమయమని పేరు. మహాత్రిపురసుందరి తథిష్ఠానదేవత. ఇట్టిచక్రముగా సర్వసిద్ధిప్రదము, త్రిపురాంబ; సర్వగోగహరము, త్రిపురసిద్ధ- సర్వారక్షాకరము, త్రిపురమాలిని- సర్వార్థసాధకము, త్రిపురా శ్రీ- సర్వసాభాగ్య దాయకము, త్రిపురవాసినీ- సర్వ సంక్షోభణకారకము, త్రిపురసుందరి- సర్వాశాపరిపూరకము, త్రిపురేశి - ప్రేలోక్య మోహనము, త్రిపుర - అను వానిని ఆయా చక్రములకు నామములనుగా అధిష్ఠాన దేవతలనుగా భావింప వలయును. మతాంతరమున ప్రకట, గుప్త, గుప్తతర, పరాసంప్రదాయ,

శ్రీ

కుల, కౌల, నిగర్భ, అతిరహస్య, పరాపరరహస్య నామ
మున పిలచుచున్నారు.

యంత్ర మనగా గృహము. శ్రీ దేవీగృహమగుట
వలన శ్రీ యంత్రమని శ్రీ చక్రమని చెప్పబడుచున్నది. ఈ
విశ్వమంతయు శ్రీ దేవీగృహము. ఇచట విశ్వశబ్దముచే పిండాం
డమును బ్రహ్మాండమును గ్రహింపవలయును. మాయాం
డము బ్రహ్మాండము ఇవియు స్థూలసూక్ష్మరూపమున వీని
యందే అంతర్గతము లగుచున్నవి. “చక్రం త్రిపురసుందర్యాః
బ్రహ్మాండాకారమీశ్వరి ! నవచక్రమయం” ఈ పదములు
పిండాండ బ్రహ్మాండములయొక్క స్వరూపతత్వము శ్రీ దేవీ
చక్రమునకు కలదని చెప్పుచున్నవి. “క్రియతే యా సాశ్రీః”
అను స్యుత్పత్తివలన ఆశ్రయించునది శ్రీ యనబడును.
ప్రాచీనపరంపరాగత వ్యవహారానుసారమున సత్ పదముచే
చెప్పడు ఆత్మయే శ్రీకి ఆశ్రయము. కావున ఆత్మను ఆశ్ర
యించునది అగుటచే శ్రీ యనబడును. ఆ శ్రీని ఆత్మశ్రీ
అనుట సముచితమే. ఆత్మకు ఆత్మశ్రీకిని భేదములేదు.
అగ్నికి అగ్నియందలి ఉష్ణత్వమునకు భేదము లేనట్లు బ్రహ్మకు
శక్తికిని భేదములేదు.

“నశివేన వినాదేవీ నదేవ్యాచ వినాశివః”

నానయోరంతరం కించిత్ చంద్రచంద్రికయో రివ”

ఈ మహాశక్తి ప్రళయసమయమందు ప్రకాశమయ
మగు పరబ్రహ్మరూపము పొందియుండును. ఈ అవస్థలో

శ్రీ

శక్తికి పృథగ్రూపము లేదు. ఈ శక్తి బ్రహ్మయందు లీనమగుచున్నది. అదియే మహాబిందువని పరమాత్మయని గ్రంథములందు వర్ణింపబడుచున్నది. ప్రళయకాలమగుట బ్రహ్మయందు అవి నాశినియైన అనంతశక్తి, బ్రహ్మయందున్నను లీనమయియుండుట వలన సృష్టి కల్గుటలేదు. అందువలననే బ్రహ్మ సృష్టిలో అశక్తుడగు చున్నాడు. నిరావరణకాశమునందు సూర్యుని వెలుతురు మేఘము పక్షి మొదలగునవి దోవయు లేనపుడు ప్రకాశింపదు. బ్రహ్మయందలి ఈ విమర్శశక్తి సమ్మూలముగా ఉండకపోయినచో ఆ నిర్గుణ నిష్కలనిరంజ నాత్మయందు ఏ శక్తియు స్ఫురింపదు. శ్రీ దేవీస్వరూపమును ఈవిధముగా తెలియుట ప్రతి ముముక్షువునకును అవశ్య కర్తవ్యము. ఇట్లు తెలియువాడు మహాత్రిపురసుందరీ నూపుడు. ఇట్టి శ్రీ దేవీ చక్రజ్ఞానము పొందుటయు అత్యంత మావశ్యకము. క్రియంత్ర రూపమైన శ్రీ త్రిపురసుందరీదేవీ విగ్రహము జాగ్రత్తస్వప్న సుషుప్తిమయముగా, ప్రమాతృప్రమేయ ప్రమాణసూపముగా, సూర్యచంద్రాగ్నిరూపముగా, చెప్పబడుచున్నది. ఈ విధమున శ్రీచక్రము విశ్వమయమైనట్లు శబ్దసృష్టిలో మాతృకామయమగుచున్నది. దీనియందు శబ్దార్థ భేదమున ద్వివిధ సృష్టి యున్నది. అర్థసృష్టి తత్వాత్మికము. శబ్దసృష్టి మాతృకాసూపము. మాతృక, స్వరములని, స్పర్శలని, వ్యాపకమని చెప్పబడుచున్నది. ఇదియే చాంద్ర సౌర ఆగ్నేయ ఖండములుగా వ్యవహరింపబడుచున్నది. ఈశరీరమందును మూడు భాగములు సోమసూర్యాగ్నిరూపములు. “చతుర్భుజివచక్రైశ్చశక్తి చక్రై

శ్చ పంచభిః” “శివశక్తిశ్చక్రగణ్ఠీయం శ్రీచక్రం శివయోర్వ
పుః” ఈ శ్రీచక్రము తేజస్త్రయాత్మకము. ప్రమాత్ప్రమా
ణప్రమేయసంపమున పురత్రయాత్మకము. వీనియందు లింగు
త్రికోణ అష్టారఅష్టదిశుసంపముగు ఆగ్నేయఖండము మాత్ర
పురము. దశారద్యయము చతురస్రసంపముఅగు సౌరఖండము
ప్రమాణపురము. చతుర్దశారము షోడశదళసంపము అగు
చంద్రఖండము ప్రమేయపురము. దీనినే ఇచ్చా క్షానక్రియా
శక్తులనుగా నాదబిగదాది శక్తిసంపముగా గ్రహింపవలయును.

లింగశరీరమున సుషుమ్నానాడి ననుసరించి అనేక
పద్మము లున్నవి. ఆమునను నవచక్రసాదృశ్యమున, నవ పద్మ
ములుల్లిఖింపబడుచున్నవి. సుషుమ్నకు రెండు ప్రదేశము
లందును ద్విర్భుముఖముగా అఘోముఖముగా రెండు సహస్రా
రము లున్నవి. ఈ రెండిటిమధ్య తొమ్మిది చక్రములున్నవి.

౧ బ్రహ్మమధ్యము	అబ్జ	ద్విదళము	లింగు
౨ లంఘిక	ఇంద్రయోని	అష్టదళము	త్రికోణ
౩ కంఠము	విశుద్ధి	షోడశదళము	అష్టకోణ
౪ హృదయము	అనాహతము	ద్వాదశదళము	అంతర్దశార
౫ నాభి	మణిపూర్ణము	దశదళ	బహిర్దశార
౬ వస్త్ర	స్వాధిష్ఠానము	షడ్దళ	చతుర్దశార
౭ మూలాధారము	మూలాధారము	చతుర్దళ	అష్టదళ
౮ తదఘోదేశము	గులము	షడ్దళ	షోడశదళ
౯ తదఘోదేశము	అకులము	సహస్రదళ	భూపుర

శ్రీ

బ్రహ్మరంధ్రమందున్న మహాబిందువు సహస్రారము. ఇవిధముగా శ్రీచక్రమునకు శరీరచక్రమునకును ఐక్యసంపాదన చేయవలయును. మాతృకాచక్రమునకును ఐక్యమును సంపాదింపవలయును. ఏయే దళమునందు ఏయే వర్ణములు కలవో వానిని సంప్రదాయమున తెలియవలయును. శ్రీచక్రముయొక్క ఆకారము రెండు రెండు త్రికోణములు పరస్పర సంబంధముచే కల్గుచున్నది. ఈ విధమున ఇందులో ఉన్నది త్రికోణములు కలవు. ఇట్టి రచనలవలన పిండాండమున బ్రహ్మాండమును, బ్రహ్మాండమున పిండాండమును సమావేశము పొందుట సూచింపబడుచున్నది. శ్రీచక్రము సృష్టిస్థితి సంహారాత్మకమని చెప్పబడుచున్నది. బిందుచక్రము ప్రకృతి స్వరూపము. మిగిలిన అష్టచక్రములు ప్రకృతి వికృత్యభయాత్మకములు. బిందుత్రికోణాష్టారములు సృష్టిచక్రములు. దశారద్యయము చతుర్దశారము స్థితిచక్రము. అష్టదళము షోడశదళము భూపురము సంహారచక్రము. బింద్వాది భూపురాంతము సృష్టిచక్రమని భూపురాది బింద్వంతము సంహారచక్రమని చెప్పబడును. బిందువుమొదలు భూపురపర్యంతము కల విశేషచక్రముల వివరణమును ఈ క్రిందివిధమున తెలియవలయును.

సకల స్థూల సూక్ష్మజగత్తు లన్నియు పరమాత్మలో విలీనమైనప్పుడు బ్రహ్మ ఒక్కటియే స్వరూపావస్థితమై యుండును. ఆదశావస్థితి మహాబిందువుగా చెప్పబడును. అచట భాస్యభాసక భావము కాని యే ఇతర భావములు కాని

లేవు. ఇదియే శివవిక్రమమని చెప్పబడును. అది విమర్శ
మయి అగు మహాశక్తి శివునియందు అంతర్లీనమై ప్రకాశ
మయ్యు యుగడును. మరల కొంతకాలమునకు విశ్వసృజ
నేచ్ఛ కలుగగనే ప్రకాశాత్మకతకు వేరుగా పరబ్రహ్మకు
సమాన్యుభూతు యుండును. బ్రహ్మను తనకు సమ్మూలీనుని
చేసికొనును. ఇద్దరును దర్పణమువలె నిర్మలినభావము కల
వారగుటవలన ఒకరియందు కరు ప్రతిబింబనము పొందుదురు.
అప్పుడు శివశక్తి సగవులుసూపమైన అహంవిమర్శమయమగు
ఆద్యశక్తి ప్రాచుర్యావము పొందును. సంపూర్ణ విశ్వమంతయు
దీనియం దిమిడియున్నది. బిందువు మహాబిందువులయొక్క
అంతర్గతమైన ఈ అవస్థలు యోగిమాత్ర గమ్యములు. ఈ
బిందువు అహంభావ సూపము. అకారము సర్వ వర్ణములకు
మొదటిది. అది ప్రకాశాత్మకము. అదియే పరమశివుడని
చెప్పబడును. హకారము అంత్యవర్ణము విమర్శయని చెప్ప
బడుచున్నది. ఈ శ్రీ చక్రములోని బిందువు ప్రకాశవిమ
ర్శాత్మకము. అందువలననే ఆ సూపాత్మకము ఈ బిందువు
నందు బీజసూపమున ప్రపంచమంతయు నుండుటచే సమస్త
చక్రమును దీని యంతర్గతమై యున్నది. కావుననే బిందు
చక్రము ప్రధానచక్రము. ఈ బిందుచక్రమందు శ్రీ కామేశ
్వరునితో శ్రీ కామేశ్వరి నిత్యానందమయ రూపిణియై
విహార మొనర్చును. అందువలననే ఇది సర్వానందమయ
చక్రము.

త్రికోణచక్రము ననుసరించి శక్తి క్రిందివిధమున అలియ
వచ్చును. విమర్శనకి సృష్టిని కలుగజేయవలయు సనెడి
ఇచ్చచే బిందురూపమున ప్రకటమగును. ఈ బిందు భావ
మందు సర్వప్రపంచచాసన, స్థాయి స్థాతృ స్థాన భావములు,
సూక్ష్మభావమున లీనములై యున్నవి. తనయగు దంతర్లీ న్ము
యున్న జగత్తును వ్యక్తముచేయ వలయు సనెడి ఇచ్చచే బిం
దువు త్రికోణరూపమున పరిణతమైనది. బిందురూపమున పరా
వాక్కునుండి పశ్యంతీమధ్యమాప్తభరీ రూపమగు త్రిపుటీద్వార
మున త్రికోణాత్మకమగు శబ్దసృష్టి అభివ్యక్తిమగుచున్నది.
పశ్యంతి మొదలగునవి మూడును కార్యబిందువులు. బిందు
రూపమైన పరావాక్కు సకల శబ్దములకు జనని. అట్లే సకలార్థ
రూపములైన ముప్పదిఆరు తత్వములకును మాత. తత్త్వత్రిక
మతానుసారమున తత్వములు ముప్పది ఆరు. పంచమహా
భూతములు, పంచజ్ఞానేంద్రియములు, పంచకర్మేంద్రియ
ములు, పంచేంద్రియవిషయములు, మనోబుధ్యహంకారములు,
ప్రకృతిపురుషులు, కలా, అవిద్య, రాగ, కాల, నియతి,
మాయా, శుద్ధవిద్యా, ఈశ్వర, సదాశివ, శక్తి, శివులని ఆ
తత్వములు. దేహముకూడ సవచక్రమయమగుటవలన దేహ
సృష్టికిని బిందువే కారణము. త్రికోణమే యోనిచక్రమని,
శక్తి చక్రమని, జీవత్రికోణమని విసర్గమని చప్పబడుచున్నది.
జీవుడు త్రికోణము. జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యవస్థలు ఈ
మూడు కోణములు. ఈశక్తి అంతర్ముఖమై శుద్ధహంభావ
మును పొంది శివరూపమున విశ్రామము పొందును. బహి

క్షుణ్ణము వివభావమున సంభవించును. వాస్తవముగా శివ
 చిహ్నము భిన్నము కాదు. అంతర్ముఖ బహిర్ముఖ దృష్టి భేదమున
 మహాకోటికి ఆ రెండు పేరులు. కాపుననే బింహుత్రికోణముల
 కంఠరేఖలు లేదు. ఈ త్రికోణానికి మాతృమేయమానములని,
 పితృమేయమానములని, మారిహర హిరణ్యగర్భులు ఇచ్ఛాజ్ఞాన
 క్రియాగోళములని, మనోబుధ్యహంకారములని, సత్వరజస్తమో
 గుణములని, చెప్పబడుచున్నది. త్రిగుణహానితమైన శ్రీదేవి
 త్రికోణహూపమును పొందినది. అష్టారచక్రమును ఈక్రింది
 విధముగా పోలయవలయును. దీనియందు శుద్ధవిద్య ఈశ్వర
 సదాశివులతోపాటు నాల్గుతత్వములున్నవి. ఈనాల్గు తత్వ
 ములును శివచతురస్రము లనబడును. శివుడును శివహూపుడే.
 బహిర్ముఖోపాధివలన, కాలరాగ అవిద్యా కంచుకము కల్గి
 యున్నాడు. ఇవి శివచతురస్రములు. ఈరెండింటి సంబం
 ధమున అష్టకోణాత్మకమగు అష్టారము సిద్ధమగుచున్నది.
 ఇదియు సవయోనిచక్ర మనబడుచున్నది. అష్టకోణమందు
 సిద్ధమగునట్టి అష్టయోనిచక్రములును, మహాత్రికోణహూప
 మున యోనిచక్రమును కలసి సవయోనిచక్రత్మకతను పొందు
 చున్నవి. ఈచక్రత్రయము ప్రమాతృపురము. అగ్నిఖండ
 మని చెప్పబడును. దీనినిచక్రము ఇచ్ఛాజ్ఞానహూపము. త్రికోణము
 జ్ఞానహూపము. అష్టారచక్రము క్రియాహూపము. త్రికోణము
 సదు సర్వసిద్ధిప్రదాయక చక్రమనిపేరు. అష్టారమునకు సర్వ
 రక్షణకరమని పేరు.

పాశాంకుశ ధనుర్బాణములానాల్గు ఆయుధములు. కామేశ్వర కామేశ్వరీ తేజస్సుల పృథక్సంయోగమువలన ఎన్నిదాయుధము లుత్పన్నము లగుచున్నవి. ఇవియే అష్టాంగమందున్నవి. అంతర్దశార బహిర్దశార చక్రములను యీవిధముగా తెలియవలయును. అంతర్దశార బహిర్దశార ద్వారమున లింగ శరీరప్రాదుర్భావము భాసించును. అంతర్దశారముయొక్క దశ కోణములలో పంచజ్ఞానేంద్రియములు పంచక్షేత్రేంద్రియములు ఘటితములైయున్నవి. కామేశ్వర కామేశ్వరీరూపమున శేష్ యుగ్మము వశిస్థాదిరూపముననుండి అంతర్దశారమందా ఇంద్రియరూపమున పదిగా విభక్తమగుచున్నది. దీనికి సర్వరక్షాకరచక్రమనిపేరు. బహిర్దశారమునకు సంబంధించిన పదికోణములు దశేంద్రియ విషయములు. పూర్వము చెప్పబడిన శేష్ యుగ్మము దశధావిభక్తమైన సర్వసిద్ధిప్రదాది దశదేవతల రూపమున పూజల పొందుచుండును. ఈ బహిర్దశారమందు నాల్గుకోణములందు నాల్గుమర్మస్థానములున్నవి. అంతర్భాగమందు నాల్గుత్రికోణములను భావింపవచ్చును. ఈనాల్గుత్రికోణములందు ఒక చతురస్రమును భావింప వీలున్నది. ప్రకృత్యహంకారబుద్ధి మనస్సులు. అదటి నాల్గు తత్వములు. ఈదశారద్వయము సౌరఖండము. ప్రమాణపురము. బాగ రాత్మకము.

చతుర్దశారమును ఈ విధముగా తెలియవలయును. దీనికి సర్వసంక్షోభణీశక్తియనిపేరు. పిండాండమునందు దశేంద్రియములు మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారములు పదునాలుగుగా

నున్నవి. ఈ చతుర్థాంశము చంద్రాంశము. ఇది సుషుప్తి పురము. అష్టదశ షోడశదశ భూపురములను ఇట్లు తెలియవలయును. అష్టదశ చక్రమందు అనగగ కుసుమాది దేవీరూపమున శేజోయుగ్మము పూజనుపొందును. సర్వసంక్షోభణ చక్రమనిపేరు. ఈ అష్టదశము అష్టాంతరచక్రభూతము. అందు వలన ఆగ్నేయ భాగము, అష్టదశపద్మము అవ్యక్తదవ్యప్తకారణములతో నిర్మింపబడినది. షోడశదశము విసర్గరూపము, చంద్రుని షోడశకళాయుక్తము యున్నది. మొదట చెప్పినతేజోమిధునమునకు కామాకర్షణ్యుని రూపమున ఇచటపూజలు జరుగును. దీనికి సర్వాకాపరిపూరకమనిపేరు. భూపురచక్రమందు అశిమాదిసింహులు బ్రహ్మాదిలోకమాతలు ముద్రలు కూడుకొని యున్నవి. తద్రూపమున శేజోమిధునము పూజల పొందును. దీనికి త్రిలోక్యమోహన చక్రమనిపేరు. ఈ చక్రము గంగా యమునా సంగమరూపమున తీర్థరాజమగు ప్రయాగయని చెప్పబడినది. ఈ భూపురమున శివజీవుల సమష్టిరూపము.

షోడశదశాంతమందు రేఖాత్రయమును కొందరు పరిగణింతురు. కొన్ని సంప్రదాయములందు మర్యాదావృత్తమే కాని ఇతరవృత్తములులేవు. యంత్రలేఖనానుసారమున చూచినచో ఇతరవృత్తలేఖనమున కవకాశమేకన్నడదు. ఈ దేవీచక్రారాధనము సంప్రదాయ రహస్యముగా నున్నది. ఇచట బౌద్ధభృగతరపూజావిధానము గురుముఖైకవేద్యము. ఏకబిందుపుసందే శ్రీచక్రాంతర్గతములైన సవచక్రముల కంతర్భా

వమున్నట్లు ఒక సహస్రారబిందువునందే శరీరములోనీ వట్టుక్రిములకును అంతర్భావమున్నది. వాని నన్నిటిని దీక్షాసమకాలమందు గురూపదేశ పురస్కరముగా తేలియదగియున్నది.

శ్రీ చక్రము నారాధించుటలో అనేక సంప్రదాయ భేదములు కలవు. భూపురము మొదలుకొని చింద్రంబులు ఆవరణ పూజాక్రమమున తత్తస్మంత్రములతో పూజచేయుట ఒక విధానము. బింద్వాదిగా భూపురాంతము పు "జచేయుటయు ఒక సంప్రదాయము. రెంటిని మేళనమొనర్చి పూజించుట కొన్ని ఎడల సంప్రదాయముగా నున్నది. హరికాది పిండియుగమున పూజచేయవలయు ననుట తాంత్రికుల నిర్దేశము. కకారాదిగా హకారాదిగా శ్రీ దేవీమంత్రము కలదని ప్రామాణికులు చెప్పుచున్నారు. సాంప్రదాయములు ఆరాధించుచున్నారు. పాణిని మహర్షి హయవరట్ట అను సూత్రములో హకారాదిగా వర్ణసమామ్నాయమును చెప్పుటచే ఆ అక్షర విద్యను హరివిద్యగా స్వీకరించి తదిక్షర సంపుటితో అర్చనచేయు విధానమును కలదు. ఆ యావిశేష సంప్రదాయ రహస్యములను గురునన్నిధానమందు తేలియవలయునని మంత్రజ్ఞులు పలుకుచున్నారు.

దేవీగీత

శ్రీతత్వము శ్రీదేవీ భాగవతాది గ్రంథములందు కథోపకథనాదులచే విస్పష్టముగా నిరూపితమైనది. అనంత

(శ్రీ)

విలాసముతోనున్న శ్రీతత్వము సారాంశముగా తెలియుట
దుస్సరమే. దేవీభాగవతమునందు సప్తమస్కంధములో దేవీ
గీత కూర్చబడినది. అందు దేవీస్వభావము విశదముగా
నున్నది. అందు తోమిద్విదాభ్యాసములు కలవు. మొత్తము
మీద నొప్పువందల ముప్పదిమూడు శ్లోకములున్నవి. అందు
హిమాలయము దేవతలు వ్యాసుడు శ్రీదేవి నల్గురుపాత్రలు.
హిమవంతుడు ప్రక్షింపగా శ్రీదేవి తత్వము నుపదేశించుట
ఇందు నిబద్ధమైనది. గ్రంథము మొత్తముమీద హిమవం
తుని శ్లోకములు ౧౩. వ్యాసునిశ్లోకములు ౨౨. దేవతల
శ్లోకములు పదకొండున్నర. మిగిలిన మూడువందల తొం
భైమూడు శ్లోకములు శ్రీదేవీవచనములు. శ్రీదేవీ గీతా
సారమును ఈ క్రిందివిధమున తెలియవలయును.

భక్తిసహితమున యోగమును శృతిసమ్మతమైన జ్ఞాన
మును ఉపదేశింప వలయునని హిమవాను డడుగగా ప్రసన్న
ముఖపరికరము గల బగదంబ శ్రుతినిగూహితమైన రహస్య
మును ఇల్లుపదేశించుచున్నది. ఉపదేశించుచున్న నాపచన
మును అందరును సావధానులై వినుడు. శ్రవణమాత్రమున
నారూపము కల్గును. పూర్వము నేనే యుంటిని. నాకన్న
నెక్కిరైతిమిగా నేదియు లేదు. చిత్సంవిత్ పరబ్రహ్మక
నామనీమిగు నా ఆత్మరూప మున్నది. అది అప్రతర్క్యము.
అనిర్దేశ్యము అనౌపమ్యము అనామయము. అట్టి బ్రహ్మనుండి
మాయా అనబడు రైతి వెలువడినది. అది స్వతస్సిద్ధమే. సద్రూ
పముకాదు, అసద్రూపము కాదు. ఉభయరూపమునుకాదు.

వీటియన్నిటికి విలక్షణముగా వస్తువుగా ఆశక్తికలదు. అగ్నికి ఉష్ణతవలె సూర్యునకు కాంతివలె చంద్రునకు చంద్రికవలె ఆశక్తిసహజము. అదినిత్యము సుషుప్తిలో సకలవ్యవహారములు విలీనమగునట్లు ఆమాయ యందు బీజకర్మలు బీవులు సర్వ కాలములు అభేదమున విలీనములగును. మొదటి ఆత్మతత్వము శక్తి సమామోగమున బీజస్వమును పొందును. ఆత్మధార ఆవృతమగుటవలన శక్తిదోషములు ఆస్మదమందు లగ్నము లైనవి. చైతన్యసమామోగమున ఆ శక్తియే నిమిత్తము. ప్రపంచరూపమున అదియే పరిణమించుటనుబట్టి ఆ మాయా శక్తి సమవాయికారణమును అగుచున్నది. కొందరా మాయా శక్తిని తమస్సందురు. కొందరు జడమందురు. జ్ఞానము, మానసు, ప్రధానము. ప్రకృతి, శక్తి, అజ, విమర్శము అనియు నందురు. వీరందరును శైవశాస్త్రవిశారదులు. వేదతత్వార్థచింతకులగు మరికొందరది అవిద్యయనుచున్నారు. నిగమములలో ఆశక్తికి అనేక నామములున్నవి. అది దృశ్యమగుటవలన జడము. జ్ఞానముచే నశించును కావున అసద్రూపము. చైతన్యమెన్నడు దృశ్యముకాదు. దృశ్యత్వమున్నచో అదియు జడమగునుకదా చైతన్యము స్వప్రకాశము. అది ఎన్నడు పరప్రకాశముకాదు. తనచే తాను ప్రకాశింపబడుటయు అచటలేదు. అట్లే అయిన అనవస్థవాటిల్లునుగదా! కర్తృవిరోధము కల్గునుగదా! కావున ఆ ఆత్మచైతన్యము దీపమువలె స్వప్రకాశము. పరప్రకాశ మును అగును. ఓ హిమవానుడా! నేను సంవిస్మయపరా దేవిని. అందువలననే నాకు నిత్యత్వముసిద్ధము. జాగ్రత్స్విప్న

సుషుప్త్యాదులలో దృశ్యమంతయు వ్యభిచరితమై భాసించుట లేదు. సంవిత్త్వముమాత్రము సర్వావస్థలందును ఏకవిధము గనేయున్నది. అది వేరొకదానిచే తెలియబడునదికాదు. అన్నిటిని తెలియునది ఏదికలదో అదియే సంవిన్మయమగు దేవీ తత్త్వము. కావుననే సచ్చాస్త్రకోవిదులు నిత్యత్వమును చెప్పుచున్నారు. పరమప్రేమాస్పదమగుటవలన ఆనందరూపత్వమును నిశ్చయించుచున్నారు. సర్వము మిథ్య- కావుననే నాగు అసంగత్వము స్ఫుటము. ఈ దృశ్యమానమంతయు పరిచ్ఛిన్నము. నాతత్త్వము అపరిచ్ఛిన్నము. ఈ సంవిన్మయమగు జ్ఞానము ఆత్మధర్మముకాదు. అట్లయిన ఆత్మజడము కావలసి వచ్చును. జ్ఞానము జడశేషమనుట ఎన్నడును సంభూతము కాదు. జ్ఞానము చిద్ధర్మమునుకాదు. చిత్తునకు చిత్తుధర్మము కాదుగదా. కావున ఆత్మ జ్ఞానరూపుడు, సర్వదా సుఖరూపుడు, సత్యరూపుడు, పూర్ణరూపుడు, అసంగుడు, దైతజ్వాల రహితుడు. ఆ ఆత్మ కామకర్మయు క్షయన తన మాయచే పూర్వసంసారమున కాలకర్మవిపాకమున తత్వావివేకమున సిస్పృక్ష కలవాడగును.

ఓ హిమవానుడా ! ఈసృష్టి అబుద్ధిపూర్వకము. నా యొక్క అంతఃకేకరూపము అవ్యాకృతము అవ్యక్తము. సర్వ కారణోపకారణము అని సర్వశాస్త్రముల చెప్పబడుచున్నది. సర్వతత్త్వముల కిదిగో ఆది భూతము. ఇది సచ్చిదానంద విగ్రహము. ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియలకు ఇది ఆశ్రయభూతము. ప్రాంతారమంత్రముచే ఇది చెప్పబడుచున్నది. అందువలన ఇది

ఆది తత్వము. దానినుండియే ఆకాశాది భూతము లుత్పన్నములయినవి. అపంచీకృత మహాభూతములవలన సూక్ష్మదేహముకల్గినది. పంచీకృతమహాభూతములవలన స్పష్టి యంతయు ఉత్పన్నమైనది. జ్ఞానేంద్రియములు కర్మేంద్రియములు ప్రాణమనోబుద్ధులతో కూడుకొనిన శరీరము లింగశరీర మనబడును. తనను ఆశ్రయించినవానిని రక్షించునది కాపునమాయ అనబడుచున్నది. అట్టి సత్వ ప్రతిబింబము పొందిన పరమేశ్వరుడే ఈశ్వరు డనబడును. ఆతడు సర్వజ్ఞుడు. సర్వకర్త. సర్వానుగ్రహకారకుడు. అవిద్యాప్రతిబింబము జీవుడుగా చెప్పబడును. ఆతడు సర్వదాఘములకు ఆలయము. అవిద్యావశమున జీవేశుల కిద్దరకును దేహాత్మయము కల్గినది. ఆదేహాత్మయాభిమానమున నామాత్మయము కల్గినది. ఈశసూత్రవిరాట్పదములచే ఈశ్వరుడు చెప్పబడును. ఈతడు సమస్తీకూపుడు. ప్రాజ్ఞతైజసవిశ్వభేదమున జీవుడు పరిగణింపబడును. ఈతడు వ్యష్టికూపుడు. ఆసర్వేశ్వరుడు జీవానుగ్రహబుద్ధితో నాశక్తిపేరితుడై నాయందు కల్పితమై నానాభావాత్మయమైన ఈ విశ్వమునంతను సృజించుచున్నాడు. ఈదృశ్యమానమగు చరాచరప్రపంచ మంతయు మాయాశక్తిరచితము. పరమాత్థముగా మాయయనునది బ్రహ్మకన్న వేరుకాదు. వ్యవహారదృష్టిలో అదియే మాయయని అవిద్యయని చెప్పబడును. మాయాభేదములు ఏయే విధముననుండునో కర్మభేదములు నట్లేయుండును. హిమవన్! ఈ జగత్తునంతను సృజించి దానియందు నేను ప్రవేశించెదను. ఉపాధి భేదము వలన నేను

శ్రీ

నిన్నముగా నుండును. ఎన్నివస్తువుల భౌసిగపచేయు చున్నను
సూర్యునకు వస్తుగోషము సరిబాధింపడు. అట్లే ఏదోషమును
నొందులేదు. బుధ్యాదుల కర్మత్వమును అబుద్ధులు కొందరు
నాయగి బోగోపించి నాను కర్మత్వమును చెప్పుదురు.
ఘటకాశమహాకాశములకు భేదము కల్పితమైతల్లు నివేత్తర
విభేదమును కల్పితము. వివభేదమున అవిద్యయే హేతువు.
నాయగి సర్వమును ఓతద్రోతమై యున్నది. బ్రహ్మ విష్ణు
మహేశ్వరులను నేనే. నారే బ్రహ్మైష్టవ్యాది రూపమున
ఉండునది నేనే. పశుపక్షిస్వరూపమున నదసత్ కర్మరూప
మున స్త్రీ పుంగనపుంగన కాకారమున ఉండునది నేనే. నాకతి
రిక్తముగా ఏదియులేదు. అన్నిటియందు నేనే వ్యాపించి
యున్నాను. సర్వాదిబుద్ధులు ఎన్ని కల్పినను గట్టనొకటియే.
కల్పితవస్తువేదియు అభిష్టమకన్న అతిరిక్తముకాదు. ఆత్మ
సత్తయే అన్నిటిని సత్తను ఆపాదించును.

ఇంతదనుక శ్రీదేవి ఉపదేశింపగా హిమవానుడు
సమష్టిరూపమగు శ్రీదేవిస్వరూపము చూడవలయునని ప్రార్థిం
చెను. దేవతలందఱు ఆవదనములను లినుమోదించిరి. భక్త
కామప్రపూరితి అగు శ్రీదేవి పరాత్పరమగు తనవిరాట్రూప
మును ప్రదర్శించినది. ఆకాశము మస్తకము. చంద్రసూర్యులు
నేత్రములు. దిగులు శ్రోత్రములు. పేదములు వాక్కులు.
వాయుప్రప్రాణము. విశ్వము హృదయము. పృథివి జఘనము,
ఆకాశము నాభి. సక్షత్రపథము వక్షస్థలము. మహాగ్లోకము
శిరఃము. జనోగ్లోకము ముఖము. ఇంద్రాదులు బాహువులు.

(శ్రీ)

ముఖము అగ్ని. యముడు దంష్ట్రలు. హాసము మాయ. శ్రీ
జగదంబకు చంద్రుడు మనస్సు. అలలాదిమహలోకములు కటి
అధోభాగత్వమును పొందినవి. జ్వాలామాలికల సహస్ర
ములతో ఉన్న జహ్వతో ఆస్వాదించుచున్న దంష్ట్రలు, కట
కటారావముతో నేత్రద్వారమున అగ్నిని వెడల్గ్రకు, చున్న
సహస్రశీర్షనయనము కోటిసూర్యప్రతీకాశము విద్యుత్తో టి
సమప్రభము అగు భయంకర మహాఘోరరూపమును చూచి
దేవతలందరు హాహాకారము చేసిరి. ఈమె జగదంబనినెడు
స్మరణము పోయినది. నలుదిక్కుల ప్రసరించిన వేదనినాద
ములు వారలను మేల్కొల్పినవి. ప్రబోధముకల దేవతలు
శ్రీదేవిని స్తవమొనరించిరి. జగదంబా! క్షమింపుము. నీ
భయంకర రూపమును ఉపసంహరింపుము. నీ సుందరసుందర
మగు ఆ దివ్య మధురరూపము దర్శింపుము. కృపాసముద్ర
రాలైన ఆజగన్మాత ఘోరరూపము నుపసంహరించగా
పాశాంకుశపరాభీతిధరము, సర్వాంగ కోమలము, కరుణా
పూర్ణనయనము, మందస్మిత ముఖాంబుజమునగు ఆసుందర
రూపమునుచూచి దేవతలు భీతిరహితులైరి. శాంతచిత్తులై
నమస్కరించిరి.

శ్రీదేవి మరల ఇట్లుపదేశించెను. మీరు మందభా
గ్యులు. నావ త్సల్కమున మీకీరూపదర్శన భాగ్యము కల్గి
నది. వేదాధ్యయన యోగదాన తపఃప్రభృతు లెన్నియున్నను
నా కృపలేకున్న ఈరూపదర్శనము కలుగదు. హిమవన్!
మరల వినము. ఉపాధియోగమువలన ఆత్మకర్తృత్వము పొంది

(శ్రీ)

ధర్మాశర్మ హేతుప్రలగు నానాక్రియల చేయును. నానా
యోగులపొందును. సుఖదుఃఖముల కూడుకొనును. సంస్కార
వశమున నానాకర్మరతుడై నానాదేహముల పొందును. ఘటీ
యంత్రమువలె రాకపోకల కూడుకొనునే కానివిరామములేదు.
అజ్ఞానము మూలముగా కామము కలుగును. కావున మూలనాశన
మునకు ప్రయత్నింపవలయును. అజ్ఞాననాశనమున విద్యలభిం
చును. విద్యఒక్కటియే అజ్ఞాననాశమున హేతువు. కర్మోపాస
నలు సమర్థములుకావు. కైవల్యము జ్ఞానము వలననే కలుగును.
అజ్ఞానసంపాదనమున్నను కర్మల సవశ్యమాచరింపవలయును.
జ్ఞానకర్మలకు సంబంధములేదు. తమప్రకాశములవలె ఆ రెం
డును విరుద్ధములు. సర్వవైదికకర్మలు చిత్తశుద్ధికి సమర్థములు.
శమము, దమము, తితిక్ష, వైరాగ్యము, కలుగువరకు కర్మల
నాచరించి సన్యసింపవలయును. నిర్వాజభక్తితో బ్రహ్మ
విష్ణుడగు శ్రీశ్రీయుడైన గురువును సేవింపవలయును. వేదాస్త్ర
శ్రవణము మహావాక్యార్థ విచారణము గురుసన్నిధానమున
సానర్పవలయును. “తత్త్వమసి” అను మహావాక్యము జీవ
బ్రహ్మల కైక్యము బోధించుచున్నది. దేహాత్మయమందు పంచ
కోశములు అంతస్థములై యున్నవి. పంచకోశ పరిత్యాగము
వలన బ్రహ్మపుచ్ఛము లభించును. ఆ బ్రహ్మయే ఆత్మ. దాని
కేవికారములునులేవు. అది అణువులలో అణువు. మహాత్ము
లలో మహాత్ము. అమనసు, డు సంసారపదమునే పొందును.
సమనసు, డై సాధకుడు తత్పదమును పొందవలయును. విజ్ఞాన
సారథియు మనోనిగ్రహముకల మానవుడు అభ్యసారమును

శ్రీ

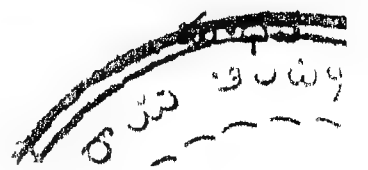
పొందును. దేవీప్రణవరూపమగు అక్షరత్రయమును బోలెడ
వలయును. ఇదియే శ్రీదేవీ ప్రణవము. ఇందలి సాక్షా
రము స్థూలదేహము. రకారము సూక్ష్మదేహము. అక్షరము
కారణాత్మకం. అనంతర బిందువు తురీయము. ఇట్లు వ్యష్టిదేహ
మున భావించి సమిష్టిలోకూడ గ్రహింపవలయును. మణిమం
తుడైనవాడు వ్యష్టిసమష్టిరూపముల కేకతత్వము చూచును.
సమాధికాలమునకు పూర్వమట్లు భావనచేసి నిమిలితస్థితి
శ్రీదేవినగు నన్ను నిర్వాచభక్తితో ధ్యానింపవలయును.
హ్రీం అనునట్టి దేవీ ప్రణవములోని ఆయా అక్షరములను
చివరనున్న నాదాంతమగుదు లయింపచేయవలయును. అనంత
భావనలో వాచ్యవాచకతా హీనమైన ద్వైతభావరహితమగు
అఖండసచ్చిదానంద భావము భాసించును. ఇట్లు భావించ
గల్గువాడే అజ్ఞాననాశకుడు కాగలడు.

సంపత్ప్రదాయకమగు యోగములను ఉపదేశింపవల
యునని హిమవానుడు కోరుకొనెను. శ్రీదేవి ఇట్లుపదేశించి
నది. బీవాత్మలయోగమే యోగము. ఆయోగ విఘ్నర
ములు ఆరుకలవు. యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ,
ప్రత్యాహార, ధారణ, ధ్యాన, సమాధులతో ఆవిఘ్నములను
పోగొట్టుకొనవలయును. ఈ యోగప్రణాలికయొక్క ప్రభా
వమున మూలాధారమందున్న శ్రీశక్తి ప్రబోధమును సంగపా
దించి బిందుచక్రమును పొందింపవలయును. సహస్రారమం
దున్న భవమహాలింగముతో కుండలినీరూపమగు పరాశక్తిని
ఏకీభూతముగా చింతింపవలయును. లాక్షారసమువలె అచట

(శ్రీ)

అమృతము ద్రవించును. ఆ అమృతద్రవముచే శక్తిని తృప్తి
పొందించి పెట్టిన దేవతలనారాధించి మరల ఆశక్తిని మూలా
ధారమున ప్రవేశింప చేయవలయును. ఇట్లు నిత్యము అభ్య
సించువానికి మంత్రములు సిద్ధప్రదములగును. శ్రీదేవీసంవి
ద్రుపమాండవ మనస్సునకు లయముకల్గు పర్యంతము ఏదియేని
బుద్ధి నమున విశుద్ధచిత్తముతో అభ్యాస మొనరింపవలయును.
శుభవిధమున నే జప సూత్రములు ఫలప్రదములు కాగలవు.
యోగములేక మంత్రముకాని మంత్రములేక యోగము
గాని సిద్ధప్రదము కాజాలదు. ఇట్టి యోగయుక్తుడై బ్రహ్మ
ని పిణియున నన్ను భ్యానింప వలయును. సర్వవిధానముల
ఈతత్వమే పొందదగినది. ఇట్టి ఆరాధన చేయువాడు దివ్య
బ్రహ్మకాశమందు ఆత్మయై సంప్రతిష్ఠితుడగును. పరావర
మగు ఆతత్వము గోచరముకాగనే సర్వసంశయములు భిన్న
ములగును. అదియే బ్రహ్మ. అంతకన్న వేరుకలదని
భావించినట్లైన ప్రమాదమున్నది. హిమవన్! జ్ఞాని హృద
యాంభోజ మధ్యమందు నేనుందును. అభక్తున కీతత్వమును
చెప్పరాదు. ఈవిద్యను ఉపదేశించునాతడే పరమేశ్వరుడు.
ఆతడు బ్రహ్మజన్మ ప్రదాయకుడగుటవలన పితరులకన్న
అధికుడు. బ్రహ్మదాతయే ఉత్తమగురువని శాస్త్రములు
చెప్పుచున్నవి.

విరాగికానట్టి సామాన్యుడైన మధ్యమ మానవునకు
భక్తి నుపదేశింపుమని హిమవానుని ప్రశ్న. శ్రీదేవి ఇట్లు
పదేశించినది. మోక్షప్రాప్తిలో మార్గములు మూడుకలవు.

అవి కర్మజ్ఞాన భక్తియోగములు. మానవుల గుణభేదమున
భక్తియు మూడువిధములు. సాత్వికభక్తి పరభక్తిని సంపా
దింపచేయును. పరానురక్తితో అనన్యగతికుడై నన్నే చింత
నముచేయు సాధకుడు నన్ను తెలియగలడు. ఆతడు నా
రూపముననే జీవముల చింతనముల చేయును. ప్రతన్య మంత
టను సమానమేగదా. అనన్య భక్తి భావముతో నాడు
మంత్ర తంత్రములందాసక్తుడై సాత్వికభక్తుడు నన్ను పూజిం
చును. నిత్యనైమిత్తికములగు నాదివ్యవ్రతముల నాచరించుచు
విత్తశాత్యములేక నాయుత్సవముల చూచుచు నన్నే చింత
నముచేయుచు గానము చేయువాడు పరభక్తుడు. ఈపరా
భక్తికల్గినచో నాచింతాత్రలయము కలుగును. అట్టి భక్తిని
ప్రదర్శించినను ప్రార్థనవశమున ఎవనికైన జ్ఞానము కలుగక
పోయినచో ఆతడు నామణిద్వీపము పొందును. అచట
అనేకభోగముల పొందగలడు. ఏకజన్మలో జ్ఞానముకలుగదు.
అనేక జన్మసంశుద్ధి అచటనపేక్షితము. ప్రథమవర్ణజన్మ వేద
ప్రాప్తి శమాది సంపత్తి యోగసిద్ధి ఉత్తమగుచున్నది ఇవి
సాధారణముగా దుర్లభములు. క్షీరములందు స్పృతమువలే
మానవునందు విజ్ఞానము గూఢముగా నుండును. అజ్ఞాన
మునకైమానవుడు ప్రయత్నింపడేని ఆతనిజన్మ నిర్లభకమగును.
జ్ఞానమును పొంది సాధకుడు కృతార్థుడగునని సర్వవేదాంత
డిండిమము.

పరమేశ్వరీ ! ఏ ఏ స్థానములు భూతలమున చూడ
తగినవి ? ఎయ్యవి పవిత్రములు ? ఏ ఏ వ్రతము యుత్తమ

శ్రీ

ములు ? జగన్మాతా ! ఉపదేశింపునుని హిమవానుని ప్రార్థన.
 శ్రీదేవి ఇట్లు చెప్పినది. నా స్థానములన్నియు చూడతగినవి.
 నాను సర్వకాలములును వ్రతాత్మకములు నేను సర్వరూపి
 నిని. సర్వకాలములందును ఉత్సవము చేయవచ్చును. అయి
 నను కొన్ని చెప్పెదను. కోలాపురము మాతృపురము తులజా
 పురము హింగుల జ్వాలాముఖి శాకంభరి, భ్రామరిరక్తదంతికా
 స్థానము దుర్గాస్థానము వింధ్యనివాసిని అన్నపూర్ణాస్థానము
 చంద్రలక్ష్మికి శ్రీనగరము నీలసర్వతి మణిద్వీపము ఇట్టి
 వసేకములు కలవు. కామూఖ్యామోనిమండలము ఉత్తమ
 స్థానము. ప్రతి మాసమును దేవి సాక్షాద్రజస్వలయై నివ
 సిగచును. అచటిసర్వదేవతలును పర్వతాత్మకతను పొందును.
 పర్వతములందును అధిష్టానదేవత లున్నారు. అచటి పృథివి
 యంతయు దేవీసంపదము. కాశీనగరమందు సర్వక్షేత్రములును
 కలవు. శ్రీ దేవి భక్తితత్పరుడై మానవుడు నిత్యమచట
 వసేంపవలయును. ఈ ప్రచెప్పిన దేవీనామములను ప్రాతస్సమ
 యమున పఠిగచువాడు సర్వసాపరహితుడగును. స్త్రీలును
 పురుషులును ఆచరింపతగిన ఈ ఉత్తమ వ్రతములను వినుము.
 అసంతతసతీయ, రసకల్యాణీవ్రతము, శుక్రవారవ్రతము, కృష్ణ
 చతుర్దశి, భోమవారవ్రతము, ప్రదోషవ్రతము, ఇట్టి వ్రతము
 లున్నవి. ప్రదోషవ్రతమందు మహాదేవుడు శ్రీదేవిని సింహా
 సనమున సంస్థాపించి నిశాముఖమున దేవతలతో నృత్యము
 చేయును. ఇట్టి సోమవారవ్రతము నవరాత్రవ్రతము మొద
 లగునవి అనేకములు కలవు. ఇట్టి నిత్యనైమిత్తిక వ్రతము

లను మాత్సర్యరహితుడై చేయు మానవుడు నా నాయకత్వమును పొందును. దోలోత్సవము, శేషనోత్సవము, జగరణోత్సవము, రథోత్సవము, పవిత్రోత్సవము, మొదలగునవి అనేకములు కలవు. నీనియందు నుచునీ స్త్రీలను కుమారులను శ్రీదేవీ బుద్ధితో ప్రతివత్సరమును ఆరాధింపవలయును. అట్టియాతడు కృతకృత్యుడు కాగలడు.

హిమవన్! జగదంకిక శ్రీదేవీ పూజావిధిని ఉపదేశించుదను వినుము. నాపూజ రెండు విధములు. ఒకటి బాహ్యము, వేరొకటి అభ్యంతరము. బాహ్యమునూడ వైదికమని తాంత్రికమని రెండువిధములు. మూర్తిభేదమున వైదికమనూడ రెండువిధములు. వేదదీక్షాసమన్వితము వైదికమును చేయవలయును. తాంత్రికదీక్షాయగ్తులు తాంత్రికము నాచరింపవలయును. ఈపూజా రహస్యమును తెలియక విపరీతముగా ప్రవర్తించువాడు పలితుడగును. ముందుగా వైదికమును వినుము. నీ విప్పుడు చూచిన సర్వశక్తి సమాయుక్తమగు పరాత్పర ఆరాధనను నిత్యము పూజింపవలయును. సమస్త రింపవలయును. ధ్యానింపవలయును. స్మరింపవలయును. దగభానంకార రహితుడై తత్పరుడై తద్యాజయై తచ్ఛరణుడై, తస్మిన్ సుగడై తధ్యానము చేయవలయును. యజ్ఞతపోదానాదులచే ఆరాధననే అనుసంధానింపవలయును. ముముక్షువుగనువాడు ధర్మమునకై వేదము నాశ్రయింపవలయును. వేదధర్మమును పరిత్యజించి ఇతరము నాశ్రయించువాడు పంక్తిగ్రాహ్యుడు కాడు. వామకాపాలిక కాలభైరవాద్యాగమములు మోహ

(శ్రీ)

నార్థము శిశునిచే రచింపబడినవి. వాని సనుసరింపరాదు. యక్షశాపమున భృగుశాపమున దగ్ధిశాపమున దగ్ధులైన వేదమార్గబహిష్కృత బ్రహ్మణులు ఉద్ధరింపబడుటకై, శైవ వైష్ణవసారథి క్షిగాణపత్రభృత్యౌగమములు ప్రణీతములైనవి. వానియందు వేదావిరుద్ధమున వచనమును స్వీకరింపవచ్చును.

వేదాధికారములేని మానవుడు తంత్రాధికారమును పొందును. మూర్ఖులందుకాని స్థూలమునకాని సూర్యచంద్ర మండలమునగాని, జలమున, బాణలింగమున, యంత్రమున, మహాపటలమున, హృదయసంభోజమున, పరాత్పరురాలగు, సగుణకరుణాపూర్ణతరుణి, అరుణారుణ, సౌందర్యసార, సీమా తీతసర్వావయవనుందర, శృంగారరస సంపూర్ణ, భక్తార్తిభంజని, కాతరప్రసాదనుముఖి, చంద్రగుండళిగుండిని, పాశాంకుశ పరాధీతిధర ఆనందరూపిణి, అగు, శ్రీ దేవిని ధ్యానించి నానా విద్యోపచారములచే పుష్కలంపవలయును. అంతర పూజాధికారము కల్గునంతవరకు ఈ బాహ్యపూజ నాచరింపవలసినదే. ఉపాధిరహితమున సంవితేనేనే. నారూపమైన సంవేదనమందు చిత్తమును స్థాపింపవలయును. సంవిద్రాపాతిరిక్తమగునదంతయు మిథ్య. సంసారనాశనమునకై ఆత్మరూపిణి అగు శ్రీ దేవిని, యోగయుక్తుడై ధ్యానింపవలయును.

బాహ్యపూజావిస్తారమును మరల చెప్పెదను. సావధానముగా వినుము. ప్రాతఃకాలమున మేల్కొని తనశిరస్సు సందు ఉజ్వల పద్మమును సంస్మరింపవలెను. ఆసముజ్వల పద్మములో తనరూపముననుండు కర్పూర సదృశుడైన శ్రీ

గురువును భావింపవలయును. సుప్రసన్నుడైన శ్రీగురువును సంస్మరించి దేవీకూపమగు కుండలిని స్మరింపవలయును. “ప్రథమ ప్రయాణమున ప్రకాశమానయై ప్రతి ప్రయాణమున అమృతాయమానయై సుషుమ్నాపదవిలో సంచరించు నట్టి ఆనందరూప అబలను శరణు పొందెదను” అని ధ్యానించి కుండలినీ శిఖామధ్యమున సచ్చిదానందరూపిణి అగు నన్ను ధ్యానింపవలయును. అనంతరము శౌచాది క్రియలను సమాప్తి పొందింప వలయును. పిమ్మట అగ్నిహోత్రహోమ మొనరించి హోమాంతమందు పూజాసంకల్పము చేయవలయును. భూతశుద్ధి, మాతృకాన్యాసము, హృత్ప్రణామాశ్వాకాన్యాసము నిత్యము సమాచరింపవలయును. మూలాధారమున హాకారమును, హృదయమున రకారమును, భ్రూమధ్యమున ఈకారమును, శిరమున స్త్రీంకారమును, న్యసింపవలయును. ఆయా మంత్రోదితములైన ఇతరన్యాసములను కూడ ఆచరింపవలయును. బ్రహ్మ, విష్ణు దుద్రీశ్వరసదాశివులు పంచమహాప్రేతములు శ్రీదేవీ పాదమూలము నాశ్రయించి యుందురు. వారు పంచభూతాత్మకులు. అచట శ్రీదేవి అవ్యక్తచిద్రూపిణియై యున్నది. శ్రీదేవికి వారు విష్ణురత్నమును పొందిరి. అట్టి పంచప్రేతాసనాసీన అయిన శ్రీదేవిని హృదంభోజమున ధ్యానింపవలయును. మానసోపచారములతో పూజించి జపించి ఆజపమును శ్రీదేవి కర్పింపవలయును. అర్ఘ్యస్థాపనము, వాత్రాసాదనము, పూజాద్రవ్యములు, తగిన ప్రదేశములందుంచుకొని వానిని పరిశుద్ధియొనర్చి, దిగ్బంధ మొనర్చి

(శ్రీ)

గురుపరిపాదము చేసి, అనుజ్ఞను స్వీకరించి, బాహ్యపీఠమందు
హృదయభావిత దివ్యమనోహర సుందరరూపముకల శ్రీ దేవిని
ఆపహింపచేయ వలయును. అనంతరము భక్తితో పాద్యా
ద్యుపచారముల నాచరించి ఆవరణపూజ చేయవలయును.
ప్రతిదినమును ఆవరణపూజ చేయుట కశక్తులైనచో శుక్ర
వారమునైన ఆవరణార్చన చేయవలయును. శ్రీదేవీ ప్రభా
పటలవ్యాప్త మైనట్లుగా ప్రతిలోకమును భావింపవలయును.
యథావిధి పూజచేయుచు సహస్రనామములతో కవచసూక్త
ములతో దేవి అధర్వణిగోమంత్రములతో మహావిద్యా మహా
మంత్రములతో మాటిమాటికిని జగద్ధాత్రి, శ్రీదేవీ క్షమాప
ణము కోరుకొనవలయును. నృత్యగీతాదులతో సంతోషపెట్ట
వలయును. వేద పారాయణములు పురాణవాచనములు
ప్రతిపాదింప వలయును. సువాసినీపూజ యొనర్చి దేవీ
బుద్ధితో బ్రహ్మాణాదుల భుజింపచేసి తన హృదయమునందు
మరల శ్రీదేవిని ప్రతిష్ఠితము చేసుకొనవలయును. హృల్లేఖ
సర్వమంత్రములకును నాయిక. హృల్లేఖాదర్పణమున శ్రీదేవి
నిత్యము ప్రతిబింబించును. శ్రీగురువును పూజించి కృతకృత్య
త్వమును పొందవలయును. ఇట్లు పూజించుసాధకుడు దేహాం
తమున మణిద్వీపమును పొందును. అతడు శ్రీదేవీస్వరూపుడు.
దేవతలొకని వందింతురు. అధికారానురూపముగా నాపూజన
మొనర్చుము. నీగు కృతార్థత్వము కలుగును.

ఈ శ్రీదేవీగీతాశాస్త్రమును అభిక్షునకు అశిష్యునకు
ధున్దునకును బ్రహ్మరాదు. అనర్హునకు దీని ప్రకాశముచేయుట

(శ్రీ)

మాతృవక్షోవోహ్లాటనమగును. భర్తృడు కిష్యుడు శ్రీష్ట
పుత్రుడు సుశీలుడు సువేషుడు శ్రీ దేవి భక్తిభరితాంతరంగుడు
ఈగీతోపదేశాధికారి. ఇట్లుపద్యించి శ్రీ దేవి యచటనే యంత
స్థాతురాలయినది. దేవీ దర్శనమున దేవతలందరును అపార
ముదమును పహించినారు.

యత్రాస్తి భోగో న చ తత్ర మోక్షః
యత్రాస్తి మోక్షో న చ తత్ర భోగః
శ్రీసుందరీ సేవనతత్పరాణం
భోగశ్చ మోక్షశ్చ కరస్థ ఏవ॥

శ్రీ దేవీ సముపాసనమే మానవునకు సంసారసాగర
తరణోపాయము. శ్రీతత్వము బ్రహ్మతత్వము నొకటి. చక్షుని
యర్హత కలిగినప్పుడే శ్రీ ఉపాసనామతి యుదయించును.
శక్తివిలాసమును స్రుతిపాదించు గ్రంథము లనేకములున్నవి.
వానివలన విషయమును దెలియుట ఉచితము. శక్త్యుపాసనము
దేశ దేశాంతరములందు వ్యాపించియున్నది. యోగ్యసంప్ర
దాయములందే శ్రీ ఉపదేశమును పొందవలయును. అట్టి
సంప్రదాయము భారతభూమియందే నిలచియున్నది. అన్యు
లైన ఉత్తమకళ్యాణదేశికుని సన్నిధానమున శ్రీముఖ
మంత్రరాజమును గ్రహించి సాధకుడు చక్కగా జపింపవల
యును. దీక్ష శ్రీవినయసంపాదకము. దీక్షాపవిత్రుడైన సాధ
కుడు శ్రీప్రకాశము ననుభూతిలో వెలియగలడు. దేవ్యర్చ
నము నానావిధములనున్నను దక్షిణాచార పద్ధతియందే

సాధకు డభిలాషగలవాడు కావలయును. అప్పుడాతనికి చక్ర తత్వము గోచరముకాగలదు. శ్రీదీక్షాపవిత్రతవలన సాధకుడు తనదేహమున చక్రముగాభావించి అంతర్యాగ మొనరించును. అదియే తరణోపాయము.

విష్ణు మాయాస్వరూపిశయగు శ్రీదేవి సర్వభూతములందును చేతనయనబడుచున్నది. ఆ చేతన శ్రీజగమంతము విగడియున్నది. బుద్ధి, నిద్ర, యుగ, ఛాయ, శక్తి, తృష్ణ, క్షోభ, జాతి, లబ్ధి, శాంతి, ప్రహ్లా, కాంతి, లక్ష్మి, వృత్తి, స్మృతి, దయ, తుష్టి, మాతృ, భ్రాంతిరూపములతో ప్రకాశించుచున్నది. ఆయా స్వరూపముల నారాధించుట శ్రీదేవి నారాధించివల్లయగును. దయాసత్యశౌచాదులు లేక ఎంతగా పుజలనొందెడిదను ఫలములేదు. కావున సాధకుడు సత్య దయాశక్తి బుద్ధిజాత్యాదిభావముతోనుండు శ్రీశక్తినారాధింపవలయును. ప్రపంచగతి ప్రసారముపొందుచున్న మానవుడు ప్రపంచ ధర్మస్వరూపముననున్న శ్రీదేవి నారాధించి సన్మృడగును.

శ్రీదేవిమంత్రానా ధ్యాయే స్వపరిస్పందసుందరీం
శిల్పి వంగవచోముద్రాకలాభావాస్పదాంపరాం॥

శ్రీదేవిపరిచింతయా మహసిజప్రధ్వంసిరూపో మరః
పుష్కలతేజ సతతం విభావ్యత ఇతి శ్రీం హంసదా భావయే
దేవనోత్తరంగతరంగరంగదేవినాభావ మదీయం మనః
సర్వే సంగ్రహాలంకారం పరిలసద్వాచావిభూషాస్పదం॥

శ్రీ

బ్రహ్మభావమఖండమాద్యమఖిలం శబ్దాఖ్యమూర్జస్వలం
ప్రఖ్యోపాఖ్యవిధావిభావితమహం యంత్రాత్మతామాగతం
దేవీరూపముపాత్తరాసమబుధాహంకారనాశాత్మకం
కళ్యాణం గురుమాత్మనీనమనిశం స్వాభిన్నమారాధయే॥

శ్రీదేవీం మనసా విభావ్యనిరతం సోహం సముద్యోగవాన్
దేవీరూపమఖండవిశ్వమనిశం ధ్యాయామి దేవీధయా
విశ్వారాధనమాత్మనా కలయితుర్నాస్తి క్షతిః కాపి చే
త్యాప్తోదీరితభారతీమధురతాప్యాత్మశ్చియోలాసికా॥

“కళ్యాణ స్తవము”

